

losse nummers 75 c. zaterdag met Napa Afl1,-

AMIGOE

Onafhankelijk dagblad voor de Nederlandse Antillen en Aruba - oplage 12.000 ex.

MAANDAG 24 JULI 1995 - JAARGANG 112 NR 169

Politici, rechters, sporters, journalisten eten uit drugsruif

Cali-kartel: 2800 man op loonlijst

BOGOTA - De Colombiaanse politie heeft vier kisten met documenten en computerdiskettes gevonden waaruit zou blijken dat zo'n 2800 vooraanstaande Colombianen op de loonlijst van het drugskartel van Cali staan of hebben gestaan. De politie vond de documenten in een van de woningen van Miguel Rodriguez Orejuela, de nummer twee van het kartel. Bijna de gehele Cali-top werd onlangs opgerold, maar Miguel is nog steeds voortvluchtig.

Onder de 2800 Colombianen die op de loonlijswt staan van de drugsbazen van Cali bevinden zich politici, sportlieden, advocaten, rechters, burgemeesters, journalisten en legerofficieren. Verschiedene Colombiaanse media meldden zondag dat het kartel van Cali bijna 4 miljoen dollar heeft uitbetaald in ruil voor allerlei gunsten. Zo zouden voormalige topfunctionarissen van de regerende Liberale Partij geld hebben ontvangen van het kartel. Na het bekend worden van het nieuws gelastte de partij haar jaarlijkse conventie af, die zondagmorgen in Bogota was begonnen. Sommige ex-politici die zich schuldig hebben gemaakt aan illegale activiteiten zijn inmiddels door de partij geschorst.

De Colombiaanse voetballerij is voor een groot deel in handen van de drugsbarons, zo blijkt uit de inbeslaggenomen documenten en diskettes. Op de besmette lijsten staan de namen van zo'n dertig voetballers van zestien belangrijke teams. Minister van Onderwijs Arturo Sarabia zegt dat als deze feiten kloppen er een onderzoek komt naar de infiltratie van de drugswereld in de voetbalsector. Dan zal onderzocht moeten worden wie de echte eigenaars van de clubs zijn en wie betrokken zijn bij de aan- en verkoop en het uitlenen van voetballers.

Het televisiestation NTC meldde dat de politie in de woning van Miguel Rodriquez Orejuela ook een voorstel voor de hervorming van de grondwet had gevonden. Hoofdelement daarvan was de macht in te perken van de openbaar aanklager en zijn onafhankelijkheid aan te tasten. De huidige aanklager Alfonso Valdivieso staat bekend om zijn onverzoenlijke houding tegen de drugakartels. Valdivieso pleit voor strengere straffen en voelt er weinig voor te onderhandelen met de drugsbaronnen over hun overgave.

AARDVERSCHUIVING

Bij een aardverschuiving zaterdag in de Colombiaanse plaats Fredonia zijn zaterdag zeker negentien mensen om het leven gekomen. Dat blijkt uit een voorlopige balans die de burgemeester zondag heeft opgemaakt; 25 mensen worden nog vermist.

Bij de aardverschuiving werden dertig à vijftig huizen bedolven onder een tweehonderd meter brede stroom van modder en rotsen. De materiële schade wordt geschat op meer dan twaalf miljoen gulden. De ramp is het gevolg van hevige regenval in het gebied ten zuiden van Medellin tijdens de afgelopen dagen.

Onder de slachtoffers die reddingswerkers onder de puinhopen vandaan haalden, waren twee baby's en vijf andere kinderen. De aardverschuiving trof een arme wijk van Fredonia, dat vooral van de koffieteelt leeft.

Veel bewoners zaten op het moment van de ramp op tv een sportuitzending te volgen.

■ BOGOTA - *Bij een aardverschuiving in het noordwesten van Colombia zijn zaterdag negen doden gevallen en ruim vijftig mensen gewond geraakt. Het ongeluk geschiedde door na zware regenval in de plaats Fredonia in het departement Antoquia. Volgens de autoriteiten kan het aantal slachtoffers nog stijgen. Veel vrijwilligers waren beschikbaar bij het bergen van de slachtoffers.* (AFP-satellietfoto)

Illegale bruid brengt honeymoon door in gevang

WILLEMSTAD — Saida Carmen Rosa Martinez de Leon bereidde zich zondagmiddag voor op een droomweek, bestaande uit haar huwelijk en honeymoon. Haar droom werd echter verstoord door drie agenten van de Vreemdelingendienst, die de 42-jarige Dominicaanse arresteerden slechts enkele minuten voor de voltrekking van haar huwelijk. De Dominicaanse verbleef namelijk illegaal op Curaçao. Het huwelijk ging niet door en de 'honeymoon' werd doorgebracht in een kale politiecel te Barber.

De 42-jarige Martinez de Leon, moeder van vier kinderen, begaf zich zondagmiddag gekleed in haar bruidsjurk en met een open convertible naar Kranshi waar de huwelijksvoltrekking zou plaatsvinden. Op de trappen werd de aanstaande bruid echter tegengehouden door drie agenten en beleefd gevraagd om mee te komen. De Dominicaanse probeerde zich vervolgens toch nog langs de agenten te werken, maar zag al gauw het nutteloze van haar strubbelingen in. Zij werd overgebracht naar een politiecel te Barber in afwachting van haar uitzetting.

De politie werd getipt door familieden van de 47-jarige bruidegom. De man is een bekende visser en zeer populair onder zijn collega's te Caracasbaai. Enig minpunt is dat hij vaak iets te diep in het glaasje kijkt. Volgens de familie werd de visser gebruikt door de Dominicaanse, die er slechts op uit was om haar verblijf op Curaçao te legaliseren.

De familie had vernomen dat de vrouw al een tijdlang samenwoont met een andere man en zelfs doen geruchten de ronde dat zij zwanger van hem zou zijn. De vrouw ontmoette enige tijd geleden de visser en wist hem in een recordtempo zover te krijgen om met het huwelijk in te stemmen. De Vreemdelingendienst stak er gisteren echter een stokje voor. De droomweek werd een nachtmerrie.

Dode bij rockconcert in Israël

JERUZALEM - Het gedrang bij een rockfestival in de zuid-Israëlische stad Arad heeft een derde slachtoffer geëist. Een meisje van vijftien jaar uit Rishon Lezion bij Tel Aviv is overleden aan haar verwondingen, meldde de Israëlische radio zondag. Zij was na het ongeluk vorige week dinsdag in bewusteloze toestand in het ziekenhuis opgenomen.

Deel snelle interventiemacht bij Igman-berg opgesteld

Meer VN-troepen voor Sarajevo

PARIJS/WASHINGTON - Zo'n driehonderd Britse militairen van de snelle interventiemacht voor Bosnië zijn maandagmorgen aangekomen in de omgeving van Sarajevo en hebben posities ingenomen op de berg Igman, ten westen van de stad. Afgezanten van de Franse, Britse en Amerikaanse regering hebben de Bosnische Serviërs zondag gewaarschuwd dat 'militaire actie' van de Serviërs tegen de door de VN geproclameerde veilige gebieden 'indien nodig' zal leiden tot vergelding uit de lucht 'op een tot nu toe ongekende schaal'. Dat staat in een communiqué van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken.

De Britse militairen gaan de Blauwhelmen in Sarajevo verdedigen, die voortdurend worden aangevallen door de Bosnische Serviërs. Zaterdag kwamen daarbij twee Franse Blauwhelmen om het leven en raakten er drie gewond. De Britse soldaten kunnen onder meer beschikken over zestien pantservoertuigen met 30 mm kanonnen. Twee compagnieën van het Franse Vreemdelingenlegioen, zo'n vijfhonderd man, zullen op korte termijn de Britten bijstaan. De troepen kijken uit over Sarajevo.

Afgezanten van de Franse, Britse en Amerikaanse regering waarschuwden de Bosnische Serviërs zondag dat militaire actie van de Serviërs tegen de 'veilige gebieden' indien nodig zal leiden tot vergelding uit de lucht 'op een tot nu toe ongekende schaal'. "Aanvallen op veilige gebieden zullen niet meer worden getolereerd", aldus een communiqué van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken.

LAATSTE FASE

De waarschuwing betreft alle door de VN uitgeroepen veilige gebieden in Bosnië, en in het bijzonder Gorazde, en is door hoofdofficieren van de drie landen aan de Bosnisch-Servische leiders overhandigd. De verklaring is overgebracht in Belgrado, waar Ratko Mladic, de leider van het Bosnisch-Servische leger, momenteel verblijft.

De Amerikaanse minister van Defensie William Perry zei zondag dat de plannen voor de luchtaanvallen in de laatste fase verkeren en maandag afgerond kunnen worden. Perry zei echter niet te weten hoe de Serviërs zullen reageren op het jongste ultimatum.

KEERPUNT

Bij wederzijdse beschietingen in en om Sarajevo zijn zondag verscheidene doden gevallen en tientallen mensen gewond geraakt. De Bosnische regering meldde dat door beschietingen van de Bosnische Serviërs zes mensen om het leven kwamen en 35 gewond raakten. Daarentegen meldde het persbureau SRNA van de Bosnische Serviërs dat een district dat onder controle staat van de Serviërs onder vuur kwam te liggen van het Bosnische regeringsleger. In het district Grbavica raakten zeven burgers gewond, onder wie drie kinderen. Volgens het persbureau werd in de wijk zondagavond nog altijd gevochten.

Volgens de VN is een keerpunt bereikt in de rol van UNprofor, de VN-vredesmacht in Bosnië. Woordvoerster Myriam Souchaki zei dat de Britse artillerieeenheden elk honderd man tellen en de Britse infanteriecompagnie uit 120 militairen bestaat. Over de Franse eenheden had zij geen gegevens, maar die zouden in totaal vijfhonderd man sterk zijn. De troepen worden gestationeerd bij de berg Igman, ten westen van Sarajevo, en kijken uit over de Bosnische hoofdstad.

BLOEDBAD

De Bosnische Serviërs hebben eerder laten weten dat elk internationaal militair ingrijpen in Bosnië leidt tot een bloedbad. "Ik zou het dan ook niemand aanraden dan als VN-militair hier te zijn", zei de Bosnisch-Servische regeringsfunctionaris Aleksa Buha.

VN-post in Sarajevo beschoten

■ *SARAJEVO - Een Franse VN-soldaat passeert de VN-post die eerder onder vuur van de Serviërs was komen te liggen, waarbij doden en gewonden vielen. In antwoord op dit incident is zwaar Brits geschut en ander materieel en Frans personeel van de snelle interventiemacht samengetrokken bij Sarajevo.* (AFP-satellietfoto)

Frans blad: Pale gebombardeerd

PARIJS - Een Frans Mirage-gevechtsvliegtuig zou zondag een bom met een ton explosieven hebben laten vallen op Pale, de 'hoofdstad' van de Bosnische Serviërs. Dat meldt het Franse dagblad Liberation maandag. De Franse presidentiële woordvoerder, Catherine Colonna, sprak tegen dat er een aanval heeft plaatsgehad.

De Franse minister van Defensie, Charles Millon, wilde het bericht ontkennen noch bevestigen. Hij zei dat 'als het bericht waar was, het een duidelijk antwoord zou zijn op de Servische keuze voor oorlog'. Volgens Liberation ging het om een vergelding voor de dood van twee Franse Blauwhelmen in de nacht van zaterdag op zondag. President Jacques Chirac zou persoonlijk het bevel hebben gegeven tot de luchtactie.

In Pale was zondagmiddag een algemeen alarm afgekondigd na een explosie. Volgens een journalist in Pale was het onduidelijk, of er sprake was van een bomexplosie, van artillerievuur of van een vliegtuig dat de geluidsbarrière doorbrak.

De NAVO heeft maandagochtend geen luchtaanval uitgevoerd op Pale, waar het hoofdkwartier van de Bosnische Serviërs is gevestigd.

Dat bevestigde een woordvoerder van de alliantie maandag in Brussel. De leiding van het VN-hoofdkwartier in Zagreb verklaarde eerder op de dag al dat de Verenigde Naties niet om NAVO-luchtaanvallen hadden gevraagd. Beide organisaties reageerden op getuigenverklaringen over vijf explosies. Die zouden maandagmiddag in Pale rond half een plaatselijke tijd hebben plaatsgevonden nadat een of meerdere onbekende vliegtuigen over de stad waren gevlogen.

Met 350 doden, slachtoffers legeracties

Massagraf ontdekt in Guatemala

GUATEMALA-STAD - In de west-Guatemalteekse plaats Ixcan is een massagraf ontdekt met zeker 350 lichamen. Het zijn vermoedelijk slachtoffers van de acties van het leger tegen linkse guerrillastrijders, waarbij in de eerste helft van de jaren '80 hele dorpen met de grond gelijk werden gemaakt en meer dan tienduizend mensen werden gedood.

Dat heeft de mensenrechtenorganisatie Groep voor Onderlinge Hulp (GAM) zondag bekend gemaakt. De slachting van Ixcan was een van de ergste van de afgelopen decennia, aldus een woordvoerder van GAM. De afgelopen twee jaar zijn in het Middenamerikaanse land talrijke massagraven uit de tijd van de militaire dictatuur geopend. GAM denkt dat voormalige generaals en expresidenten Fernando Romeo Lucas Garcia en Efrain Rios Montt verantwoordelijk zijn voor de slachtingen.

Rios Montt, die sinds het begin van het jaar parlementsvoorzitter is, heeft zich zondag officieel kandidaat gesteld voor de presidentsverkiezingen op 12 november. Volgens de Guatemalteekse grondwet mogen mensen die aan staatsgrepen hebben deelgenomen, zich echter niet kandidaat stellen. Rios Montt werd in 1982 de leider van de junta na een staatsgreep van rechtse officieren. Daarom wordt ermee rekening gehouden dat de kiescommissie Rios Montts kandidatuur niet zal toelaten.

Doden bij ongeregeldheden in Parijs

Kernpoeven in nadeel Chirac

PARIJS - Het besluit om de kernproeven in de Stille Zuidzee te hervatten heeft de populariteit van de Franse president Jacques Chirac in eigen land geen goed gedaan.

Was een maand geleden nog 54 procent van de Fransen positief over hun nieuwe president, vorige week was dat cijfer tot 44 gedaald. Het aantal mensen dat Chirac negatief beoordeelt, is van 31 tot 36 procent gestegen. Dat blijkt uit een onderzoek van het Franse instituut IFOP, die de krant Le Journal du Dimanche zondag heeft gepubliceerd. Volgens de directeur van het instituut, de politicoloog Jean-Luc Parodi, kan er geen twijfel over bestaan dat de hervatting van de kernproeven de belangrijkste reden voor de verminderde populariteit van de president is.

RELLEN PARIJS

Bij onlusten in een voorstad van de Franse hoofdstad is in de nacht van zaterdag op zondag een man omgekomen.

Vijf politieagenten liepen verwondingen op. De incidenten, in Montataire ten noorden van Parijs, begonnen toen jongeren van Arabische afkomst probeerden een flat van een Franse familie te bestormen. De bewoners zouden hen met een geweer hebben beschoten. Volgens functionarissen stond de familie bij de politie bekend wegens kleine criminele vergrijpen. De familieleden werden beschouwd als 'ruziezoekers'.

Explosies in Sri Lanka: 160 doden

COLOMBO - Het Srilankaanse leger heeft zaterdag gemeld dat in het noorden van het land 160 mensen zijn omgekomen toen twee vrachtwagens met explosieven ontploften.

Het incident deed zich op 12 juli voor in Kokuvil op het schiereiland Jaffna, dat bijna geheel in handen is van de strijders van de LTTE, de Tamil-tijgers. De nationale televisie had al eerder gemeld dat bij het ongeluk veel doden waren gevallen, maar over het exacte aantal slachtoffers bestond geen duidelijkheid. Onder de slachtoffers bevinden zich 130 burgers en dertig guerrillastrijders. De vrachtauto's behoorden aan de Tamilrebllen toe. In het gebied woedt een zware strijd tussen het leger en Tamil-opstandelingen.

Vice-brandweercommandant Anita: geen brandweerverordening

"Wij kunnen brandgevaarlijke winkel Erieweg niet sluiten"

WILLEMSTAD — Als er ooit tijdens winkeluren brand uitbreekt in 77 General Store aan de Erieweg, zitten het personeel en het publiek als ratten in de val. Al vanaf 1988 is dit bekend bij de brandweer en schriftelijk aan de eigenaar van de winkel bekend gemaakt, zo bevestigt vice-commandant van de brandweer Edmiro Anita desgevraagd. Tot nu toe is er door de eigenaar niets gedaan om de veiligheid te verbeteren. "Wij hebben echter geen bevoegdheid de winkel te sluiten", aldus Anita.

De *Amigoe* constateerde dat de winkel aan de Erieweg geen voor het publiek zichtbare nooduitgangen heeft en vroeg zich af of de zaak aan de brandveiligheidseisen voldoet. Dat blijkt niet het geval te zijn. Al in 1988 en wederom in 1993 stelde de brandweer vast, dat er geen vluchtwegen zijn, onvoldoende brandblusmateriaal aanwezig is en dat noodverlichting of een alarmsysteem ontbreken. Verder staan de gangpaden te vol, terwijl in de zaak ook sprake is van een hoge vuurbelasting. Brandweertaal voor: bij brand staat de hele winkel in een mum van tijd in lichterlaaie.

Zowel in 1988 als in 1993 liet de brandweer dit schriftelijk aan de eigenaar weten. In 1988 gebeurde dit nadat de brandweer de toegang was ontzegd om te controleren of het pand voldeed aan de door de eigenaar aangevraagde (en toen afgewezen) hinderverordening. In 1993 werd door de brandweer bovendien gewaarschuwd dat er mensenlevens op het spel staan, "maar ik heb nog geen verbeteringen gezien", aldus Anita. Om de winkel wel aan de eisen te laten voldoen zou deze voor verbouwing gesloten moeten worden.

Eigenaar Campman ontkent mondeling of schriftelijk ooit door de brandweer benaderd te zijn. Ook wil hij niet praten over de veiligheid voor personeel en publiek voor het pand aan de Erieweg. "Als de Amigoe problemen wil maken, dan gaat ze haar gang maar." Verder zegt hij geen enkele brandveiligheidsmaatregel te zullen nemen. "Over vier weken gaat een nieuw pand open en aan het oude gebouw doe ik niets meer." In 1988 heette het dat 'binnen enkele maanden' het hele gebouw zou worden afgebroken om plaats te maken voor een groter pand op dezelfde plaats.

Overigens is "77" niet de enige winkel waar een gevaarlijke situatie bestaat, al spant deze winkel volgens Anita wel de kroon. Andere panden waarvoor de brandweer al waarschuwingen heeft laten uitgaan zijn het Setel-kantoor te Pietermaai en de kantoren boven La Curazao in de Prinsenstraat en in een pand bij Plaza Jojo Corea.

GEEN VERORDENING

Niet alleen de brandweer, maar ook het Bestuurscollege heeft weinig tot geen mogelijkheden om een eigenaar van een winkel of kantoor te dwingen iets aan brandpreventie te doen wanneer betrokkenen niet een of andere vergunning nodig heeft.

Anita: "Alleen wanneer er door de overheid een vergunning is afgegeven, zoals bij voorbeeld aan supermarkten een slijterijvergunning, kunnen maatregelen worden afgedwongen onder dreiging dat anders de vergunning zal worden ingetrokken." Bekend is het geval van supermarkt Centrum, dat na brand pas heropend mocht worden als de brandweer de veiligheidsmaatregelen had goedgekeurd.

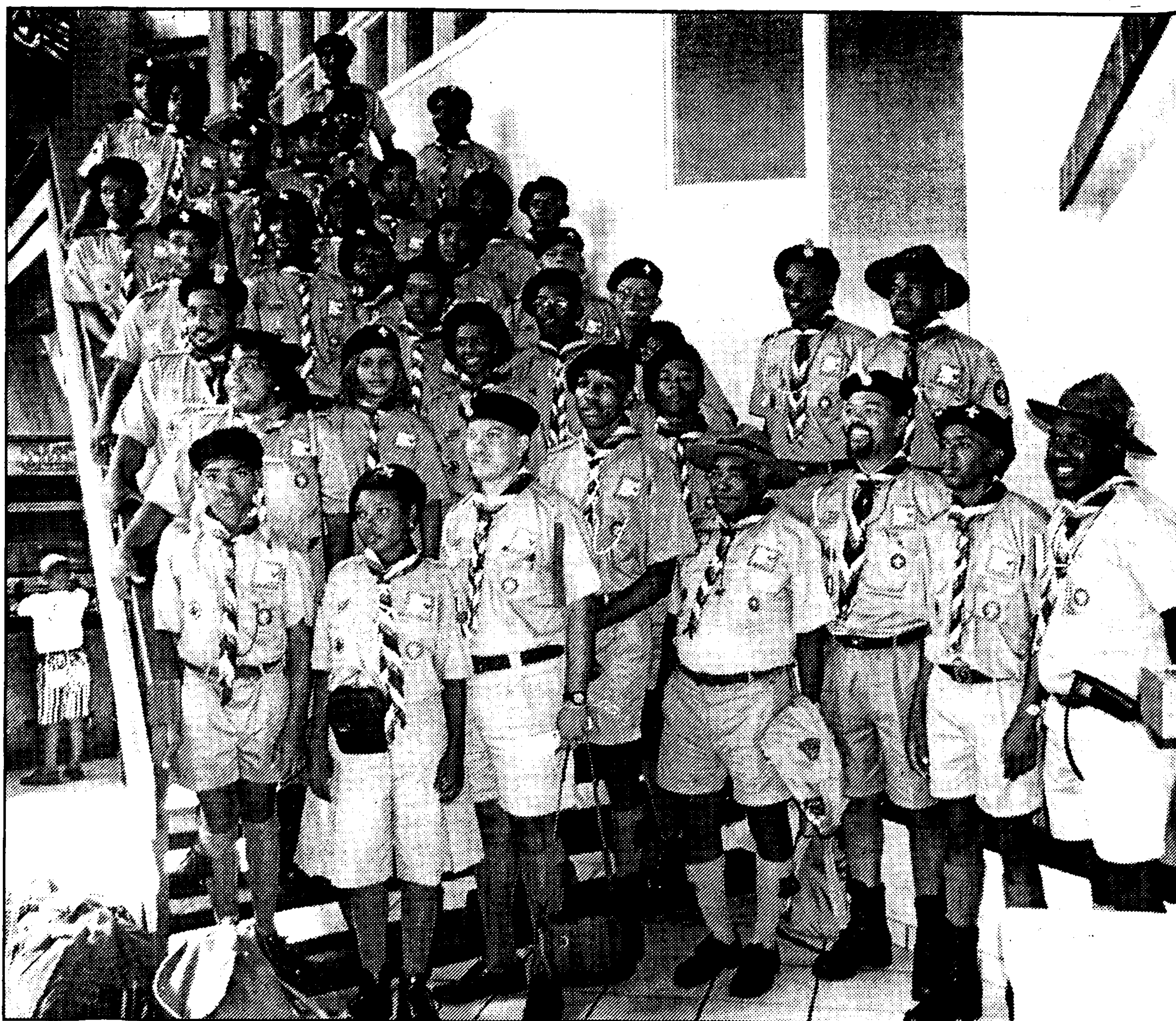
Curaçao kent echter nog geen algemene brandveiligheidsverordening waaronder de brandweer altijd kan optreden. Daardoor moet zij altijd via andere diensten en vergunningen werken. Bij voorbeeld via de DROV bij bouwvergunningen, via de GGD en AJZ inzake horecavergunningen, via de DOW als er ontplofbare stoffen worden opgeslagen of de Milieudienst inzake hinderverordeningen. Pas als de concept-brandweerverordening klaar is (wat waarschijnlijk niet eerder dan aan eind van dit jaar het geval zal zijn) krijgt de brandweer de *tools* in handen een pand te sluiten.

BELEIDSPLAN

De laatste jaren doet de brandweer meer aan controle bij vergunninghouders op basis van projecten. "We zijn vorig jaar begonnen met het controleren van de naleving van de veiligheidsvoorschriften bij snacks en supermarkten. We geven de mensen ook ruim de tijd om aanpassingen te verrichten. Met de snacks zijn we klaar, met de supermarkten bijna. Daarna komen de hotels aan de beurt en vervolgens pas andere bedrijfspanden. Maar dan praten we al over eind '96."

Ook werd in januari van dit jaar het Brandweerbeleidsplan 1995-2000 aan het BC aangeboden. In samenwerking met de heer De Hingh, commandant van de brandweer in Nijmegen, zijn punten opgenomen die voor verbetering vatbaar zijn bij de brandweerorganisatie zelf én in de wettelijke voorschriften. Ook staat daarin aangegeven welke verbeteringen in de huisvesting nodig zijn en hoe het Rampenbureau onder de dienst moet worden gebracht. Het (oude) BC heeft dit beleidsplan echter niet openbaar gemaakt.

Antilliaanse scouts naar 18de Wereld Jamboree

■ *WILLEMSTAD — Vijfenveertig scouts van de Nederlandse Antillen zijn zondag naar Nederland afgereisd om mee te doen aan de 18de Wereld Jamboree. De Jamboree, waaraan naar verwachting 25.000 scouts uit 100 landen mee zullen doen, is van 1 tot en met 11 augustus.*

Het doel van elke Jamboree is jongeren uit alle delen van de wereld spelenderwijs een gevoel van saamhorigheid bij te brengen en aldus de basis te leggen voor een betere toekomst. Het thema van deze Wereld Jamboree luidt dan ook Future is Now. Tijdens de tien dagen die de deelnemers kamperend met elkaar doorbrengen, kunnen zij kiezen uit ruim honderd programma-onderdelen die aansluiten op dit thema. Er is een openlucht-theater ingericht, waar de deelnemende landen elke middag een zang-en-dansshow geven. De Antilliaanse delegatie, bestaande uit groepen van de APV (Antilliaanse Padvinders) en de KV (Katholieke Verkenners), heeft een tambú-optreden voorbereid.

De eerste Wereld Jamboree was in 1920 in Engeland. De oprichter van Scouting, Lord Baden Powell, nam het initiatief. De Jamboree is een keer eerder in Nederland georganiseerd. Dat was in 1937, in het duingebied bij Vogelenzang.

De 18de Wereld Jamboree, die door Koningin Beatrix wordt geopend, in aanwezigheid van prins Claus, beschermheer van Scouting Nederland, wordt gehouden op een terrein van 300 hectare, 'de grootste camping ter wereld' aan de rand van het Veluwemeer nabij Dronten.

De Antilliaanse delegatie die inmiddels goed in Nederland is aangekomen, wordt op 13 augustus met de KL 731 op Hato terug verwacht.

OPINIE

Door Ronnie Rens sr

DE DISCUSSIE, DIE DE afgelopen dagen weer een keer is losgebroken over de tweetalige scholen, verloopt fel. Het is ook een emotioneel geladen zaak. Voor- en tegenstanders van de tweetaligheid zullen elkaar nooit vinden, omdat elk van de partijen van zijn gelijk overtuigd zal blijven. Geen nationale discussie of referendum, die hieraan iets zal veranderen.

Het is niet de bedoeling van deze Opinie om de reeds verwarde discussie nog verder op te laaien. Maar wij willen wel wijzen op hetgeen als vrijheid van onderwijs wordt aangemerkt. Volgens dit principe moet een ieder vrij worden gelaten zijn kinderen te plaatsen op scholen van eigen keuze, of die nu protestants zijn of rooms-katholiek, een humanistische grondslag hebben of zijn geschoeid op de religie van de zevende dags adventisten.

Voor onderwijsvernieuwing kijken we naar en wachten wij al heel veel jaren vergeefs op initiatieven van de overheid. Maar die komen er niet aan; de overheid heeft onvoldoende deskundigheid in huis om zulk een verstrekkende en wijdvertakte zaak aan te pakken, uit te voeren, te evalueren en constant te controleren. De introductie van nieuwe leermethoden vergt soms vijf tot zes jaar, mede vanwege de nauwgezette evaluatie die na de introductie moet worden gepleegd.

Met telkens een andere minister, die weer nieuwe inzichten heeft - of soms helemaal geen inzicht - kan de onderwijsvernieuwing hier niet aan de politiek worden overgelaten. Dat hebben we tot nog toe gedaan en mede daardoor is het onderwijs sterk gaan verwateren. Onderwijsverenieuwing dient een zaak van de schoolbesturen te zijn. Die zijn daarvoor de geëigende lichamen en moeten daartoe de armslag krijgen om nieuwe denkbeelden in te voeren.

In het kader van de vrijheid van onderwijs en het op gang brengen van onderwijsvernieuwing speelt ook de kwestie van de tweetalige scholen. Ook dit is een zaak waar de overheid de vingers niet aan mag branden. Ook deze kwestie dient in handen van de schoolbesturen te worden gelegd. Die kan dan, in samenspraak met de leraren, de ouderverenigingen en de vakbonden een aantal tweetalige scholen invoeren.

De ouders dient de keus te worden gelaten hun kinderen op een tweetalige school te plaatsen of naar een school die alleen in het Papiaments instrueert te sturen. Aan de hand van vraag en aanbod komt men tot een verdeling van Papiamentstalige en tweetalige scholen aan de hand van de voorkeur van de ouders. Zo simpel ligt deze zaak.

Buitenlandse onderwijzers, die aan het begin van de jaren zeventig hier naar een baan solliciteerden, kregen te horen dat ze met spoed Papiaments moesten leren, omdat de landstaal de instructietaal in het onderwijs zou worden. Nu, een kwart eeuw later staan we nog op hetzelfde punt van discussie.

Waar het op neerkomt, is dat de ouders de keus moet worden geboden en de kwestie van de invoering van het Papiaments niet kan worden opgedrongen, anders komt men aan de basisgedachte van vrijheid van onderwijs. Geraadpleegde ouderverenigingen hebben overigens met grote meerderheid de voorkeur gegeven aan tweetalige scholen.

De vakbond Sitek zit weliswaar dwars. De sleutel ligt echter niet bij de vakbond maar bij de minister. Die wil geen tweetalige scholen, maar alleen Papiamentstalige scholen. De minister moet tot andere gedachten komen of op de een of andere manier desnoods daartoe worden gedwongen.

Castillo: op pantoffels door porceleinkast Personeelzaken

- Sonia Tjin-Kon-Fat -

WILLEMSTAD — De voormalige voorzitter van de pressiegroep Kousa Komun Oscar Castillo, laat zich in zijn nieuwe jasje van gedeputeerde Personeel voorzichtig uit. Als een olifant door de porceleinkast is er niet meer bij. Vast staat dat de overheid niet zonder meer goede krachten laat vertrekken via een wachtgeldregeling die op stapel staat. Castillo gaat de voorwaarden zorgvuldig bestuderen.

Werknemers die níet produceren kunnen wel op vrijwillige basis weg gaan. *Lumpsum,* uitkering in één keer, komt niet aan bod omdat de eilandskas leeg is. Deze plannen dienen echter onderdeel uit te maken van een totaalplan van het Bestuurscollege, bevestigt de gedeputeerde.

Castillo kreeg een van de diensten waar je je gemakkelijk allerlei conflicten op de hals kunt halen, namelijk de afdeling Personeelszaken. Op de vraag hoeveel mensen bij de eilandelijke overheid op non-actief staan en tevens maandelijks innen, wenst Castillo niet in te gaan. Of beter gezegd, hij heeft er nog geen zicht op. Voor hem ligt een lijst met 27 namen van ambtenaren die al een poos thuis zitten. Is dat aantal niet aan de lage kant, vergeleken met de mening die onder de bevolking heeft postgevat? Het zijn er meer, vermoedt hij ook, maar de rest zal in een later stadium bekeken worden.

Vragen over invoering van variabele werktijden, het volgen van een bepaald traject bij aanname en ontslag van personeel zijn duidelijk te prematuur, beklemtoont de nieuwe man aan de *Amigoe.* Hij is van plan eerst alles door te spreken met zijn diensthoofden, en daar was nog geen tijd voor. "Ik wil van hen horen wat er onder het personeel leeft."

Dat Castillo hier ook een ongewilde erfenis van het vorige BC heeft gekregen, evenals zijn collega op Financiën Etienne Ys, daarover mag geen twijfel bestaan. In de laatste week voor het wisselen van de BC-wacht werden een paar non-actieve ambtenaren aangeschreven. "Personeelsstop past in een beleid waar je op de centjes moet letten. Een eilandsbestuur dat acuut een lening van 40 miljoen moet plaatsen, heeft geen ruimte om lukraak personeel aan te nemen." Castillo weet er alles van: in de afgelopen korte periode heeft hij het merendeel van zijn tijd gefungeerd als gedeputeerde van Financiën. Die taak zal hij weer uitvoeren, wanneer Ys straks, medio augustus met vakantie gaat. Dan is Castillo ook terug van vakantie die vandaag begint.

Maar personeelsstop betekent ook weer niet een absolute personeelsstop. Een beetje flexibiliteit komt om de hoek kijken. Het is geen wet van Meden en Perzen. De gedeputeerde verwijst hierbij naar de ruimte die gegeven wordt voor de benoeming van secretaressen en medewerkers (meestal vertrouwenspersonen) ten dienste van de gedeputeerden. Castillo krijgt trouwens volop medewerking van het personeel, 'fantastisch gewoon', zegt hij.

De PAR-politicus kreeg - zoals te verwachten was - de afgelopen weken een paar venijnige commentaren van anonieme columnisten te verwerken. Hij werd op niet mis te verstane wijze herinnerd aan zijn pittige boekje over het ambtenarenapparaat. In dat spraakmakende boekje, uitgegeven door Kousa Komun maakte Castillo verbaal korte metten met politieke benoemingen bij de overheid. Hoewel hij zijn kritische opmerkingen van toen in een bepaalde context plaatste, hebben zijn tegenstanders daar uiteraard geen boodschap aan.

Isla nog in kinderschoenen met bewonersparticipatie

WILLEMSTAD/ROTTERDAM — Shell Nederland gaat samenwerken met bewoners die naast de raffinaderij in Rotterdam wonen. In een convenant dat de deelgemeente Hoogvliet met het chemieconcern heeft ondertekend, is afgesproken het woon- en leefklimaat proberen te verbeteren en verpaupering tegen te gaan door economische revitalisering. Op Curaçao is het nog lang niet zover. Voor wat betreft bewonersparticipatie staat de Isla-raffinaderij nog in de kinderschoenen.

Volgens een woordvoerder van Refineria Isla op Curaçao is de lokale situatie niet te vergelijken met die in het moederland. Terwijl de directie van de raffinaderij op Curaçao zich nog buigt over de vraag of er bij voorbeeld met een vertegenwoordiging van bewoners van Wishi of Marchena structureel overleg kan worden gepleegd over ontwikkelingen van het concern, gaan in Nederland Shell en Hoogvliet iedere drie maanden om de tafel zitten om gegevens uit te wisselen over ontwikkelingen die het milieu en de veiligheid in de omgeving van de raffinaderij betreffen.

Het chemieconcern heeft beloofd de geluids- en stankoverlast te bestrijden en als dat nodig mocht blijken tenminste iedere vijf jaar de veiligheidsplannen aan te passen. Hoogvliet van haar kant belooft geen nieuwe woningen te zullen bouwen in een straal van één kilometer rondom de raffinaderij, en in de straal van één tot twee kilometer zo min mogelijk.

Het convenant is drie jaar geldig. Tegen de tijd dat het convenant af zal lopen evalueren beide partijen hoeveel van de voornemens is terecht gekomen. Het ligt in de bedoeling dat ook de gemeente Rotterdam en bij voorbeeld de provincie Zuid-Holland aan het convenant gaan deelnemen.

De eerste concrete punten waarover Shell en Hoogvliet afspraken zullen maken betreffen de sloop en heropbouw van ruim zeshonderd woningen in de Johannapolder en het recreatiegebied langs de oevers van de Oude Maas.

Vrouw gewond bij schietpartij

WILLEMSTAD — De politie kreeg zondagmiddag omstreeks vijf uur bericht dat er in Otrabanda een schietpartij had plaatsgevonden, waarbij een vrouw gewond was geraakt. De politie rukte onmiddellijk uit, maar trof er geen gewonde aan; omstanders hadden de vrouw naar de polikliniek vervoerd.

Raad van Ministers:

OM moet reageren

WILLEMSTAD — Het Openbaar Ministerie moet reageren op vermoedelijk strafbare zaken die door het departement van Arbeid en Sociale Zaken worden aangemeld.

Dat vindt de Raad van Ministers in reactie op het schrijven van waarnemend directeur Moen dat het OM nu al zeventien maanden niets doet aan wetsovertredingen van werkgevers.

Nieuw grondschandaal rond oude BC

Pikerie wilde verkaveling Knip versneld doordrukken

WILLEMSTAD — (Ex)-gedeputeerde Pikerie (Domeinbeheer) en ex-gedeputeerde Hendriks Abraham (DOW) hebben in de nadagen van het oude Bestuurscollege getracht een verkavelingsplan voor weekendhuizen te Knip door te drukken. In december '94 werd dit plan nog aangehouden wegens het ontbreken van voldoende fondsen.

In het Eilandelijk Ontwikkelings Plan (EOP) staat op de plantage Knip een strook langs het water omschreven als 'stedelijk woongebied', waar weekendhuizen zouden kunnen verrijzen. De grond zelf is van het eilandgebied en wordt (uitgaande van een prijs voor 'woeste grond') geraamd op zes miljoen gulden. Uit stukken die nu zijn uitgelekt blijkt, dat het BC op 7 december '94 besloot het verkavelingsplan (130 kavels op 1 hectare) aan te houden. Voor de kosten van het bouwrijp maken (3,5 miljoen) plus overige kosten (475 duizend) was geen geld. Na de verkiezingsnederlaag op 12 mei werd het PNP/DP/Nos Patria-Bestuurscollege 'demissionair'. Op 31 mei verzocht gedeputeerde Pikerie haar collega Abrahams om 'op zeer korte termijn, als het kan binnen een week' DOW opdracht te geven een deel van de gronden van dit verkavelingsplan schoon te laten maken en te laten inmeten. Diezelfde dag vroeg Abrahams aan DOW-hoofd Simmons om 'spoedige medewerking'. De werkzaamheden zouden prioriteit moeten krijgen.

Op 12 juni verzocht Simmons aan het hoofd Domeinbeheer of Domeinbeheer opdracht wilde geven tot het ontwikkelen van een deel van het verkavelingsplan. Domeinbeheer liet het BC echter twee dagen later weten hieraan niet te kunnen meewerken, juist omdat het plan in december was aangehouden wegens gebrek aan financiële middelen. Domeinbeheer wil eerst zeker weten of het geld daarvoor nu wel beschikbaar is en of het plan geheel of gedeeltelijk zal worden uitgevoerd.

Normaal gesproken komt de DOW niet eerder in actie dan nadat Domeinbeheer hen vraagt een terrein schoon te maken. Zoals uit bovenstaande blijkt, heeft Domeinbeheer dit niet aan DOW gevraagd. Daarop gaf DOW-hoofd Simmons, plus de afdeling topografie van DOW, opdracht tot het schoonmaken van het terrein. Waarnemend hoofd Reno Pietersz zette dit op 19 juni stop, hetgeen een forse aanvaring met zijn superieur opleverde. Simmons liet Pietersz schriftelijk weten dat het werk toch moest worden uitgevoerd.

... TELI PIKERI ...

Over deze zaak (en over het geval van de 25 duizend vierkante meter landbouwgrond voor toenmalig gedeputeerde Mendes de Gouveia) heeft Pietersz een verweerschrift opgesteld. Hij is door Simmons grotendeels uit zijn bevoegdheden gezet.

De bedoeling was, dat de grond in erfpacht zou worden uitgegeven tegen 14,70 per vierkante meter (bij 500 vierkante meter een canonprijs van ruim 600 gulden per maand). Deze berekening kwam tot stand op grond van een raming van een waarde van 245 gulden per vierkante meter, hetgeen voor een kavel aan het water goedkoop is. De ontwikkelingskosten (bij elkaar een kleine 4 miljoen) waren aanvankelijk geraamd op 130 kavels. Volgens de uitgelekte stukken zou echter maar een deel van het plan worden ontwikkeld. Daardoor zouden de ontwikkelingskosten relatief nog duurder worden voor de overheid, maar dat weerhield Pikerie en Abrahams niet.

Zoals bekend was het geldgebrek van de overheid zo nijpend, dat in maart zelfs de ambtenarensalarissen niet uitbetaald hadden kunnen worden als het Land niet had bijgesprongen. Inmiddels heeft het nieuwe BC een lening van 40 miljoen gulden moeten afsluiten om de grootste schuldeisers te voldoen. Daaronder ook de FKP, die deels zijn geld zal krijgen.

Wie voor de 'weekendhuizengrond' in aanmerking zouden komen, is (nog) niet bekend.

CGTC: "Grote blunder met minimumlonen"

Vakbondcentrales laaiend op Eisden

WILLEMSTAD —"Een grote blunder", noemt de vakbondscentrale CGTC het voorstel van Cedric Eisden om de indexering van de minimumlonen tot januari aan te houden. Dat uitgerekend Eisden met een dergelijk voorstel komt valt voor de Horecaf en CGTC moeilijk te verkroppen.

OSCAR SEMEREL

"Nota bene iemand die zich meermalen onvoorwaardelijk solidair heeft getoond met het optrekken van de minimumlonen." Horecaf-voorzitter Humphrey Mongen struikelt van verontwaardiging bijna over zijn woorden. Vakbondsleider Oscar Semerel vergaat het niet veel anders. "Kan de Curaçaose economie de minimumlonen niet dragen?, zoals Eisden beweert. Waarom doet men dan niets tegen de maximumlonen, die zijn te hoog voor onze economie."

Volgens hem kunnen ze alvast beginnen bij het DEZ waar met externe *consultants* gewerkt wordt. Dat kost de overheid handen vol geld.

Semerel wil graag van de gedeputeerde horen hoe het komt dat er zo maar, zonder inspraak van de commissie Minimumlonen (waarin Horecaf, CFW en CGTC zitting hebben) over de minimumlonen werd besloten. Vandaag gaat er een brief naar gedeputeerde Eisden met het verzoek om een gesprek. Het argument om de lonen even vast te houden tot januari teneinde aan de prijscontrole te werken, vindt hij ronduit belachelijk. Semerel: "Econoom Eisden weet als geen ander dat het naleven van regels, de controle, het zwakste punt is van alle overheden die dit eiland tot nu toe hebben bestuurd."

Met ons krijgt hij in ieder geval grote problemen. Als hij van plan is de indexering naar januari te schuiven, hoeven de andere partners niet te rekenen op onze medewerking voor wat betreft het Sociaal Akkoord. Dat zal dan maar als *wishfull thinking* op papier bij de SER blijven liggen, zegt Semerel.

De algemeen secretaris van de CGTC heeft een zwaar hoofd in de belofte dat de zaak in januari weer wordt opgepakt. Hij gelooft stellig dat uitstel hier afstel betekent. De ambtenaren hebben hun veertien procent indexering opgeëist en gekregen. Waarom zou het de laagst betaalden anders moeten vergaan, omdat Eisden toevallig geen cijfertjes heeft over het bestaansminimum?"

De bonden weten wel wat het bestaansminimum is, in ieder geval meer dan f 825,- zoals het bedrag voor de categorieën I en II, aldus Semerel. Een onderzoek van een paar jaar geleden wees uit dat het tegen de f 1300,- liep en ondertussen hoger is. Bovendien had de commissie al een zacht voorstel op tafel liggen over een algemeen minimumloon van f 1100,- in 1996. "Die plannen zijn gewoon blijven liggen."

Ook Mongen is fel: "Met deze eenzijdige stap slaat Eisden een heilloze weg in." De vakbondsleider in de horeca-sector vindt het getouwtrek rondom een minimale loonsverhoging zelfs absurd. Vooral als men in beschouwing neemt dat door het uitblijven van indexering over de periode 1984 tot 1992 de werknemer in de private sector met 25% achterloopt op de economische ontwikkelingen. Die cijfers zijn er wel. Eisden kan ze krijgen als hij ze nog niet heeft, aldus Mongen.

De gedeputeerde was wegens een vergadering niet bereikbaar voor commentaar.

Te Ser'i Kandela (Hato)

Godett tegen sloop illegale woningen

WILLEMSTAD — Eilandsraadslid Anthony Godett (FOL) heeft verontrust gereageerd op de mededeling dat bij Ser'i Kandela (Hato) een aantal illegaal gebouwde huizen moet worden afgebroken in verband met de vestiging van de Vrije Zone bij Hato. Godett wil het beleid van het BC in deze ter sprake brengen.

ANTHONY GODETT

Vorig jaar kwam het plan Hato Groeipool gereed; de luchthaven moet worden ontwikkeld tot distributiecentrum een zodoende een belangrijke bijdrage gaan leveren tot de economische ontwikkeling van het eiland. De gronden om de luchthaven zijn van luchthavenbedrijf Curinta, van de eilandelijke overheid of zullen dit moeten worden om toekomstige uitbreiding van de bedrijvigheid te garanderen.

De illegaal gebouwde volkswijk Souax valt voor een deel op het terrein dat nodig is voor de bouw van een Vrije Zone. Hetzelfde geldt voor de huizen op de Ser'i Kadela. Al vanaf vorig jaar werden bouwers van illegale panden gewaarschuwd dat zij met de bouw van hun illegale huizen moesten stoppen. Er werden, duidelijk zichtbare, palen uitgezet om aan te geven dat wie voorbij deze palen zou bouwen niet alleen illegaal bezig was, maar ook het risico zou lopen dat de huizen weer gesloopt zouden worden.

DROV-hoofd Van der Horst liet vorige week weten dat na 1 augustus begonnen zal worden met het afbreken van panden op Ser'i Kandela. Om hoeveel huizen het gaat, kon vanmorgen niet worden achterhaald. Voor zover mogelijk zullen de sloopkosten worden verhaald op de illegale bouwers. Godett is niet te spreken over de voorgenomen sloop. De mensen hebben veel geld geïnvesteerd in de bouw en kunnen bovendien niet ergens anders heen bij een tekort aan volkswoningen.

Beslissing kort geding tegen bouw Anna Bay View valt dinsdag

WILLEMSTAD — De kans is groot dat de tegenstanders van het Anna Bay View-project op korte termijn een kort geding zullen aanspannen om de bouw te voorkomen. Morgenmiddag komen Team Cactus, ProMo, Plataforma Otrabanda, Stichting Plezierhuis i.o. en ongeveer dertig omwonenden, bijeen en zal een beslissing vallen. Inmiddels heeft projectontwikkelaar Bernard de Lange een schrijven naar alle partijen gestuurd waarin hij verklaard zo snel mogelijk met de bouw te zullen aanvangen.

Advocaat Van Eps, zelf één van de belanghebbenden, verklaarde vanmorgen dat er ook een verkorte bodemprocedure tegen de overheid wordt aangespannen. Hierbij zal de rechter gevraagd worden de beslissing van de overheid tot het verlenen van een bouwvergunning, terug te draaien. Het schrijven van De Lange dat vrijdag werd verstuurd, noodzaakt echter ook een kort geding. Van Eps: "De mogelijkheid is groot dat wij nog deze week een kort geding zullen aanspannen. Hiermee willen wij de aanvang van het project voorkomen hangende de bodemprocedure." Een uitspraak van de rechter in een verkorte bodemprocedure kan ongeveer drie maanden duren.

Gedeputeerde Perry Gumbs verklaarde vorige week dat het project aan de voorgeschreven procedures voldoet en dat er geen enkele juridische basis was om het project nog tegen te houden. Dat wekt ook de bevreemding van Defensa Ambiental. "Op die manier kan men de hele binnenstad afbreken volgens 'de juiste procedures' en aldus een uniek historisch centrum om zeep helpen", aldus voorzitter Lloyd Narain.

Volgens de bekende milieu-activist blijft het wanbeleid van het vorige BC rondspoken. "Zoals bekend slooft het vorige BC zich uit om tegemoet te komen aan alle grillen van een aantal wild west-projectontwikkelaars. Eerst deed ze de verkeerde keus: het opnieuw opofferen van unieke en belangrijke natuurgebieden van een klein eiland. Als die keuze eenmaal was gemaakt ging men vervolgens ertoe over de 'juiste procedures' te volgen. Als het nieuwe BC zich nu neerlegt bij de verkeerde beslissingen, door alleen op de procedures af te gaan, moeten wij concluderen dat zij niet van plan is de fatale bom, die het vorige BC in het landschap van Curaçao heeft neergelegd, te demonteren. De littekens van het vroegere wanbeleid en vriendjespolitiek zullen aldus voorgoed in het landschap van ons eiland gegrift blijven."

Het vorige BC heeft trouwens weinig krediet bij de milieu-organsaties. Narain: "Het vorige BC-beleid werd gekenmerkt door gebrek aan visie, schamele economische denkbeelden en boerenslimheid. De prijs daarvoor betalen we met en enorme schuldencrisis en ontluistering van ons landschap. Nu komt er ook nog de geplande degradatie van de binnenstad bij. Allemaal volgens de voorgeschreven procedures. Deze boel moet echt eens opgeruimd worden."

Drie ernstig gewonden bij twee aanrijdingen

WILLEMSTAD — Curaçao werd het afgelopen weekeinde opgeschrikt door twee ernstige aanrijdingen. Zeven personen raakten gewond, waarvan drie ernstig.

De eerste vond zaterdagavond omstreeks half negen op de Cas Coraweg plaats. Een 29-jarige bestuurder, die in de richting van de Sta. Catharinaweg reed, verloor door te hoge snelheid de controle over het stuur en botste frontaal tegen een personenauto.

Vier personen raakten hierbij gewond. De bestuurder, die het ongeluk veroorzaakte had flinke kapwonden in zijn gezicht en aan het hoofd en klaagde over inwendige pijnen. Een 34-jarige man had een kapwond vlak boven zijn linkeroog, schaafwonden over het hele lichaam en klaagde over pijn aan zijn linkerschouder. Een 17-jarige inzittende liep kap- en snijwonden op over het hele lichaam.

Gistermiddag omstreeks drie uur vond een aanrijding plaats op de naamloze verharde weg tussen de Jan Noorduynweg en de rotonde van Zegu. Een 22-jarige vrouw, die in de richting van Zegu reed, kwam om onverklaarbare redenen op de verkeerde weghelft terecht en botste frontaal tegen een personenauto. De bestuurster brak hierbij haar been. Haar 7-jarig zoontje had slechts een wond aan zijn onderlip.

De inzittenden van de andere wagen waren er slechter aan toe. De 44-jarge bestuurder had een grote kapwond in het gezicht en een gecompliceerde beenfractuur. Een 49-jarige mede-inzittende brak zowel haar rechterarm als linkerbeen en klaagde over pijnen in de onderbuik. Beide slachtoffers moesten door de brandweer uit hun benarde positie worden bevrijd.

Bestuur BTG zit stevig in zadel

WILLEMSTAD — Vicevoorzitter van de BTG Russel Hellement ontkent dat het niet goed gaat in het BTG-bestuur. Volgens Hellement is een exbestuurslid bezig onrust te zaaien. Het BTG (Bònt Trahadonan Gobierno) bestuur zit stevig in het zadel. Elke coupooging, zoals verhalen de ronde doen, is dan ook gedoemd te mislukken, is zijn stellige overtuiging.

Hellement vertelt dat de problemen tussen het huidige en het oude bestuur niet van gisteren dateren. De problemen over de aanbieding van de jaarverslagen steken iedere keer de kop op, terwijl deze inmiddels zijn opgelost. De verslagen over '93 en '94 zijn klaar en aangeboden. De bestuursleden zijn op legale wijze gekozen en er is voor wat betreft Hellement niets aan de hand.

De vice-voorzitter heeft contact opgenomen met de bondsraad en de afspraak is gemaakt dat er op 12 augustus een algemene bestuursvergadering komt.

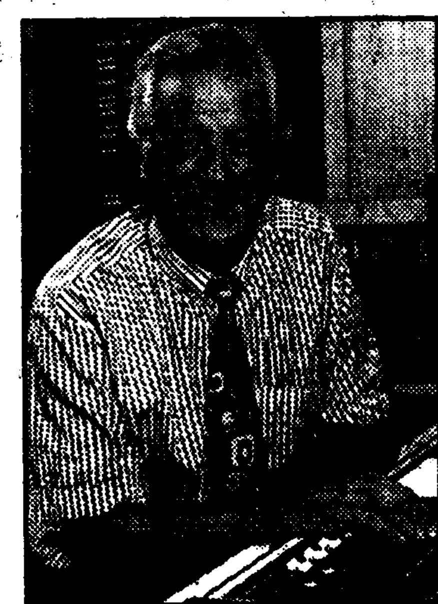
Hellement wil desgewenst wat dieper ingaan in de discussie rondom het voorzitterschap van het bestuur. Het feit dat het oud-bestuurslid Sixto Martina over het voorzitterschap van Calvin Jansen begint mist elke basis vindt hij.

Calvin Jansen plaatste zich bij de afgelopen eilandsraadsverkiezingen op de DP-kandidatenlijst. Daarbij kondigde hij aan af te zullen treden als voorzitter. Martina blijkt hierop te appelleren. Hellement is echter van mening dat het oud-bestuurslid spijkers op laag water zoekt, omdat Jansen zich niet meer beschikbaar heeft gesteld voor de nieuwe bestuursverkiezingen die in september plaatsvinden.

DJ Krijn Torringa presenteert Curaçao European Talent Contest

WILLEMSTAD — Curaçaos muziektalent krijgt de gelegenheid door te stoten naar de top van de Europese showbusiness. Deze unieke mogelijkheid wordt door Curaçao European Talent Contest nv, kortweg CETC, vanaf zaterdag 19 augustus geboden bij Landhuis Jan Kock.

De presentatie van dit voor eilandelijke begrippen bijzondere spektakel ligt in de ervaren handen van Krijn Torringa, ex-dj van het legendarische zendschip Veronica en gedurende 20 jaar dj, gastheer en programmamaker bij de AVRO-radio in Hilversum.

■ *Krijn Torringa (foto: Harm ten Brink)*

Het CETC telt in totaal zeven voorrondes, twee halve finales in de maand november en als sprankelend sluitstuk een grandioze finale medio december. Tijdens deze finale zullen de kandidaten strijden om een eerste prijs, te weten een retour-ticket naar Amsterdam met aansluitend een optreden in een aansprekende televisie-show. De tweede prijs is een vakantiereis naar Costa Rica, terwijl de derde prijswinnaar een compleet verzorgd weekeinde naar zustereiland Bonaire tegemoet mag zien.

Tijdens de voorrondes (aanvangstijd 20.00 uur stipt) worden in de pauze modeshows gehouden door de gerenommeerde Curaçaose modeboutiques. Na afloop van de halve finales en de finale kan er na afloop gedanst worden op de tonen van een bekende lokale band.

CETC mikt op solisten en groepen tot een maximum van vijf personen: mannelijke en vrouwelijke vocalisten, tapdansers, accordeon- en gitaarspelers, play-back-artiesten, het kan allemaal. Per wedstrijdronde, waarvoor per keer zeven kandidaten worden uitgenodigd die per persoon in overleg met de organisatie een beperkt aantal nummers mog[en] brengen, gaan de twee ee[rst] geplaatsten over naar d[e] halve finales. De winnaa[rs] worden gekozen door een de[s]kundige vakjury.

Het eenmalige inschrij[f]geld voor een CETC-ron[de] bedraagt 25 gulden per pe[r]soon. De uitvoerenden mo[e]ten met eigen bandmuzie[k] (cassette) komen. Voor pr[o]fessionele afspeelapparatu[ur] wordt door de organisati[e] gezorgd. Voor de verliezer[s] per ronde heeft Bols ee[n] aantrekkelijk consumptie[-] pakket samengesteld. Oo[k] de entree voor het publie[k] -Jan Kock heeft een capaci[]teit van zo'n 250 stoelen, du[s] wie het eerst komt het eers[t] maalt- is doelbewust laa[g] gehouden, namelijk 1[0] gulden per persoon. De bezoe[]kers krijgen bij binnenkoms[t] een verrassing van sponso[r] Bols, namelijk een specia[al] voor het Talent Contes[t] gecreëerde cocktail d[e] 'Ponche Colada'.

Het ligt in de bedoelin[g] van de organisatie dat he[t] CETC, een muziekwedstrij[d] voor amateurs en 'semi'-professionals, jaarlijks op d[e] Curaçaose activiteitenagenda zal terugkeren.

Informatie/Aanmeldingen voor het CETC: Lucía Halman, telefoon 625152, (bellen tussen 10.00 uur en 16.00 uur).

Drugs in boter, rum en taartjes gevonden

WILLEMSTAD — De afgelopen dagen zijn vier personen aangehouden op de luchthaven Hato, die op vernuftige wijze cocaïne wilden smokkelen naar Nederland. De drugs werden gevonden in pakjes boter, flessen rum en pruimentaartjes.

De douanerecherche verrichtte de afgelopen dagen weer goed werk. Zoals bekend concentreert de recherchedienst zich op enkele vluchten, waaronder de Nederland-route. In plaats van koeriers, die pakjes met drugs plakken op hun lichaam werd de douane dit keer echter geconfronteerd met een groep creatieve smokkelaars.

De eerste aanhouding werd donderdag verricht. Toen werd een persoon aangehouden met enkele pakjes boter van het merk Dioro. De recherche was onmiddellijk wantrouwend, want welk weldenkend mens gaat nu met boter naar Nederland. Aan de overkant van de oceaan is er genoeg boter van hoge kwaliteit verkrijgbaar en los daarvan is de kans dat de boter onderweg smelt wel heel erg groot.

De douane stelde een onderzoek in en toen bleek dat er helemaal geen sprake was van boter, maar van verpakte cocaïne-pasta. De man werd aangehouden. De douane gaf geen ruchtbaarheid aan het nieuws om te kijken of er hier sprake is van een nieuwe trend.

Zaterdag was het weer raak. Een man werd aangehouden met een groot aantal pruimentaartjes, waarvan het deeg was gemaakt van cocaïne. De volgende dag werden weer twee mannen aangehouden. Zij waren in het bezit van twee flessen rum. Toen de douaniers de flessen openmaakten werden zij geconfronteerd met een walm van indringende cocaïnelucht.

Het hoofd van de douanerecherche Calmero verklaarde vanmorgen dat het niet de eerste keer is dat drugs op deze wijze het land uit- of binnengesmokkeld worden. "We hebben drugs gevonden in de meest onmogelijke verpakkingen en in allerlei goederen, zelfs kleren en lederwaren. Het onderzoek in deze zaak is nog in volle gang. Wij bekijken of de verdachten tot een georganiseerde groep behoren of dat zij individueel de drugs smokkelden."

Castillo bezoekt zijn PR-afdeling

■ *WILLEMSTAD — Oscar Castillo, de nieuwe gedeputeerde van Algemene Zaken heeft een kennismakingsbezoek afgelegd aan de afdeling Public Relations van het eilandgebied Curaçao. Castillo staat op de foto als derde van links.*

INGEZONDEN

Angst voor referendum

"ER KOMT geen referendum omtrent de voertaal in het onderwijs" zegt mevr. Jacoba namens de PAR-fractie. Dat is niet meer nodig, want de overheid heeft haar standpunt daarover al bepaald en een beleid 'geformuleerd' voor de instructietaal in het basisonderwijs. Dat de hele discussie hierover weer in alle hevigheid is opgelaaid juist naar aanleiding van dit geformuleerde beleid zonder dat de mening van de betrokken partijen gevraagd is, wordt gemakshalve maar even over het hoofd gezien.

Mevr. Jacoba vindt het wel nodig om het volk goede informatie te geven over het beleid van de overheid en over de reden van dat beleid. (Eentje maar? Alleen maar het patriottisme?). Kortom: het volk hoeft alleen maar gehersenspoeld te worden voor pro-Papiamentu. Want van een overheid die al zo'n duidelijk standpunt heeft ingenomen, hoeft de bevolking nu eenmaal geen pro-Nederlandse informatie of zelfs maar objectieve informatie te verwachten.

Maar, mevr. Jacoba en alle andere PAR-isten. De bevolking heeft bij het laatste referendum laten zien dat het heel goed in staat is haar eigen conclusies te trekken en haar eigen mening te bepalen.

Komt er daarom misschien geen referendum? Uit angst dat de bevolking weer massaal een ander standpunt inneemt dan dat wat de overheid ons probeert op te dringen?

Of omdat wel degelijk bekend is dat er op verschillende scholen al een referendum over dit onderwerp gehouden is? En dat de uitslagen hiervan ronduit vernietigend waren wat betreft de invoering van het Papiamentu als voertaal in het basisonderwijs?

E. VAN CAPELLE
(Curaçao)

Ontsnapping gevangene verijdeld

WILLEMSTAD — Een gevangene is afgelopen zaterdag voor korte tijd ontsnapt uit de gevangenis te Koraal Specht. Zondagmorgen werd hij te Pietermaai aangehouden en weer naar de gevangenis gebracht.

De gedetineerde was ondergebracht in een noodvoorziening van waaruit hij kans zag te ontsnappen. De directeur van de gevangenis, Fortin: "Op het ogenblik vinden er groot onderhoud en reparaties plaats in de gevangenis. Vele plaatsen moeten als gevolg van de werkzaamheden worden ontruimd en het personeel moest ergens anders worden ondergebracht. In de noodvoorziening zijn gedetineerden geplaatst die op korte termijn uit de gevangenis ontslagen zullen worden."

De man zag op een gegeven moment zijn kans schoon en wist te ontsnappen. Nog geen 24 uur later werd hij door de politie aangehouden in een pand te Pietermaai, waar hij was ondergedoken bij zijn Dominicaanse vriendin.

De man, die een gevangenisstraf van vier maanden uitzat wegens eenvoudige diefstal, zou op 9 augustus uit de gevangenis ontslagen worden, maar door zijn korte vlucht is hier verandering in gekomen. Fortin: "De ontsnapte komt nu niet meer in aanmerking voor de 5 procent strafkorting. Dat betekent dat hij nu een week langer in de gevangenis moet verblijven."

Stichting voor nieuw Brievengat

WILLEMSTAD — De stichting 'Un Brievengat Nobo' is deze week officieel opgericht. Het bestuur bestaat uit Cesar Palacios (voorzitter), Frank Leonard (secretaris), Nelson Kopra (penningmeester) en de leden Faisel Hamud en Arthur Burleson. De statuten zijn getekend op het kantoor van notaris Adèle van der Pluijm-Vrede.

De nieuwe stichting hoopt zoveel mogelijk met bestaande buurt- en opbouwgroepen samen te gaan werken aan een meer leefbaar Brievengat.

Verslaafde SKS-bewaker neemt ontslag

WILLEMSTAD — Een bewaker van de eilandelijke bewakingsdienst SKS is het afgelopen weekeinde aangehouden door de politie toen hij bezig was base te kopen. De SKS heeft inmiddels besloten zijn ontslag aan te vragen.

De man was een gewone bewaker en geen buitengewoon agent van politie. De SKS beschikte reeds geruime tijd over informatie dat de man drugs gebruikte. Het waarnemend hoofd van de SKS, Ricardo, verklaarde vanmorgen dat geruime tijd is gezocht naar een oplossing, maar dat de man nooit wou meewerken.

Angel: "We hebben enige tijd geleden zijn ontslag aangevraagd, maar dat is even aangehouden. Ook hebben wij bekeken of de man onder professionele behandeling gesteld kon worden. De man heeft echter slechts enkele sessies gevolgd en is daarna nooit meer gegaan. Zelfs de behandeldende doktoren hebben geen enkele hoop dat het nog goed komt met deze man."

Dat de man binnenkort werkloos wordt staat als een paal boven water. "We gaan de ontslagprocedure nu versnellen. Hij moet nu de consequenties van zijn drugsverslaving dragen", aldus Angel.

Diploma's middag-MAVO

■ *WILLEMSTAD — Voor de middag-MAVO zijn 31 van de 71 kandidaten geslaagd (43,66%). Het hoogst aantal punten, namelijk 43, werd behaald door drie kandidaten: Criselda Emerencia (1ste rij uiterst rechts), Germain Navarro (2de rij uiterst links) en Churendy Reinita (4de rij, 2de van rechts). Esron Martha (zelfde rij uiterst rechts) deed examen in 7 vakken en behaalde in totaal 46 punten.*

De middag-MAVO biedt de gelegenheid aan leerlingen die niet op de dag-MAVO worden toegelaten (door bij voorbeeld leeftijd of zwangerschap), om het MAVO-diploma te halen. "De bevolking van de middag-MAVO is ongeveer 16 jaar op zijn jongst en de leeftijd kan oplopen tot ongeveer 35 jaar. Wij weigeren niemand", zegt directeur Jossy Martina. Op zijn MAVO worden alleen maar eindexamenvakken gedoceerd. Er zijn vier à vijf lesuren per dag gedurende vier dagen per week. De examinandi doen mee aan het 'normale' centraal schriftelijk MAVO eindexamen.

Vrienden voor het leven

■ORANJESTAD — De grote vakantie is in volle gang. Deze twee vriendjes voor het leven genieten er met volle teugen van. Diverse instanties op het eiland organiseren allerlei activiteiten zodat onze jongeren zich niet hoeven te vervelen tijdens hun grote vakantie, die alles bij elkaar zo'n zes weken duurt. Op woensdag 16 augustus is het echter weer voorbij. Dan moeten alle kinderen weer in de schoolbanken verschijnen. Maar het is nog niet zover. Voorlopig zijn de leerlingen en hun leerkrachten nog lekker vrij.

Opbrengst lezing Hirsch Ballin voor opknappen 'Cas pa Hubentud'

ORANJESTAD — Vorig jaar leverde de radioton maar liefst 17.000 florin op voor de stichting 'Cas pa Hubentud'. Jongeren die om één of andere reden niet thuis kunnen wonen, wordt in dit huis een kans geboden een reële toekomst op te bouwen.

Dit jaar heeft de stichting in het kader van de jaarlijkse fundraising-actie een lezing gepland die wordt gehouden door Ernst Hirsch Ballin, ex-minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken. Hij is momenteel lid van de Eerste Kamer en hoogleraar internationaal recht aan de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg.

Hirsch Ballin houdt de lezing op 1 augustus aanstaande in het Radisson Hotel. Astrid Sint Jago, directrice van 'Cas pa Hubentud', noemt de lezing uniek.

"Hirsch Ballin oefent als Eerste Kamerlid nog buitengewoon veel invloed uit. Hij is een integer politicus die uitermate betrokken is bij Aruba en de Nederlandse Antillen. Wie naar de lezing komt, kan hem attenderen op zaken waarvan u vindt dat Nederland daar meer aandacht aan zou moeten besteden," zegt Sint Jago.

'Cas pa Hubentud' heeft op het moment 5 groepsleiders en 8 bewoners. Volgende maand, in augustus, komen er 5 kinderen bij: daarmee wordt het maximum aantal van 13 bewoners bereikt. De kinderen worden geplaatst via Directie Sociale Zaken of de Voogdijraad.

Elke leider heeft een mentorkind en houdt contact met de ouders, de school en gaat samen met het kind bijvoorbeeld nieuwe kleren kopen. 'Cas pa Hubentud' is gevestigd in het groene tweeverdiepingen huis in de Ecuadorstraat in Oranjestad. Op de bovenverdieping zijn 5 slaapkamers voor in totaal 7 meisjes en op de begane grond zijn 3 slaapkamers voor 6 jongens.

Sint Jago is meer dan tevreden over de groep kinderen die nu in 'Cas di Hubentud' woont. "Twee van onze meisjes zijn onlangs geslaagd voor de kapper-, manicure-en pedicurecursus van de YMCA. Dat is een geweldige prestatie. We worden nu allemaal zo verwend! En één van onze jongens vertrekt aanstaande woensdag naar Venezuela met een geselecteerde honkbalgroep van Coastal Hubenil. Misschien krijgen ze wel een aanbieding of subsidie om professioneel honkbal te spelen."

'Cas pa Hubentud' krijgt subsidie van de overheid. Dit geld wordt gebruikt voor de salarissen van de groepsleiders en voor het onderhoud, zoals eten en kleding, van de kinderen. Om wat 'extra dingen' te kunnen doen, zoals kado's met Kerst aan elkaar geven, zijn donaties nodig en is fundraising noodzakelijk. Sint Jago: "Alle kleine beetjes helpen."

De opbrengst van de lezing door Hirsch Ballin zal gebruikt worden voor het hoognodige onderhoud aan het huis. "Zo zijn de kozijnen en ramen van de slaapkamers van de meisjes hard aan vernieuwing toe," zegt Sint Jago. "Verder kan ik nog heel wat andere klusjes verzinnen die op korte termijn gedaan moeten worden, anders gaat het huis vervallen."

Kaartjes voor de lezing, die drie kwartier duurt, kosten 125 florin en dat is inclusief een uitgebreide lunch in de Papiamentu Room van het Radisson Hotel. Reserveren kan bij 'Cas pa Hubentud' (Tel.22663).

Organisator van de 'Tele Award 1996':

Je hebt geen tweede kans om een eerste indruk te maken

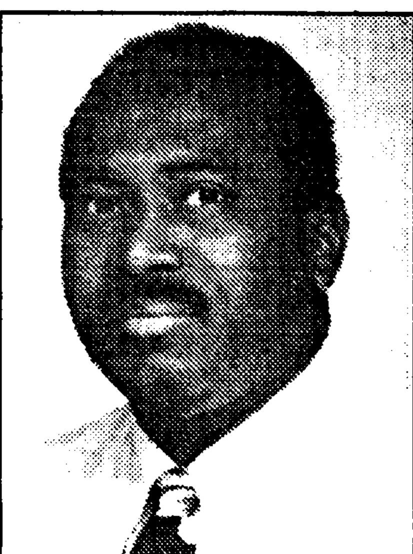
ORANJESTAD — "Het is slecht gesteld met de telefoonservice van sommige bedrijven op Aruba en daar moeten we op korte termijn wat aan doen," vindt Carlos Albertus van B&P Interface International. "Telefonisch contact is niet alleen belangrijk op lokaal gebied maar zeker ook op internationaal gebied. Vooral voor een eiland als Aruba, dat veel te maken heeft met het buitenland. Het is daarom noodzakelijk dat alle telefonistes en telefonisten goed functioneren."

Werknemers die voornamelijk telefonisch werk verrichten, moeten zich realiseren dat zij geen tweede kans hebben om een eerste indruk te maken. De telefonisten zijn vaak de eerste binnen een organisatie die het contact met de buitenwereld maken. Hun antwoorden, houding, kennis en bereidheid om wel of niet te helpen, hangt nauw samen met de goede of slechte naam van het bedrijf en de resultaten.

Volgens Albertus stompen veel telefonisten en telefonistes na verloop van tijd af. "Jaar-in-jaar-uit moeten ze vaak hetzelfde praatje houden en constant dezelfde handelingen verrichten. Die mensen moet je uit hun roes halen en weer een beetje pit geven. Je moet er voor zorgen dat ze weer vrolijk, enthousiast en behulpzaam zijn. Want een goede telefonist kan wonderen verrichten; het is het visitekaartje van elk bedrijf."

Op 10 maart wordt de 'Internationale Dag van de Telefonist(e)' gehouden. Volgens Albertus wordt deze dag op Aruba niet tot nauwelijks gevierd en daar wil hij verandering in aanbrengen. Ter gelegenheid van die dag kunnen eigenaren en directeuren van bedrijven hun personeel inschrijven voor de verkiezing van de 'Tele Award 1996' waarvan de winnaar op 10 maart 1996 bekend wordt gemaakt. Elke organisatie en elk bedrijf op Aruba dat tenminste één telefonist in dienst heeft, kan meedoen aan de verkiezing.

Tot nu toe zijn er al 60 genomineerden ingeschreven voor de Tele Award. Een

... CARLOS ALBERTUS ...

team bestaande uit tien zogenaamde *mystery callers* heeft nu al de opdracht gekregen om deze 60 mensen op onregelmatige tijden te bellen met bepaalde vragen. Het verloop en resultaat van deze gesprekken wordt genoteerd en naar aanleiding van de resultaten wordt uiteindelijk de Tele Award-winnaar gekozen.

De telefonistes en telefonisten worden beoordeeld op de bereikbaarheid en wachttijd, de snelheid van het opnemen, welke tekst wordt gebruikt bij het opnemen (de zogenaamde 'meldtekst') en hun klantvriendelijkheid. Ook gecontroleerd wordt de wijze van doorverbinden, de interne bereikbaarheid en het alternatief dat wordt aangeboden als iemand onbereikbaar is. Heel belangrijk is volgens Albertus de 'terugbelbelofte'. "Daar besteden de *mystery callers* extra aandacht aan."

De winnaar krijgt naast verschillende onderscheidingen en gesponsorde prijzen, ook de nodige publiciteit in de kranten en via radio en televisie. Albertus: "En dat op zich is natuurlijk ook goede reclame voor een bedrijf."

De wedstrijd heeft natuurlijk niet alleen maar met de internationale telefonistendag op 10 maart te maken. "Deze feestdag is eigenlijk een aanleiding om voor de Tele Award een bepaalde datum te prikken. Belangrijker is dat we op Aruba meer aandacht gaan vestigen op het werk van telefonistes en telefonisten. Want zij zijn een belangrijk schakelpunt binnen elk bedrijf."

Albertus vertelt ten slotte dat het secretariaat van elk bedrijf een essentieel onderdeel is. "Telefoneren is niet alleen maar een kwestie van even snel en vriendelijk de telefoon aannemen. Voor veel bedrijven is de telefoon steeds meer een meer de levensader met de buitenwereld en is daarmee een belangrijke schakel in het bedrijfsproces. De telefonische bereikbaarheid is vóór alles de optimale combinatie van mensen, techniek en procedures."

De telefoon is de levensader met de buitenwereld

Twee atleten aangehouden

ORANJESTAD — Twee Antilliaanse atleten zijn aangehouden, nadat een jongen en meisje van de Nederlandse sportdelegatie aangifte hadden gedaan van poging tot verkrachting en bedreiging nabij het Sport Hotel in Seroe Colorado. Na verhoor door de Kinder Zeden Politie (KZP) werd het Antilliaanse duo wegens onvoldoende bewijs op vrije voeten gesteld. Enkele uren later konden zij met de Antilliaanse ploeg terugkeren naar Curaçao.

Volgens politiewoordvoerder Shon Pé Krozendijk werd zaterdagochtend omstreeks half vijf politie assistentie gevraagd voor een vechtpartij bij het Sport Hotel in Seroe Colorado. Bij aankomst kregen de agenten van de jongen N.C. (17) en het meisje G.H. (17) te horen dat zij aangifte wilden doen ter zake bedreiging en poging tot verkrachting.

De jongen en het meisje vertelden dat zij op 100 meter afstand van het Sport Hotel door een groep jongens van de Antilliaanse sportdelegatie werden aangevallen. Volgens de verklaring vielen vier jongens de Nederlandse jongen aan en de anderen probeerden het meisje te verkrachten. Volgens N.C. kwam op het juiste moment een Coastal-bewaker in een auto voorbijrijden, die naar de groep toekwam en het Nederlandse duo vervolgens veilig in het Sport Hotel afzette.

Uit een verklaring van minister Lili Beke blijkt dat de betrokken bewindslieden van Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland 'met afschuw kennis hebben genomen van dit gebeuren'. De minister wijst er in haar verklaring op dat de feestelijke afsluiting van de Koninkrijksspelen 1995 overschaduwd is door dit betreurenswaardige treffen tussen de jongen en het meisje van de Nederlandse ploeg en een groep van acht à negen opgeschoten jongens van de Antilliaanse delegatie.

"Dankzij het feit dat iemand van de bewakingsdienst op patrouille langs kwam, kon een poging tot verkrachting worden voorkomen. De politie van Aruba stelt nu een grondig onderzoek in", aldus Beke in haar verklaring.

Verklaring Medisch Centrum

ORANJESTAD — Het is absoluut niet waar dat huisartsen en/of gouvernementsartsen in San Nicolas weigeren SVB- en PPK patiënten te behandelen. Deze patiënten kunnen terecht bij alle acht artsen die zij wensen in San Nicolas en omgeving.

Deze mededeling werd vernomen van het Medisch Centrum Dr.Rudy Engelbrecht, nadat in het weekeinde allerlei geruchten hierover de ronde deden. Het is wel zo, dat de normale bezetting momenteel iets minder is. Eén van de artsen is met vakantie, een tweede kan niet aan de slag omdat reparatie-werkzaamheden aan zijn praktijkruimte plaatsvinden, terwijl een derde arts ziek is. Patiënten van deze drie artsen worden door het medisch centrum aangeraden naar één van de overige artsen te gaan.

Inschrijving Enseñansa Pa Empleo start

ORANJESTAD — Vanaf vandaag kunnen belangstellenden voor de verschillende cursussen en opleidingen van 'Enseñansa Pa Empleo' zich inschrijven. Uit een grote advertentie, die eigenlijk reeds zaterdag gepubliceerd had moeten worden maar door een fout van *Amigoe* vandaag in de krant staat, blijken de vele mogelijkheden die Enseñansa biedt.

De inschrijvingen duren weliswaar een volle week tot en met volgende week maandag 31 juli, maar voor elke cursus is inschrijving op slechts één dag mogelijk. Vanavond vanaf 19.30 uur kunnen geïnteresseerden voor de volgende opleidingen zich aanmelden: waiter/waitress, bartender, kok-assisent, conversatie in het Engels (beginners 1 en 2), conversatie in het Engels (voor gevorderden 1) en een computercursus voor beginners.

Directeur Frans van Drie van Enseñansa Pa Empleo legt uit dat er voor sommige cursussen, zoals computerlessen, elk jaar weer meer geïnteresseerden zijn dan het aantal beschikbare plaatsen. Daaruit blijkt dat de behoefte groot is en dat Enseñansa een zeer belangrijke plaats in de samenleving inneemt.

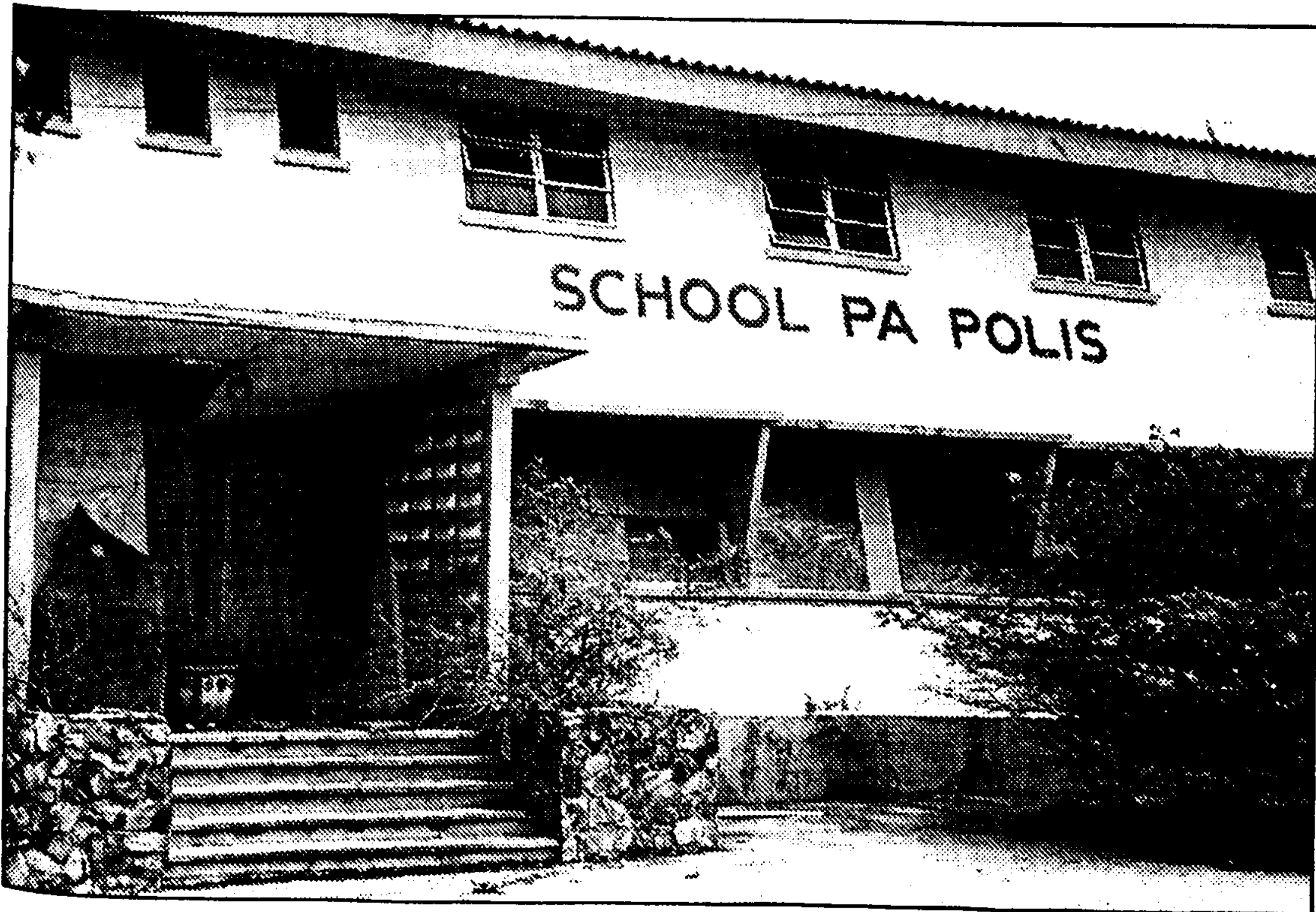
Kunstenaar De la Vega overleden

ORANJESTAD — Op 52-jarige leeftijd is in Miami de kunstenaar William 'Bill' de La Vega overleden. Hij was al geruime tijd ongeneeslijk ziek.

Enige weken geleden vertoefde Bill, als één van zijn laatste wensen, op Aruba, het eiland waaraan hij vele jaren zijn talenten wijdde. In Seaport Village werd door enige vrienden een tentoonstelling van zijn werken georganiseerd. Hiervoor bestond toen grote belangstelling en kwamen velen tevens afscheid nemen van Bill, die toen al wist dat hij niet lang meer zou leven.

De crematie vindt in Miami plaats, waarna op een latere datum tijdens een ceremonie de as in de zee voor Aruba wordt verspreid. Woensdagavond zeven uur wordt voor zijn zielerust een mis gecelebreerd in de katholieke kerk van Santa Cruz.

Politieschool wordt IPA-Walhalla

■*SAN NICOLAS — De oude* ***School Pa Polis*** *(politieschool) staat er momenteel troosteloos bij. Na een ingrijpende opknapbeurt is het de bedoeling dat vanaf de tweede helft van 1996 de medewerkers en studenten van het* ***Instituto Pedagogico Arubano*** *(IPA) er hun Walhalla vinden. De IPA-mensen zijn verheugd. "Slechter dan waar wij nu zitten, kan gewoon niet!", zegt een werknemer. De huidige huisvesting op het St. Thereseplein laat inderdaad veel te wensen over voor een instituut met een dergelijk belangrijke maatschappelijke functie. Dienst Openbare Werken (DOW) heeft de tekeningen van de verbouwing van de oude politie opleidingsschool te San Nicolas klaar. Er komt ook nieuwbouw. Het geheel mag circa 2 miljoen florin kosten. Minister Eddy Croes van Onderwijs staat er volledig achter. Hem is gevraagd om in verband met de urgentie zijn collega Watty Vos van Publieke Werken te benaderen voor de aanbesteding.*

Minister Glenbert Croes: 'Nieuwe overeenkomst met FGI'

Fabela plaatst grote order bij Motorola voor PCS-Aruba

ORANJESTAD — Er is een nieuwe overeenkomst met Augie K. Fabela van Fabela Group International (FGI). Althans dat zegt minister Glenbert Croes van Vervoer en Communicatie in gesprek met deze krant. Dit nieuwe contract zal volgens de bewindsman echter eerst in de ministerraad besproken worden, door de *steering committee* bestudeerd en onder meer met de vakbonden bediscussieerd worden. Volgens premier Henny Eman is er van een nieuw contract geen sprake. Wel plaatste FGI vorige week een grote bestelling bij Motorola in verband met de introductie van *Personal Communications Services* (PCS) op Aruba.

De minister-president zegt dat een lokale commissie aan de slag is gegaan met de vraag: 'Nu het contract met Fabela is geannuleerd, wat is er wèl mogelijk?' "Mogelijk dat er al één of meer concepten daarvan klaar liggen, maar er is geen nieuwe overeenkomst met FGI," zegt premier Eman nadrukkelijk. Bovendien voegt hij er aan toe: "Er wordt momenteel niet gesproken, laat staan onderhandeld met Fabela."

In een gesprek met deze krant vertelde minister Croes van Vervoer en Communicatie vrijdag openlijk over een nieuw contract. De bewindsman verklaarde dat 'dit contract beter is' en dat 'het absoluut in het voordeel van Setar en Aruba is'. Details over de nieuwe overeenkomst kon hij echter nog niet geven.

Wel zei minister Croes geleerd te hebben van de eerste keer en dat er een paar maanden geleden fouten zijn gemaakt bij de presentatie van het eerste contract met FGI. Maar Croes blijft ervan overtuigd dat de telecommunicatie op Aruba baat heeft bij een dergelijke samenwerking als voorgenomen met Fabela.

Minister-president Eman spreekt andere taal, zo lijkt het in ieder geval. De premier ontkent dat er nieuwe afspraken zijn en legt uit dat er een geheel nieuw 'proces' is gestart. "De onderhandelingen zijn stopgezet. Het contract en de licenties zijn ingetrokken. En een commissie onderzoekt thans wat er wel kan." Geconfronteerd met de uitspraken van zijn vice-premier Croes, zegt Eman dat 'er mogelijk al wel eerste concepten liggen'.

MOTOROLA

Dat Fabela niet bij de pakken is gaan neerzitten, blijkt wel uit een schriftelijke verklaring afkomstig van Motorola's Cellular Infrastructure Group (CIG). In een verklaring, gedateerd donderdag 20 juli 1995, schrijft contactpersoon Mary Anne McAndrew dat Motorola's CIG bekend maakt een overeenkomst met Fabela getekend te hebben in verband met Personal Communications Services (PCS) op Aruba.

Met andere woorden: dat het (eerste) contract tussen de regering van Aruba en FGI is geannuleerd, weerhoudt Fabela er niet van om grote bestellingen te plaatsten voor de hardware van een PCS-netwerk op Aruba. In de verklaring staat letterlijk: *"Motorola's CIG has announced an agreement with the FGI to supply and deploy a PCS network in Aruba."*

Verderop in het communiqué staat: *"The initial system in Aruba will be installed in second half of this year."* En weer verder: *"The agreement with FGI will be Motorola's first wireless infrastructure system in Aruba. Initially, the system wil serve up to 2,000 subscribers'."*

Uit de verklaring wordt ook duidelijk hoe Fabela zichzelf ziet. FGI opereert als een investerings- en management onderneming die toezicht houdt op al haar investeringen en bedrijven.

FGI was met Vimpelcom (Ruslands grootste cellulair operator met 30 miljoen aansluitingen) een pionier bij de introductie van draadloze communicatie in Rusland. FGI's nieuwste onderneming, Caribbean Wireless Communications nv. zal 50 miljoen dollar investeren in de ontwikkeling van (tele)communicatie in de Caribische regio.

Motorola is, anders dan FGI, een bekende en wereldwijde leverancier van communicatieapparatuur en andere geavanceerde technologie. De omzet van Motorola bedroeg in 1994 zo'n 22 miljard dollar. Aldus de schriftelijke verklaring.

■*ORANJESTAD — Augie K. Fabela Sr. is een tijdje uit* ***de picture*** *geweest. Maar niet voor lang. Bovenstaande foto werd begin mei 1995 genomen tijdens de presentatie van de introductie van* ***Personal Communication Services*** *(PCS) op Aruba in het Hyatt Hotel. De oorspronkelijke overeenkomst - de* ***implementation agreement*** *- tussen Fabela Group International (FGI) en minister Glenbert Croes van Vervoer en Communicatie, werd door de stuurgroep van een vernietigend advies voorzien. Het contract werd gecancelled en Fabela verdween naar de achtergrond, althans daar leek het op. Het was bovendien van korte duur. Dezelfde minister vertelde afgelopen weekeinde dat alles klaar is voor een nieuwe overeenkomst met Fabela. Bovendien blijkt uit een recente verklaring van Motorola dat FGI gewoon doorgaat met het treffen van voorbereidingen; Fabela plaatste op 20 juli een omvangrijke bestelling bij Motorola in verband met PCS op Aruba.*

FTA en regering vergaderen over sluiting Holiday Casino

ORANJESTAD — Vanmorgen vond de door vakbond FTA aangevraagde vergadering plaats met de regering over het Grand Holiday Casino. Dit gebeurde in het bijzijn van leden van de Aruba Hotel And Tourism Association (AHATA). Deze vergadering moest meer helderheid brengen over de sluiting van het casino en het verzoek om 129 personeelsleden te kunnen ontslaan.

Minister van Toerisme, Robertico Croes, verklaarde afgelopen woensdag al dat er bij Holiday Inn sprake is van een 'structureel probleem' en dat er een gebrek is aan voldoende investering. Aansluitend verklaarde premier Eman dat de regering in principe van mening is dat tijdelijk sluiten van een casino om een nieuwe beheerder te vinden, niet geaccepteerd kan worden. "Als een casino tijdelijk dicht gaat, dat blijft het dicht en wordt er geen nieuwe vergunning afgegeven," zo meent Eman.

FTA-leider Pontilius, die vanmorgen wederom niet voor commentaar bereikbaar was, verklaarde aan ochtendblad *Bon Dia* dat het Grand Holiday Casino de FTA heeft laten weten dat het al maanden geen huur kan betalen. Er is geen geld om de casino-werknemers salaris uit te betalen voor de komende twee maanden.

Pontilius zou zaterdag hebben vernomen dat het vermoedelijke doel zou zijn, het casino te sluiten en direct daarop te heropenen met een andere operator. Dit is nog niet officieel.

De reden waarom vakbond FTA de AHATA op de vergadering van vandaag met minister van Arbeid, Eddy Croes, wil hebben, is volgens Pontilius 'de enorme klappen die de hotelsector in enkele weken tijd te incasseren krijgt'. Hij noemt daarbij het ontslag-verzoek van 33 werknemers bij het Royal Cabana Casino, de sluiting en heropening van het Palm Beach Casino en nu het Grand Casino.

Pontilius vermoedt dat er een addertje onder het gras zit. Het Grand Holiday Casino herdenkt binnenkort zijn 10-jarig bestaan. Pontilius: "Hiermee komt de 10-jarige periode van *tax-holiday* ten einde. In het verleden zijn al meerdere operators op deze wijze met de noorderzon vertrokken of hebben hun casino's failliet laten verklaren". Het ergste van alles is dat de werknemers van dit soort spelletjes de dupe worden.

Renée van Aller:

'Nederlanders kunnen niet zomaar worden uitgeleverd'

ORANJESTAD — In het kader van de lezing die Ernst Hirsch Ballin op dinsdag 1 augustus houdt in het Radisson Hotel, merkt Renée van Aller van de Universiteit van Aruba op, dat de opschudding omtrent het te wijzigen Uitleveringsbesluit op juiste wijze geïnterpreteerd moet worden.

Het Uitleveringsbesluit is een zogenaamd Koninklijk Besluit (KB) dat dateert van 1926 en voor het laatst werd gewijzigd in 1983. Het staat onder bepaalde voorwaarden uitlevering toe van vreemdelingen. Niet van Nederlanders. Niet het Caribisch deel van het koninkrijk. Voor het Europese deel van het koninkrijk is dit geregeld in de Uitleveringswet van 1988. Deze wet maakt het mogelijk om onder bepaalde voorwaarden Nederlanders uit te leveren. Een Arubaanse of Antilliaanse Nederlander zou dus wel uitgeleverd kunnen worden als hij ingezetene is van Nederland, maar niet als hij ingezetene is van Aruba of de Nederlandse-Antillen.

Van Aller legt verder uit: "Omdat het Uitleveringsbesluit een KB was, werd het een Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMvR) toen het Statuut werd ingevoerd. Op grond van artikel 3 van het Statuut is de uitlevering van Nederlanders een koninkrijksaangelegenheid. Dus behoort deze materie te worden geregeld bij rijkswet, ook al heeft het Uitleveringsbesluit in 1954 de status gekregen van AMvR."

Volgens Van Aller is de Nederlandse Uitleveringswet in strijd met artikel 14 derde lid Statuut tot stand gekomen. Ze vindt dat het de hoogste tijd is dat uitvoering wordt gegeven aan artikel 49 Statuut. Dit artikel voorziet in een regeling als de formele landswetgeving in strijd komt met het Statuut. "Maar deze regeling is nooit tot stand gekomen. En dat kan nu worden geïnterpreteerd als een steeds nijpender tekortkoming in de koninkrijkswetgeving."

De Rijkswetgever zou er goed aan doen uitlevering van Nederlanders en vreemdelingen in een rijkswet te regelen met de mogelijkheid om details door de landswetgever te laten vaststellen, zoals dat ook gebeurd is met de toelating en uitzetting van Nederlanders en vreemdelingen.

"Voorkomen moet worden dat kleine landen afhankelijk worden van invloed en financiering van kostbare projecten door criminele organisaties," vindt Van Aller. "Want daarmee wordt de ziel van een land vernietigd. Binnen een rechtsstaat moeten dan ook politieke besluiten op hun consequenties worden beoordeeld."

De vraag is of het politiek handelen gevaar oplevert voor het welzijn van Arubaanse burgers in het algemeen, op de langere termijn. Van Aller ten slotte: "Nederlanders kunnen niet zomaar worden uitgeleverd. Indien dat op Aruba en in de Nederlandse Antillen mogelijk wordt, moet de uit te leveren persoon wel een ernstige misdaad hebben begaan. Als dat niet het geval is, hoeft geen enkele Nederlander binnen het koninkrijk voor uitlevering te vrezen."

Mito Croes ontkent beschuldigingen uit nieuw mafiaboek 'Bloedsporen'

= van onze correspondente =

HILVERSUM/WILLEMSTAD — **Het net uitgekomen boek *Bloedsporen* van de Belgen Danny Ilegems en Raf Sauviller maakt in elk geval de tongen los. Er kan weer eens fijn gediscussieerd worden over de vraag of de Antillen en Aruba nu wel of niet een actieve schakel zijn in de internationale misdaad. Schrijver Ilegems meent van wel.**

Samen met collega-journalist Sauviller maakte hij diverse reizen naar Italië, de Verenigde Staten, het Caribisch gebied, Venezuela en Colombia. Na terugkomst schetsten zij in *Bloedsporen* een beeld van het maffialeven in de Lage Landen, waarbij ook de Caribische delen van het Koninkrijk niet onvermeld bleven. Over die hoofdstukken liet het Nederlandse radioprogramma *Punch* vandaag schrijver Ilegems, Gevolmachtigde minister van Aruba, Mito Croes, en PvdA-parlementariër Gerritjan van Oven aan het woord.

Op Aruba lopen de mafiosi volgens Ilegems in en uit en zijn mensen uit de economische sector betrokken bij het witwassen. Daarmee trapte hij Gevolmachtigde minister Mito Croes flink tegen de schenen. Verontwaardigd verdedigde deze zich tegen de aantijgingen van het journalistieke tweetal. *Bloedsporen* noemde hij een 'Suske-en-Wiskeboek uit België', waarin hij niets, maar dan ook helemaal niets Arubaans kon herkennen. Maar Ilegems bleef bij zijn in het boek geuite aantijging. Onder meer dat de Cuntrera-clan in 1986 met actieve steun van de huidige minister-president en minister van Justitie op het eiland wortel zou hebben kunnen schieten. Ilegems: "De Cuntrera's hebben Colombia voor het eerst aan een distributienet in Europa geholpen."

INFILTREREN

Van Oven, tot een jaar geleden advocaat-generaal op Curaçao, herkende wel iets in het boek. "Een kleine gemeenschap als de Antilliaanse eilanden is nu eenmaal geschikt om te infiltreren, maar dat wil niet zeggen dat dat ook is gebeurd." Als echte jurist vroeg hij om de juridische bewijzen, maar die kunnen en hoeven Ilegems en Sauviller als journalisten niet te leveren. Sterke aanwijzingen van misdadige praktijken leveren zij wel, vond ook de interviewster.

De onafgebouwde hotels op Aruba kwamen uiteraard ter sprake, ook al zei Croes ter verdediging van zijn eiland dat het nog maar om één hotel gaat. Ilegems: "Ja, het Beta-hotel. Dat is een oplichtingszaak geweest, waarvan de Nederlandse justitie tot voor kort de achtergronden niet kende." Van wie de Nederlandse justitie wel meer wist, is Halik Branco Abdul. Hij werd in Nederland doodgeschoten, omdat hij drugsgeld van een maffiaclan zoek had gemaakt. De schrijvers leggen in het boek een link naar Aruba via het bedrijfje Viking Oil dat Abdul daar heeft opgericht. Een 'cocaïnelijn via een Antilliaans eiland noemen de schrijvers dat. Van Oven heeft zich destijds met Abdul bezig gehouden en wist zich te herinneren dat hij van oplichting met olie werd beschuldigd. De PvdA-er wilde daarmee aangeven dat de zaken vaak anders liggen dan ze lijken. Maar Ilegems blijft erbij dat Abdul zich behalve met oplichting ook met drugs bezig hield.

Croes gaf ruiterlijk toe dat Aruba — 'net als Nederland' — high risk-land is als het om witwassen van drugsgelden gaat "Maar je kunt niet zeggen dat we niets doen. In 1985 kreeg premier Eman een brief van de Amerikaanse president Bush, waarin hij hem bedankte voor zijn inspanningen tegen het witwassen. En Aruba zet zich al jaren in voor de instelling van een gemeenschappelijke Kustwacht. "Naar aanleiding van een beschuldiging in het boek dat het eiland geen gehoor geeft aan Amerikaanse uitleveringsverzoeken: "Alle verzoeken zijn gehonoreerd."

Jammer dat het programma te veel rond Aruba draaide, want ook over de Antillen heeft *Bloedsporen* veel interessants te melden. Het Parker-schandaal, de luchthaven kwestie op St. Maarten, Spadaro, Bertucci, de Wathey's.

BEKENDMAKING

In verband met werkzaamheden en het reinigen van het waterdistributienet voor het maken van aansluitingen t.b.v. projekten, verkavelingen en onderhoud, zullen de onderstaande gebieden **GEEN WATER OF LAGE DRUK** ondervinden. Gedurende en na deze werkzaamheden kan men last hebben van **BRUIN WATER** dat van tijdelijke aard zal zijn. Wij zullen ons uiterste best doen om de werkzaamheden gedurende de gestelde tijd uit te voeren.

De mogelijkheid bestaat dat deze werkzaamheden uitlopen door onvoorziene problemen vanwege het verouderde net dat wij hebben.
De volgende gebieden zullen GEEN WATER hebben of zullen problemen ondervinden met LAGE DRUK.

OP WOENSDAG 26 JULI 1995 VAN 09.00 UUR TOT 14.00 UUR:
SERU LORAWEG - INDUSTRIEPARK KLEIN KWARTIER - VERKAVELING BARBOUQUET - KAYA MILON DI SERU - KAYA PITA en omgeving - SANTA ROSA (omgeving Seru Loraweg).

KODELA zal alles in het werk stellen om het ongerief tot een minimum te beperken en biedt bij voorbaat haar verontschuldiging aan.

KODELA

WINNAARS BABYKINI EN BABYSTAR

TREKKING: 30 JUNI 1995

1 Rodney Maduro
Kaya Pedro Wacao 5
2 J.Eduarda
Weg Groot St.Joris 74B
3 Rayen Royer
Barber 168
4 Somaley Lindeborg
Noord Santa Rosa 82
5 Nathalien Pieters
West Ronde Klip 42
6 Sidney Leonora
Costa Ricaweg 15
7 Sidney Leonora
Costa Ricaweg 15
8 Quenten Elisabeth
Jan Boos 29A
9 Gedeon Felomina
Seroe Machoe 36A
10 Stephanie Willems
Jucatanweg 5
11 Cristelmarie Janzen
Kaya Jerba Di Sangura 6
12 Rigjanette Florencia
Noord Santa Rosa 81B
13 Norella Davelaar
Weg Groot Sint Joris 66
14 R.Castaniera
Zuiderzeestraat 115
15 Jeandrelyca Allee
Merida 98
16 Luëndrick Martie
Rooi Santu Naast 132
17 Johnnathan Anthony
Rondeklip Naast 17
18 Rensley Martis
Kaya Georgetown 20
19 Rensley Martis
Kaya Georgetown 20
20 Rensley Martis
Kaya Georgetown 20
21 Johnathan Kousalea
Kaya Merida 135
22 Luensley Laken
Los Roquesweg 219
23 Sharyvjen Bazoer
Lagoen 57
24 Rudaylison Lindeborg
Noordzeestraat 13
25 Raylison Lindeborg
Noordzeestraat 13

Kijk uit naar de volgende Babykini inruilcampagne.
Trekking 29 december 1995.

NOTITIES UIT PARAMARIBO

Door Max Ooft

De Nationale Assemblee heeft afgelopen week de **toetreding** van Suriname tot de Associatie van Caribische Staten (ACS) goedgekeurd. Door deze goedkeuring van Suriname als zeventiende land dat de associatie heeft goedgekeurd, is de weg vrijgekomen om de organisatie daadwerkelijk op te richten. Er zijn namelijk minstens zeventien landen nodig voor de oprichting, en Suriname is het zeventiende land en daardoor ook medeoprichter. Hoewel deze goedkeuring met weinig ruchtbaarheid in Suriname gepaard ging, mag het toch wel een belangrijke stap genoemd worden, van de vooral economische integratie van Suriname in de regio.

De ACS is een samenwerking van Caribische landen en enkele Latijns- en Middenamerikaanse landen op verschillende gebieden, onder andere op het gebied van handel, toerisme, onderwijs en milieu. Volgens minister Mungra van Buitenlandse Zaken, betekent de toetreding voor Suriname en vergroting van de consumentenmarkt naar 190 miljard personen met een economie van 500 miljard dollar, en is dit een stap op weg van Suriname inzake toetreding tot het Noordamerikaanse Vrijhandelsverdrag tegen het jaar 2000.

Het Surinaamse parlement heeft afgelopen week ook het Biodiversiteitsverdrag geratificeerd.

* * *

Het ministerie van Handel en Industrie maakt zich zorgen over de **snelle koersdaling** in de afgelopen weken, zonder dat ook de prijzen van goederen en diensten dalen. Onder andere door interventie van de Centrale Bank van Suriname daalde de koers voor vreemde valuta fors, voor de dollar bij voorbeeld van rond de Sf.700,- naar slechts Sf.475,- per dollar. De prijzen gingen niet evenredig omlaag, ondanks kortingenacties in vele zaken. Exporteurs zullen door de koersdaling hun exportopbrengsten tegen een lagere koers moeten afrekenen, waardoor ze hun produktiekosten (gemaakt in tijden van een veel hogere koers) niet zullen kunnen dekken en kredieten niet zullen kunnen aflossen.

Dit is de reden waarom prijzen voorlopig niet mee zullen dalen, volgens het ministerie, alsook doordat andere prijzen binnen de produktiekosten, inclusief gesloten cao's, niet evenredig zullen afnemen. Er zal gestreefd moeten worden naar koersstabiliteit en niet per se koersdaling, legt het ministerie in een beleidsnota uit. Prijsbeheersing wordt in dit kader zeer noodzakelijk en het ministerie zal spoedig maatregelen hiertoe moeten nemen.

* * *

De sensatie die Paramaribo afgelopen week heeft bezig gehouden was zeker wel de **verdrinking van drie personen** te Republiek, een natuurzwemgelegenheid nabij de internationale luchthaven. Om het leven kwamen Lesley Li Fo Sjoe (40) en diens zoon Travin (10) en Henk Kramawitana (25). Het drietal was in een groter gezelschap naar Republiek getogen om de verjaardag van Lesley te vieren.

Tijdens een tochtje in een kleine kano op de kreek sloeg het bootje met negen inzittenden om. Zowel Lesley als Henk wisten een kind uit het water te redden. Lesley sprong andermaal in het water op zoek naar een andere zoon, maar beiden verdronken. Intussen was ook Henk wederom de kreek ingedoken om assistentie te verlenen aan een ander kind en kwam daarbij ook om het leven.

* * *

De **voorbereidingen voor de verkiezingen** van 1996 lopen op schema, aldus mededelingen van vice-president Jules Adjodhia. In de komende week zullen voorlopige kiezerslijsten ter inzage liggen. De exacte datum is nog niet vastgesteld, maar zal niet na 25 mei 1996 (de dag van de verkiezingen van 1991) liggen. Er zijn inderdaad problemen met de registratie van kiesgerechtigden, vooral in het binnenland waar de kantoren van de Burgerlijke Stand sinds de oorlog in het binnenland niet meer heropend zijn.

Ook moet er in versneld tempo worden gewerkt aan het registreren van nieuwe kiesgerechtigden onder de jeugd en zullen de noodzakelijke identiteitskaarten moeten worden verstrekt.

* * *

Ir. Frank Playfair heeft de **bestuursverkiezingen** van de Paranam Mijnwerkers Bond (PWB) met een grote meerderheid gewonnen van tegenkandidaat Sonny Chotkan, de vorige voorzitter. Playfair is tevens Assembleelid namens de Democratische Partij, een afsplitsing van de NDP. Deze verkiezingen voor het bondsbestuur van de werknemers van de Suralco kan verstrekkende gevolgen hebben. Playfair **staat bekend als een felle** tegenstander van het vorig jaar gesloten 'Bauxietakkoord', waarbij de bauxietmaatschappijen grote voordelen kunnen hebben van getroffen veranderingen in belastingverplichtingen en de afrekening van hun vaste lasten in Surinaamse guldens in plaats van in dollars.

Meermalen is van verschillende kanten aangetoond dat dit akkoord een enorme inkomstenderving voor Suriname heeft betekend. Playfair heeft in het vooruitzicht gesteld dat de Suralco-arbeiders volgens Amerikaanse standaarden betaald zullen worden in de toekomst. Deze arbeiders worden nu reeds als 'elite-arbeiders' beschouwd en de voornemens van de nieuws bondsvoorzitter zal dat alleen sterker maken.

In politiek Suriname wordt zijn verkiezing echter ook beschouwd als zijn methode om Suralco, een dochteronderneming van de Amerikaanse Alcoa, te dwingen om meer van de winsten naar Suriname te doen terugvloeien.

* * *

De twee Mirrlees Blackstone **generatoren** die in het kader van de ontwikkelingssamenwerking Suriname-Nederland waren aangekocht, zijn in gebruik genomen. De verwachting was dat ze pas in 1996 operationeel zouden zijn, maar de uitvoering is voor op het schema gebleken. Met deze generatoren hebben de Energie Bedrijven Suriname (EBS) een verruiming van de opwekcapaciteit met zestien megawatt, en zullen vele aanvragen voor aansluitingen op het stroomnet nu eindelijk gehonoreerd kunnen worden.

* * *

Van 26-30 juli zal in Suriname een **bloemen- en sierplantenbeurs** worden gehouden, onder de naam *Suri-Flora '95*. Volgens de organisator, de Surinaamse Kamer van Koophandel en Fabrieken, ligt er een enorme potentie in deze sector, zowel voor lokaal gebruik als voor de export. Vooral Frans-Guyana, de Antillen en Miami hebben interesse getoond voor bloemen en planten uit Suriname.

* * *

De werknemersbond van het telecommunicatiebedrijf **Telesur** is in actie gekomen om af te dwingen dat een aantal werknemers weer wordt ingezet. De werknemers waren enkele weken geleden ontslagen, op verdenking dat ze buitenlandse telefoongesprekken regelden voor burgers tegen een hoger dan vastgesteld bedrag. Er bestaat namelijk een 'sociaal tarief' waartegen men goedkoop maar gelimiteerd naar het buitenland kan bellen, en vermoedelijk werd hiervan misbruik gemaakt door de werknemers.

De ongeveer vijftien ontslagen personen werkten bij de kassa's. Bij onderzoek door de politie kwamen er wel aanwijzingen naar voren, maar kon fraude niet overtuigend worden aangetoond en de dienst Arbeidsinspectie gaf daarom geen toestemming tot ontslag van de werknemers. De Telesur-directie stelde zich toen op het standpunt dat de personen in elk geval dan niet mogen terugkeren op hun vroegere posten, maar thuis mogen blijven met doorbetaling van salaris.

De bond nu vindt dat de schuld van zijn leden eerst overtuigend moeten zijn bewezen voordat de directie overgaat tot het op non-actief stellen van de werknemers. Het internationaal telefoon- en telegraafverkeer via Telesur is hierdoor gestagneerd en ook zijn de loketten gesloten. Van een bijkantoor werden de poorten dichtgelast en bij een directielid werden de autobanden leeggemaakt.

* * *

De vele **roofovervallen** met geweld gaan nog steeds door. Afgelopen week vond er een overval plaats op een geldtransport van het bedrijf Fernandes, werd de auto-onderdelenzaak Caritrust leeggeroofd, evenals de handelszaak Carroussel en een Texaco-servicestation. Op de Centrale Markt werden twee personen door een marktbewaker neergeschoten. De kleinere berovingen zijn ontelbaar geworden. De politie zit met de handen in het haar, gezien de stijgende criminaliteit tegenover de geringe mankracht en middelen.

Er gaan steeds meer stemmen op om het leger in te zetten bij de beveiliging, terwijl particuliere bewakingsdiensten als paddestoelen uit de grond schieten. In het parlement is de discussie begonnen over versoepeling van de Vuurwapenwet, hoewel er nog veel tegenstand bestaat tegen het gemakkelijk verkrijgen van een vuurwapenvergunning door burgers.

Tijdens een verhitte discussie wilden twee Assemblee-leden, beiden van de Nieuw Front-fractie, elkaar te lijf gaan. Gelukkig had geen van de leden een vuurwapen bij zich............

Na geheim overleg Londen en Sinn Fein

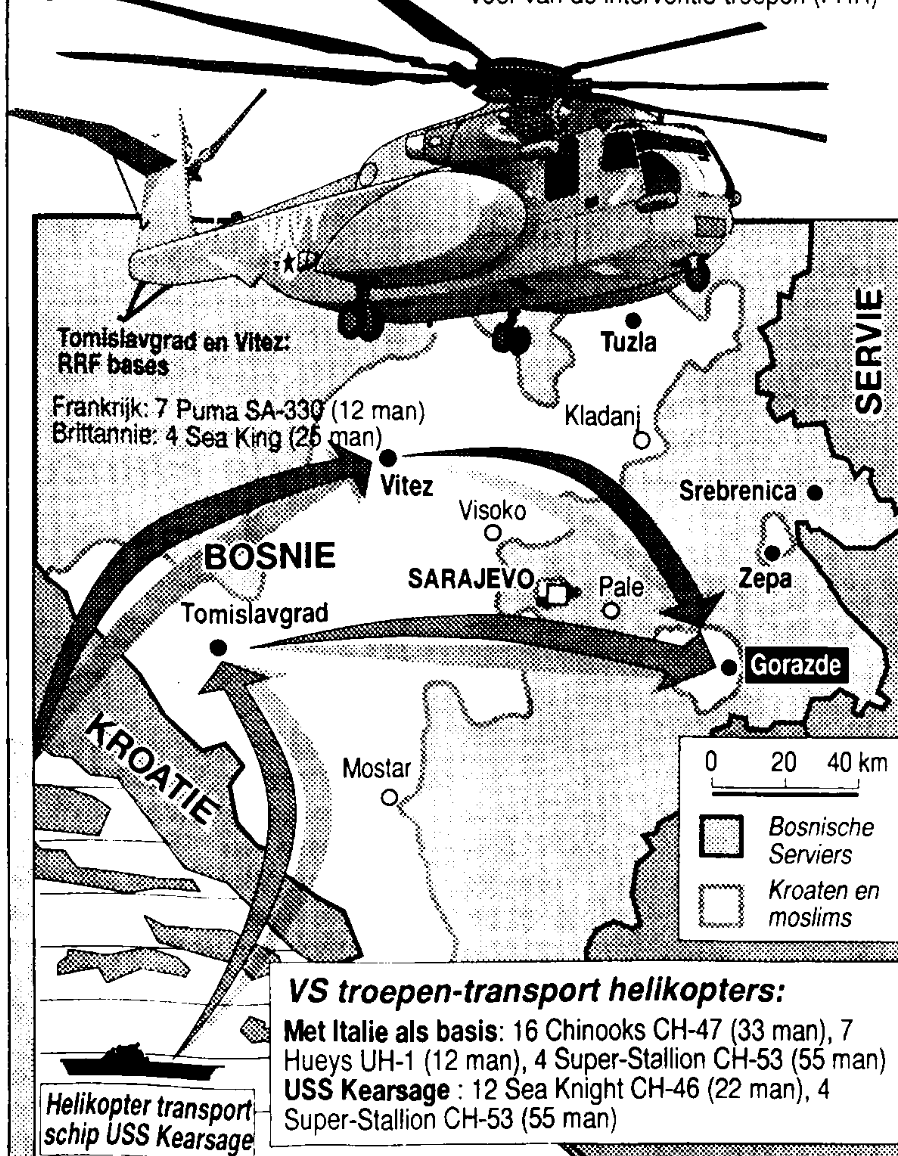
Geen doorbraak over Ulster

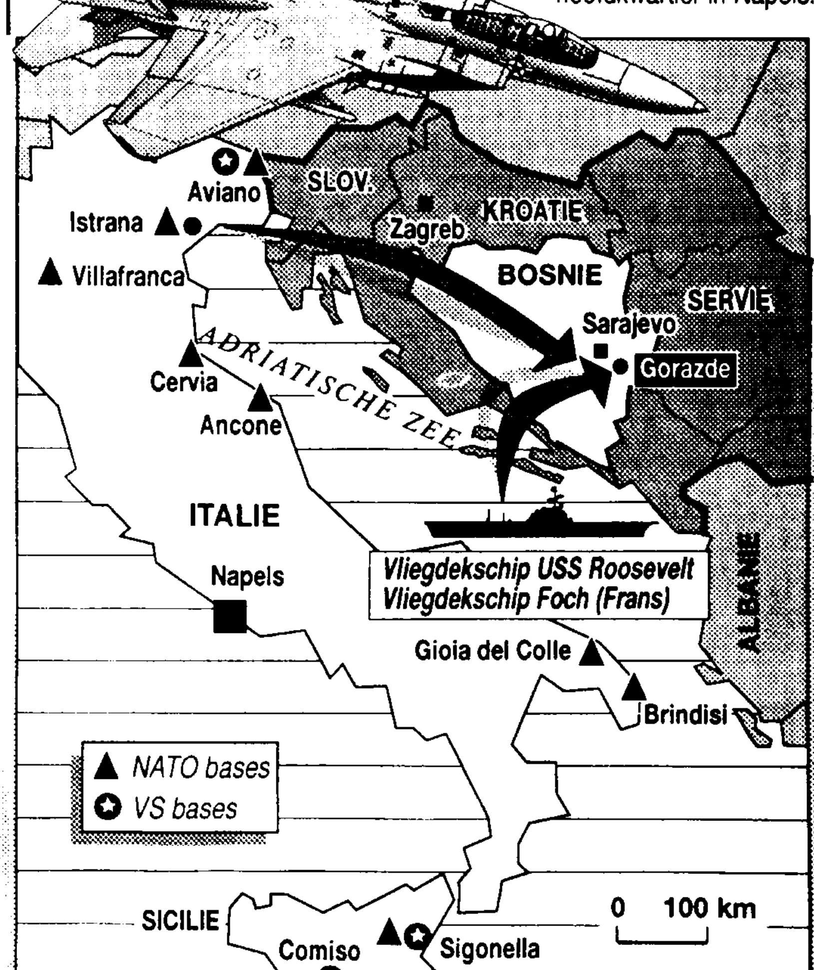
LONDEN/DUBLIN - De geheime ontmoeting tussen de Britse minister voor Noordierse Zaken, Sir Patrick Mayhew, en Sinn Fein-leider Gerry Adams, heeft geen doorbraak opgeleverd voor het vredesproces in Noord-Ierland.

Dat is de inschatting van Adams die zondag sprak over een 'zakelijk contact'. Mayhew en Adams spraken elkaar vorige week dinsdag in het Noordierse Londonderry, zo werd dit weekeinde bekend. Het gesprek concentreerde zich volgens Adams op de stilstand van het vredesproces, maar heeft de impasse niet doorbroken. Adams eist ronde tafelgesprekken tussen Groot-Brittannië en alle politieke partijen van Noord-Ierland, maar de Britten willen niet rechtstreeks onderhandelen met Sinn Fein, de politieke tak van het verboden Ierse Republikeinse Leger (IRA).

De Britse staatssecretaris voor Noordierse Zaken, Michael Ancram, was optimistischer. De gesprekken, waarbij hijzelf ook aanwezig was, waren 'nuttig' en 'volledig gerechtvaardigd' geweest, zei de Britse onderhandelaar in de vredesgesprekken. Hij sloot nieuw overleg niet uit.

Opties voor bescherming van Gorazde

Parijs: Bild bereikt akkoord met Servische president

Milosevic erkent grenzen Bosnië

LONDEN - Westerse bondgenoten hebben vrijdag verwarrende berichten de wereld ingestuurd over de bereidheid van de Servische president Slobodan Milosevic om de grenzen van Bosnië te erkennen.

Volgens Frankrijk is er een akkoord, maar de Amerikanen ontkennen dat. De Britten spreken van een 'technisch akkoord'. De Franse minister van Buitenlandse Zaken, Hervé de Charette, kwam vrijdag naar buiten met het nieuws dat EU-bemiddelaar Carl Bildt een doorbraak had bereikt. De Franse minister sprak van 'een eerste uitstekend resultaat' van de nieuwe EU-bemiddelaar.

DICHT BENADERD

Woordvoerder Nicholas Burns van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken zei echter dat Bildt een Servische erkenning van de Bosnische grenzen alleen maar dicht is genaderd. Volgens de Amerikanen liggen er nog enkele meningsverschillen, waarover geen inhoudelijke mededelingen zijn gedaan.

De erkenning van Bosnië zou betekenen dat president Milosevic zijn droom van een groot-Servië, door de annexatie van een deel van Bosnië, opgeeft. In ruil voor erkenning is Belgrado opheffing van de internationale **sancties tegen Servië** aangeboden.■

Na strafschoppen

Uruguay wint Copa America

MONTEVIDEO — De wereldkampioenen uit Brazilië waren gisteren niet goed genoeg om de Copa America te winnen. In de finale van het kampioenschap van (Zuid-)Amerika was Uruguay net iets sterker. Op de beroerde grasmat van het historische Estadio Centenario was de stand na officiële speeltijd weliswaar gelijk (1-1), maar won het gastland na strafschoppen.

Voor de zoveelste keer was in de vaak verhitte strijd het thuisvoordeel van belang. Uruguay organiseerde de titelstrijd zeven keer en won ze alle. Brazilië was vier keer de sterkste, ook steeds binnen de eigen landsgrenzen. Uruguay won ook nog eens zeven keer buitenshuis en evenaarde daardoor zondag 'recordhouder' Argentinië.

Of het gerechtigd was viel moeilijk vast te stellen. Brazilië speelde voor rust sterker, maar viel daarna te ver terug. Uruguay daarentegen had in eerdere wedstrijden van het toernooi weinig indruk gemaakt. Daar staat dan weer tegenover dat Brazilië de kwartfinale tegen Argentinië voornamelijk overleefde omdat de scheidsrechter bij een doelpunt van Tulio een duidelijke handsbal over het hoofd zag.

Brazilië had nog vijf wereldkampioenen in de formatie. Tafferel, Aldair, Dunga, Zinho en Jorginho. Evenals vorig jaar in Los Angeles tegen Italië, ook beslist na strafschoppen, zat PSV'er ronaldo op de bank. In tegenstelling tot destijds was Ajacied Marcio Santos, toen vaste keus, niet van de partij. Hij was gepasseerd door bondscoach Mario Zagalo, de opvolger van Perreira.

Het spel van de Brazilianen was vergelijkbaar met destijds. Defensief sterk, gesloten spelend, 'kort' op de bal, aanvallend afhankelijk van de inzichten van een speler of drie. Voor het gevaar zorgden vooral Juninho en Edmundo, van de linkerkant was Inters laatste aanwinst Roberto Carlos vaak dreigend.

TULIO

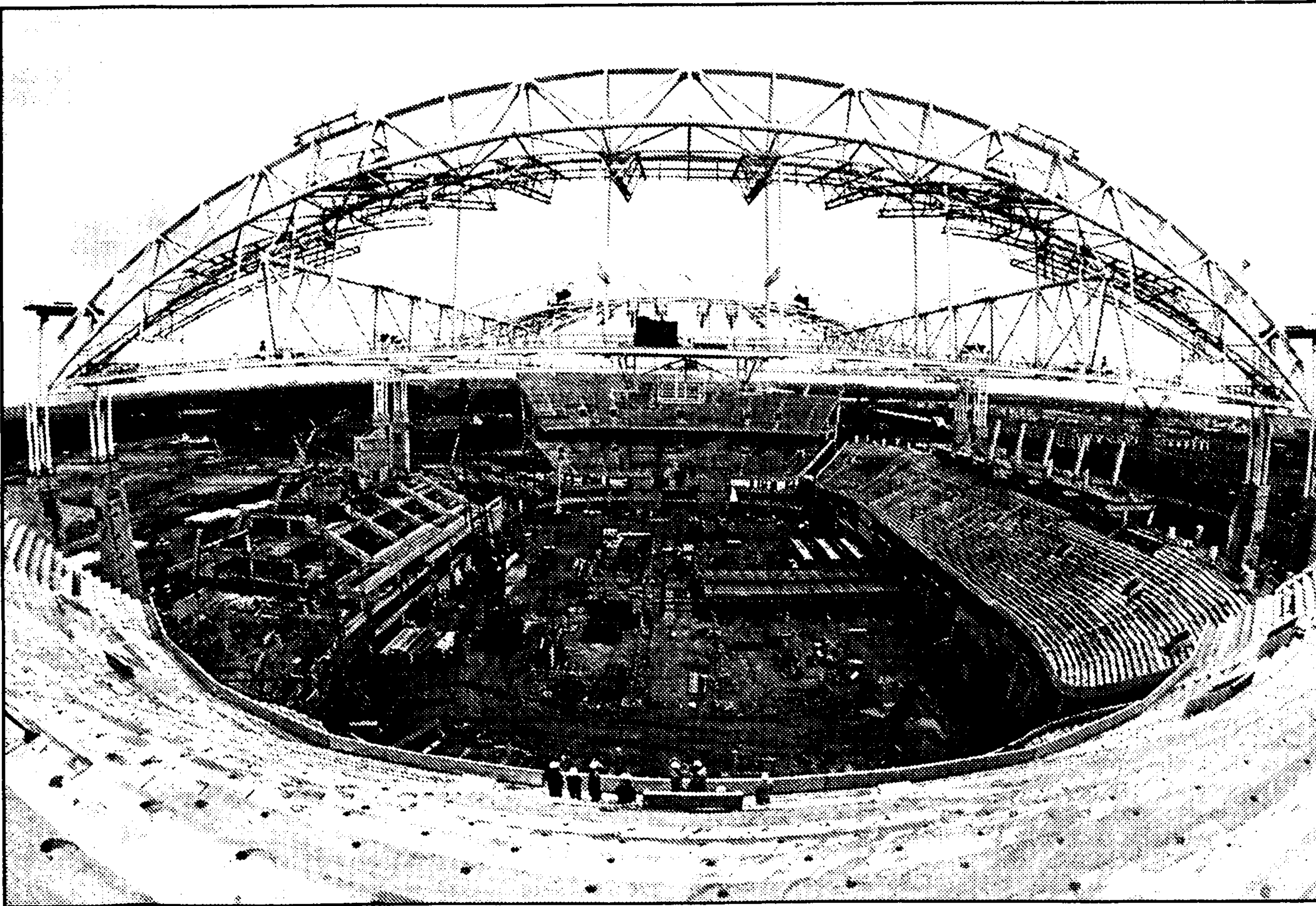
Het leidde na ruim een half uur tot de openingstreffer. Tulio liep de bal met de borst over de lijn, na een vloeiende combinatie tussen Edmundo en Juninho. Vergeefs protesteerden de Uruguanen wegens vermeend hands. Kort na de rust maakte Bengoechea gelijk. De vervanger van de niet geheel fitte Fonseca deed dat met een fraaie boog uit een vrije trap.

Daarna ontaardde het duel in een harde, rommelige partij. Opzienbarende gebeurtenissen deden zich niet voor.

Brazilië, dat eerder Argentinië na strafschoppen versloeg, ging in de extra sessie verrassend ten onder. Van de mannen met de mooiste traptechniek uit het internationale voetbal schoot Tulio op de vuisten van doelman Alvez. Van de Uruguanen maakte niemand een fout.

Uitslag:
Uruguay-Brazilië 1-1 (0-1). Uruquay wint na strafschoppen, 6-4. 33. Tulio 0-1, 49. Bengoechea 1-1. Strafschoppen: Francescoli 2-1, Roberto Carlos 2-2, Bengoechea 3-2, Zinho 3-3, Herrera 4-3, Tulio mist, Gutierrez 5-3, Dunga 5-4, Martinez 6-4. Scheidsrechter: Arturo Brizio (Mex). Toeschouwers: 70.000. Gele kaart: Poyet, Mendez (Uruguay), Zinho, Joninho, Dunga (Brazilie).

Toekomstig stadion van Ajax

■ *AMSTERDAM — Ballast Nedam Utiliteitsbouw en BAM -Brederode bouw zijn hard bezig met de bouw van Amsterdam Arena, het toekomstige Ajax-stadion. Op de foto een beeld vanuit het 'dak' van het stadion op het speelveld. (foto: Peter Brom)*

Heerenveen in achtste finales intertoto

FC Groningen uitgespeeld

GRONINGEN — De rol van FC Groningen in de Intertoto-competitie is uitgespeeld. Na een gelijkspel (0-0) in het Oosterpark in de laatste groepswedstrijd tegen Ceahlul Peatra neamt uit Roemenië. Door dat resultaat is FC Groningen als tweede geëindigd in groep 9 achter de nummer vijf van Roemenië. FC Groningen behoort niet tot de beste vier nummers twee van de groepen, die zich evenals de twaalf groepswinnaars hebben gekwalificeerd voor de achtste finales.

FC Groningen is in de vier duels in de groep ongeslagen gebleven via overwinningen op FC Boby Brno uit Tsjechië (2-1), FC Etar Veloko Tarnovo uit Bulgarije (3-0) en gelijke spelen tegen SK Beveren uit België (2-2) en Ceahlul Peatra Neamt. Volgens trainer Westerhof heeft FC Groningen de uitschakeling te danken aan de rode kaart die topscorer Bombarda wegens natrappen ontving tijdens de uitwedstrijd tegen SK Beveren.

"Die wedstrijd hadden we anders gewonnen en dan waren we een week geleden al zeker geweest van een plaats in de achtste finales", is de stellige overtuiging van Westerhof. "Maar ik neem het Bombarda niet kwalijk. Hij heeft aan de ploeg en mij zijn excuses aangeboden voor zijn gedrag en daarmee is voor mij de zaak afgesloten. Beter een rode kaart in het *Intertoto*-toernooi dan in de competitie. Anders had hij misschien wel vijf wedstrijden schorsing gekregen. We zijn in ieder geval financieel iets wijzer geworden van het *Intertoto*-toernooi. Daar was het ons ook om te doen."

FC Groningen heeft de uitschakeling geheel aan zichzelf te wijten. Een overwinning tegen Ceahlul Peatra Neamt lag in eigen omgeving binnen bereik. De Groningers namen de Roemenen, na een matte eerste helft, hevig onder vuur. Het verlossende doelpunt bleef echter uit. Sion, Koeman, Bos, Stokkingreef en De Kruyff misten kansen. De Kruyff (ex-FC Utrecht) en Liefden (ex-Dordrecht'90) maakten een bevredigend debuut bij FC Groningen.

HEERENVEEN

Heerenveen heeft in de achtste finales van de *Intertoto Cup* een thuiswedstrijd geloot. Tegenstander op 29 juli is FC Farul Constanta uit Roemenië.

De weg voor de Friese eredivisieploeg naar Europees bekervoetbal omvat twee ronden. Bij winst op de Roemeense tegenstander wordt de ploeg op 2 augustus geconfronteerd met een uitwedstrijd tegen de winnaar van het duel tussen Girondins Bordeaux en Eintracht Frankfurt. Indien die horde eveneens genomen wordt, is Heerenveen deelnemer aan de voorronde van het UEFA-bekertoernooi. Het speelt op 8 augustus uit en 22 augustus thuis tegen een van de volgende vier clubs: Bursaspor, OFI Kreta, FC Aarau en SC Karlsruhe.

LOTING

Loting achtste finales Intertoto Cup: FC Köln (Dui)-Tyrol Innsbrück (Oos), Girondins Bordeaux (Fra)-Eintracht Frankfurt (Dui), Leverkusen (Dui)-Odense BK (Den), Bursaspor (Tur)-OFI KReta (Gri), FC Aarau (Zwi)-SC Karlsruhe (Dui), Heerenveen (Ned)-Farul Constanta (Roe), Piatra Neamt (Roe)-FC Metz (Fra), RC Strasbourg (Fra)-Vorwarts Steyr (Oos).

Tour de France

Tijdsverschil in einduitslag kleiner

PARIJS — Voor het eerst in zes jaar is in de Ronde van Frankrijk het tijdsverschil tussen de winnaar en de nummer twee niet verder opgelopen. Nadat Greg Lemond in 1989 Laurent Fignon met acht tellen versloeg, keek de nummer twee in de daaropvolgende jaren tegen steeds grotere verliezen aan. Alex Zülle doorbrak die negatieve spiraal.

De Zwitser moest in de gisteren beëindigde editie 4 minuten en 35 seconden op Miguel Indurain toegeven, evenveel als Claudio Chiappucci de Spanjaard in 1992 moest toestaan. Overigens verloor alleen Gianni Bugno in de laatste vijf jaar met minder verschil. Bij de eerste Tour-zege van Indurain in 1991 bedroeg het verschil met de nummer twee 3 minuten en 36 seconden. Na Bugno versloeg Indurain Chiappucci met 4.35, de Zwitser Tony Rominger met 4.59 en de Let Piotr Oegroemov met 5.39.

De top-drie van de afgelopen vijf jaar is als volgt: **1991:** 1. Indurain; 2. Bugno (Ita) op 3.36; 3. Chiappucci (Ita) 5.56. **1992:** 1. Indurain; 2. Chiappucci 4.35; 3. Bugno 10.45. **1993:** 1. Indurain; 2. Rominger (Zwi) 4.59; 3. Jaskula (Pol) 5.48. **1994:** 1. Indurain; 2. Oegroemov (Let) 5.39; 3. Pantani (Ita) 7.19. **1995:** 1. Indurain; 2. Zülle (Zwi) 4.35; 3. Riis (Den) 5.59.

TOUR DE FRANCE
Gele Trui-winnaars vanaf 1950

5	1995	MIGUEL INDURAIN	SPANJE
	1994		SPANJE
	1993		SPANJE
	1992		SPANJE
	1991		SPANJE
2	1990	LEMOND G.	VS
	1989		VS
	1988	DELGADO P.	SPANJE
	1987	ROCHE S.	IERLAND
	1986	LEMOND G.	VS
	1985	HINAULT B.	FRANKRIJK
2	1984	FIGNON L.	FRANKRIJK
	1983		FRANKRIJK
2	1982	HINAULT B.	FRANKRIJK
	1981		FRANKRIJK
	1980	ZOETEMELK J.	NEDERLAND
2	1979	HINAULT B.	FRANKRIJK
	1978		FRANKRIJK
	1977	THEVENET B.	FRANKRIJK
	1976	VAN IMPE L.	BELGIE
	1975	THEVENET B.	FRANKRIJK
	1974	MERCKX E.	BELGIE
	1973	OCANA L.	SPANJE
4	1972	MERCKX E.	BELGIE
	1971		BELGIE
	1970		BELGIE
	1969		BELGIE
	1968	JANSSEN J.	NEDERLAND
	1967	PINGEON R.	FRANKRIJK
	1966	AIMAR L.	FRANKRIJK
	1965	GIMONDI F.	ITALIE
4	1964	ANQUETIL J.	FRANKRIJK
	1963		FRANKRIJK
	1962		FRANKRIJK
	1961		FRANKRIJK
	1960	NENCINI G.	ITALIE
	1959	BAHAMONTES F.	SPANJE
	1958	GAUL C.	LUXEMBURG
	1957	ANQUETIL J.	FRANKRIJK
	1956	WALKOWIAK R.	FRANKRIJK
3	1955	BOBET L.	FRANKRIJK
	1954		FRANKRIJK
	1953		FRANKRIJK
	1952	COPPI F.	ITALIE
	1951	KOBLET H.	ZWITSERLAND
	1950	KUBLER F.	ZWITSERLAND

AFP Amigoe Infografiek

In oefenwedstrijd

Noorwegen protesteert netjes tegen Fransen

OSLO — Het Noorse voetbalpubliek heeft zaterdagavond op beschaafde wijze geprotesteerd tegen de voorgenomen Franse kernproeven in de Stille Zuidzee. De vriendschappelijke interland in Oslo (0-0) eindigde zonder noemenswaardige incidenten. Ook de spelers gedroegen zich braaf.

De ruim 12.000 toeschouwers lieten voor de wedstrijd nog wel hun ongenoegen blijken over de Franse atoomplannen. Tijdens het Franse volkslied zwaaiden de Noren met duizenden vaandels waarop een krachtig 'non' stond vermeld, verpakt in een nucleaire paddestoelwolk. De Franse president Chirac kreeg vorige week bij zijn toespraak in het Europees parlement ongeveer dezelfde boodschap te zien.

Maar na het beginsignaal in de Ullevaal-arena concentreerden de meeste fans zich gewoon op de wedstrijd, die overigens weinig voorstelde. De oproep van de Noorse spelers om anti-Franse kernleuzen veelvuldig in het stadion te bezigen, vond geen gehoor.

"Het Noorse publiek heeft vooraf duidelijk stelling genomen", sprak de Franse bondscoach Jacquet begripvol. "Maar daarna stond het voetbal weer in het middelpunt. En zo hoort het ook."

De Noorse international Bohinen zorgde vorige week voor wereldnieuws toen hij zich uit protest tegen het Franse beleid afmeldde voor de oefeninterland. Zijn beslissing kreeg in zijn vaderland luide bijval, maar geen navolging. De Noorse spelersraad, geleid door aanvoerder Thorstvedt, wilde het initiatief van Bohinen ondersteunen met een paar demonstratieve acties op het veld. De FIFA gebood de Noorse internationals echter sport en politiek gescheiden te houden. Op sportieve wijze lukte het de Scandinaviërs niet om afstand van de Fransen te nemen.

Zeven Nederlanders naar WK atletiek

HECHTEL — De Nederlandse ploeg voor de wereldtitelstrijd atletiek in Göteborg (4-13 augustus) bestaat uit vijf vrouwen en twee mannen. Tijdens het laatste weekeinde voor het sluiten van de termijn, met de nacht van Hechtel als belangrijkste wedstrijd, konden zich geen nieuwelingen meer plaatsen.

De ploeg bestaat uit: Jacqueline Goormachtigh (discus), Corrie de Bruin (discus en kogel), Ellen van Langen en Stella Jongmans (800 m), Sharon Jaklofsky (zevenkamp en ver), Marko Koers (800 m) en Marcel Laros (3000 steeple).

Mogelijke kandidaten van voor de nacht van Hechtel, Robin Korving (110 horden) en Jacqueline Poelman (100 m), bleven ver verwijderd van de eis. Korving gaat in augustus wel naar de Universiade in Japan.

Twee jaar geleden voor de WK in Stuttgart was de ploeg twaalf koppen groot, hoewel broer en zus De Bruin uiteindelijk niet in actie kwamen. Het verschil van vijf is volgens technisch directeur Bert Paauw van de KNAU goeddeels verklaarbaar. De marathonlopers Van Vlaanderen en Beurskens toonden namelijk geen interesse in de WK. Bovendien waren de eisen nu strenger. Twee jaar geleden was de B-limiet, aangevuld met de nationale titel, genoeg voor uitzending. Nu moesten atleten de A-limiet halen en goed presteren op de NK. Paauw: "Gemeten naar de oude regeling hadden Korving (110 horden) en Poelman (100 m) zich nu ook geplaatst." Paauw wil daarmee overigens niet zeggen dat het goed gaat met de nationale atletiek. "Op korte terwijn valt het niet mee."

AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel. 376620/376626)
zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; di.- en do.-morgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vri. van 20.00-22.30 uur; za. van 14.00-17.00 uur en zo. van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
do. van 15.00-18.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 8-18 jaar.
Schaakvereniging Janwé:
za. van 09.00-12.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 7-23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Tel. 612573)
lessen:
do. van 19.30-23.00 uur - **Sentro di Bario Janwé**.
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
ma. om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke do. van 17.00-20.00 uur training *in line skates* en *skeelers op de Koredor* (beginnende aan de kant van ITC). Voor meer informatie **tel.: 377289** (vragen naar Kees).

PAROCHIEHUIS STA. FAMIA
ma., wo. en vri. van 15.00-18.00 uur **damlessen** o.l.v. S. Riedel.

KURÁ DI SHON FIL
ma., wo. en vri. van 15.00-18.00 uur **voetballen** o.l.v. S. 'Papi' de Windt.

Copa America

Colombia neemt revanche op VS

MALDONALDO — Op de valreep heeft Colombia bij het toernooi om de Copa aMerica in Uruguay nog iets van kwaliteit getoond. De ploeg van spelmaker Valderrama kleineerde de Verenigde Staten in de strijd om de derde en vierde plaats: 4-1. De Colombianen maakten in de laatste wedstrijd meer treffers dan in rest van het toernooi bij elkaar.

Quinones, Valderrama, Asprilla en Rincon verzorgden in het stadion van Maldonaldo, in de buurt van de mondaine badplaats Punta del Este, de doelpunten voor de winnende ploeg. De Amerikaanse treffer kwam op naam van Moore (strafschop). In het team van de Verenigde Staten, dat zich als invitatieland verrassend bij de laatste vier van het Zuidamerikaans kampioenschap schaarde, speelde Ernie Stewart (Willem II) de volle negentig minuten.

Colombia nam met de royale zege revanche voor de blamerende nederlaag (1-2) tegen de Amerikanen, vorig jaar bij het WK. Mede daardoor was het topteam al in de voorronde uitgeschakeld.

Tijdens die wedstrijd schoot de Colombiaan Escobar in eigen doel, de reden dat hij in eigen land door boze fans in een restaurant werd vermoord.

Amerikaanse ploeg naar finale

WILMINGTON — De Amerikaanse ploeg heeft de finale van de Fed Cup bereikt. In het dubbelspel sloegen Lindsay Davenport en Gigi Fernandez toe. Ze versloegen in Wilmington, North Carolina, de Francaises Halard en Tauziat in twee sets, 6-1 7-6 (2). Door de zege wonnen de Amerikanen de landenwedstrijd met 3-2.

In de eindstrijd is Spanje eind november de tegenstander. De Spaanse Martinez en Sanchez-Vicario versloegen Duitsland zonder Steffi Graf. De Amerikaanse ploeg kan in de finale hoogst waarschijnlijk beschikken over Monica Seles. Dat liet coach Billie Jean king doorschemeren. Ook Martina Navratilova heeft toegezegd beschikbaar te zijn voor het dubbel.

*****

VOETBAL — De Engelse voetbalbond wil dat de FIFA de straf voor manager **George Graham** wereldwijd overneemt. De in februari ontslagen manager van Arsenal werd door de FA voor één jaar geschorst. Hij zou ruim één miljoen gulden hebben verdiend aan de transfers van twee spelers.

Ronde van Frankrijk

Abdoesjaparov betaalt Raas met zege terug

PARIJS — Aan alle kanten zag Djamolidin Abdoesjaparov op weg naar Parijs sprinters voorbij vliegen. Tot op het meest aansprekende punt van de Tour binnen handbereik kwam: De Champs Elysees. In de Franse hoofdstad redde de Oezbeek de ronde voor Jan Raas, die door de laatste explosie van zijn miljoenen-vondst net als Cees Priem en Hennie Kuiper met een dagzege naar huis kon. Alleen Kuiper houdt aan de 82e tour een bizar gevoel over. De ritzege van Armstrong viel bij de tukker volkomen in het niet bij de dood van Fabio Casartelli.

Dinsdag 18 juli, 's middags om twee uur, hield de ronde van Hennie Kuiper op. De dramatische val van Fabio Casartelli in de afdaling van de Portet d'Aspet maakte de Tour voor de renners en begeleiders van Motorola tot een onwezenlijke gebeurtenis. Casartelli overleed in Tarbes aan zijn hoofdletsel. De hommage van het peloton een dag later op weg naar Pau en de overwinning van Lance Armstrong op vrijdag in Limoges konden het verdriet niet verdringen.Veel tijd om te rouwen was er niet, de schok wordt pas thuis verwerkt.

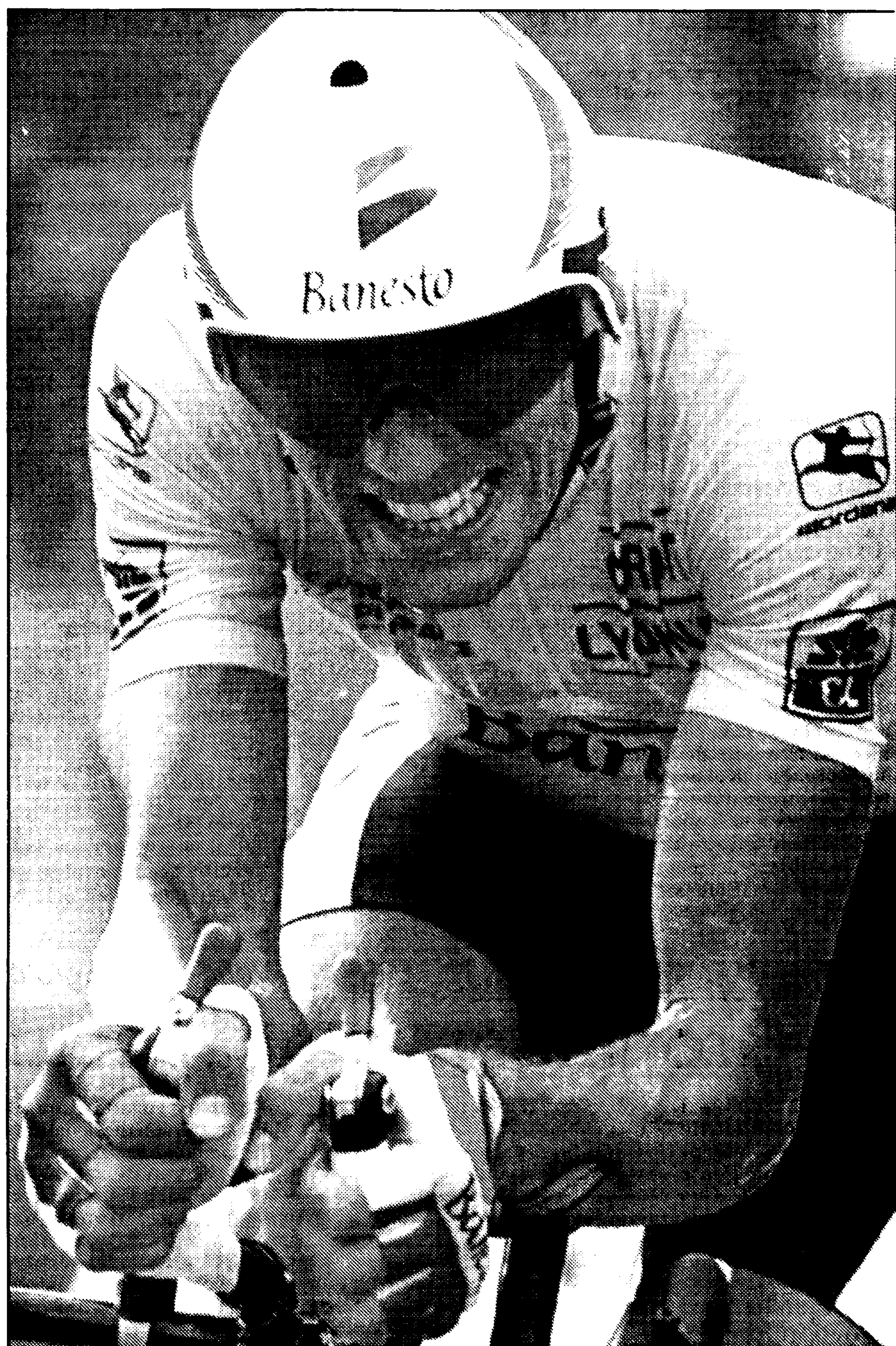
Raas had andere problemen, van minder erge soort. Zijn dure aankoop voor de Tour reed aan het begin van het seizoen een doodlopende straat in. Hij betaalde anderhalf miljoen voor een sprinter, die voor de Tour slechts een keer de juiste uitweg koos. In Frankrijk kreeg Djamolidin Abdoesjaparov klop van Fabio Baldato, Mario Cipollini, Jeroen Blijlevens en Erik Zabel.

"Voor de jongens is het frusterend als de kopman het niet kan afmaken", sprak Raas na de zoveelste gemiste kans. De Zeeuw gaat, na het vinden van een nieuwe sponsor, verjongen. Voor de cowboy uit Tasjkent is er dan geen plaats meer. Hij wil zelf ook terug naar Italië. "Het lijkt me niet dat ik dan een plaats voor Abdoesjaparov inruim", verklaarde Raas in Bordeaux.

Gisteren betaalde de Oezbeek op het laatste moment toch de investering terug. De jacht van het peloton op vijf vluchters slaagde op de Champs Elysees in de laatste kilometer. De kopman stond er nu wel, versloeg Fagnini, Lombardi en Jalabert.

"Een mooi eind van de ronde. Heeft hij toch laten zien, dat er terecht voor hem gewerkt is. Voor de anderen ben ik blij. Voor mijn gesprekken met geldschieters maakt het niet zo heel veel uit. Ik ben tevreden", aldus de ploegleider, die sinds 1991 met Nijdam geen succes meer in de Tour had gevierd.

Cees Priem scoorde in die periode wel. Zijn vriendenclub zorgt elk jaar wel voor een stunt. Die kwam dit keer van debutant Jeroen Blijlevens, met een machtige uithaal in Duinkerken. Priem eindigde de Tour met vijf renners. Hij heeft geconstateerd dat Hamburger in de komende jaren betere steun nodig heeft voor een goed klassement. De Deen eindigde als zeventiende, maar een plaats in de top-tien is het doel. Breukink is kandidaat om te komen helpen, maar Priem heeft nog meer nodig.

■*PARIJS — Vijfvoudig Tourwinnaar en absoluut kampioen van de tijdrit Miguel Indurain was zaterdag weer onbereikbaar voor de concurrentie. De Deen Bjarne Riis finishte als tweede, 48 seconden achter de Spanjaard. Derde eindigde Tony Rominger.*

Tour de France: de eindcijfers

PARIJS — De 82e Tour de France is ten einde. Hieronder volgen de uitslagen van de 19e en 20e etappe en de einduitslagen:

Negentiende étappe, Lac de Vassivière, individuele tijdrit: 1.Indurain (Spa) 46 km in 57.34 (gem. 48,461 km/U); 2. Riis (Den) 0.48; 3. Rominger (Zwi) 1.05; 4. Gotti (Ita) 1.41; 5. Escartin (Spa) 1.46; 6. Zülle (Zwi) 1.49; 7. Jalabert (Fra) 1.58; 8. Mauri (Spa) 2.18; 9. Virenque (Fra) 2.37; 10. Mejia (Col) 3.07; 14. Breukink (Ned) 3.43; 15. Hamburger (Den) 3.44; 17. Chiappucci (Ita) 4.20; 28. Skibby (Den) 5.17; 34. Pantani (Ita) 5.45; 38. Jaskula (Pol) 6.08; 40. Dekker (Ned) 6.15; 43. Armstrong (Vst) 6.24;

Twintigste étappe, Sainte-Genevieve-des-Bois-Parijs: 1. Abdoesjaparov 155 km in 3.39.46 (42,318 km/U); 2. Fagnini; 3. Lombardi; 4. Jalabert; 5. Sciandri; 6. Zabel; 7. Colage; 8. Museeuw; 9. Fidanza; 10. Andreu; 73. Zülle; 88. Breukink; 100. Indurain.

Algemeen klassement: 1. Indurain 92.44.59; 2. Zülle 4.35; 3. Riis 6.47; 4. Jalabert 8.24; 5. Gotti 11.33; 6. Mauri 15.20; 7. Escartin 15.49; 8. Rominger 16.46; 9. Virenque 17.31; 10. Buenahora 18.50; 11. Chiappucci 18.55; 12. Madouas 20.37; 13. Pantani 26.20; 17. Hamburger 34.49; 20. Breukink 47.27; 31. Bruyneel 1.18.14; 36. Armstrong 1.28.06; 45. Bouwmans 1.44.09; 46. Jaskula 1.53.46; 47. Sciandri 1.55.10; 49. Skibby 1.55.43; 52. Den Bakker 1.58.25; 53. Bugno 1.58.47; 58. Abdoesjaparov 2.08.55; 70. Dekker 2.38.28; 73. Museeuw 2.41.54; 89. Bontempi 2.55.28; 90. Zabel 2.56.48; 94. Marie 2.58.54; 97. Maassen 3.01.43; 101. Bauer 3.05.33; 113. Voskamp 3.17.41; 115. en laatste Cornillet 3.36.26.

Indurain opnieuw boven 39 km/uur

PARIJS — Twee keer reed een coureur de Tour de France met een gemiddelde van boven de 39 kilometer per uur. In beide gevallen was dat Miguel Indurain.

Het hoogste gemiddelde dateert van 1992, toen hij bijna 4000 kilometer (3983 km) aflegde met een moyenne van 39,504 km/Uur. Zondag, na een iets kortere Tour, kwam hij opnieuw boven de grens. De Spanjaard reed de 3635 km gemiddeld in 39,193 km/Uur.

Oranje softbalteam nog ongeslagen

HAARLEM — Het Nederlandse vrouwensoftbalteam is bij het pre-Olympische toernooi in Haarlem nog ongeslagen. Het team van manager Ruud Elfers won gisteren met 3-0 van Zuid-Afrika en met 12-0 van Spanje in vijf innings.

Zaterdag was Oranje met 25-0 te sterk voor Kroatië en met 4-0 voor Botswana. Bij het toernooi is een startbewijs te verdienen voor de Olympische Spelen volgend jaar in Atlanta.

De wedstrijd tussen Nederland en Zuid-Afrika was de eerste confrontatie tussen beide landen in 21 jaar.

Gele trui voor alle ploeggenoten Indurain

PARIJS — Miguel Indurain heeft zijn acht ploeggenoten beloond met een gele trui. De winnaar van de Ronde van Frankrijk bood zijn helpers het geel aan tijdens een diner in hotel Meridien-Montparnasse.

Indurain won gisteren de tour voor de vijfde opeenvolgende keer. Naast hem aan tafel zat zijn vrouw Marisa. De Bask prees de buitengewone sfeer in de Banesto-ploeg. President Saenz van Banesto complimenteerde zijn renners. Hij wees erop dat Banesto de enige ploeg was die compleet, zonder uitvallers, de finish in Parijs haalde.

De Spaanse minister van sport Cortes drong in zijn toespraak aan op de start van de Tourwinnaar in de komende Ronde van Spanje, eind september. Maar bovenal wenste hij de toezegging van Indurain dat die beschikbaar is als kopman van de Spaanse wielerploeg op de Olympische wegwedstrijd van 1996 in Atlanta.

■ *PARIJS — De wielrenners in de Tour de France steken in de laatste étappe van gisteren de Champs Elysées over in Parijs met op de achtergrond de Arc de Triomphe. Sprinter Djamolidine Abdoesjaparov won de eindsprint.*

Indurain zal groten uit Tour overtreffen

PARIJS — Vijf keer won Miguel Indurain de Tour. Hij evenaarde wijlen Jacques Anquetil, Eddy Merckx en Bernard Hinault. Maar de Spanjaard zal de grote drie uit de Tour de France van frankrijk overtreffen.

"Ik denk dat hij de tour zes, zeven keer zal winnen", aldus Eddy Merckx. "Ik won mijn laatste tour toen ik 29 was. Maar Indurain en ik zijn onvergelijkbaar. Hij kan op zijn 31e de Tour nog winnen. Hij baseert zijn hele seizoen op die ene ronde." Hinault: "Als hij gezond blijft en geen blessures oploopt, gaat hij nog lang mee."

Indurain, de enige coureur die vijf opeenvolgende Tour de France's op zijn Baskische naam schreef, weigerde in te gaan op de complimenten. "Ik denk helemaal niet over mijn zesde of zevende Tour-winst. Ik kijk nooit vooruit. Volgend jaar ga ik weer aan de Tour denken."

De Spanjaard heeft andere doelen op het oog: Een wereldbekerwedstrijd winnen of een aansprekende klassieker. Of de Olympische titel. Hij zal van de partij zijn in Atlanta 1996, waar de wielerprofs voor de eerste keer op het Olympische feest zullen verschijnen.

MYTHE

Voor de Spaanse kranten is Indurain de grootste Spaanse sportman aller tijden. De koning der koningen. Een mythe, een legende op weg naar zijn zesde overwining, zoals *El Pais* schreef. Het dagblad uit Madrid wijdde negen pagina's aan de triomf van Indurain. "Indurain is de grootste sportman aller tijden. Zijn sportieve loopbaan is een weergave van zijn karakter, zijn intelligentie en zijn persoonlijkheid."

voor *El Pais* is Indurain *Batman* op een fiets. De voorpagina, normaal bestemd voor de politiek, is geheel aan hem gewijd. In een commentaar worden zijn nuchterheid en bescheidenheid geroemd. "Dat zijn eigenschappen die in Spanje nauwelijks meer voorkomen, als men de tegenwoordige hysterie in ogenschouw neemt."

Voor *ABC* is Indurain een nationale held. "Merckx en Hinault hebben de Tour nooit zo gedomineerd als Indurain in de laatste vijf jaar. Miguel heeft alle grenzen overschreden en zich opgewerkt tot de grootste held ooit van de Spaanse sport." *Diairo 16* schreeuwt: "Vijf maal op rij de belangrijkste wielerkoers van de wereld winnen is niet alleen een eenmalig record, maar een heldendaad die alleen aan een door God gekozen sportman is voorbehouden."

Marcio Santos in training bij Ajax

AMSTERDAM — Marcio Santos begint vandaag met de training bij Ajax. Dat is twee weken later dan de rest van de selectie. Wel ziet het er daardoor naar uit dat niets de overgang van de Braziliaan naar de kampioen van de *Champions League* meer in de weg staat.

Santos tekende eerder al een verbintenis voor vier jaar bij Ajax. Er rezen problemen, toen bleek dat de verdediger een groot deel van zijn salaris voor langere tijd moest onderbrengen in een pensioenfonds voor voetballers. In Nederland is dat verplicht.

Vrijwel zeker krijgt de Braziliaanse wereldkampioen hiervoor dispensatie. Hij komt in aanmerking voor een speciale belastingregeling, die de fiscus hanteert voor buitenlandse werknemers die wegens specifieke capaciteiten tijdelijk naar Nederland worden gehaald.

Nadat Santos hiervan op de hoogte was keerde hij onmiddellijk terug naar Nederland. Hij arriveerde vrijdagavond laat op Schiphol. Na de training van vandaag zal hij naar verwachting het zogenaamde bondscontract tekenen, reglementair noodzakelijk om op de Nederlandse velden actief te zijn.

Tour de France

Wel eerste, niet de populairste

PARIJS — Miguel Indurain heeft het in de Tour op één front moeten afleggen. De Spanjaard ontving tijdens de ronde 1674 brieven van fans. Eentje kreeg er echter meer: Richard Virenque. De bergkoning van Tour was populair. Hij ontving 1825 poststukken gedurende de rondreis van drie weken.

Drie coureurs kwamen boven de 1000 brieven. Naast Virenque en Indurain was dat ook Laurent Jalabert, de Franse winnaar van het puntenklassement. De nummer vier van de Tour moest 1408 keer fanmail doorlezen. De Italiaan Claudio Chiappucci ontving als nummer vier op de brievenlijst 245 brieven, prologwinnaar Jacky Durand 188. In totaal werd er 7800 keer iets aan de coureurs geschreven. Van de 189 gestarte renners kregen er 42 geen post.

Kroatië haalt militaire banden met Sarajevo aan

Maleisië belooft Bosnie wapens

GENEVE - Maleisië is bereid wapens te leveren aan de Bosnische regering. Dat heeft premier Mahathir Mohamad zaterdag gezegd in een interview met de Maleisische Sunday Times. Volgens Mahathir moeten de ruim vijftienhonderd Maleisische Blauwhelmen in Bosnië ook zwaarder bewapend worden.

De beslissing van Kuala Lumpur is een uitvloeisel van een afspraak die ministers van Buitenlandse Zaken van acht islamitische landen die deel uitmaken van de Islamitische Conferentie (OIC) vrijdag in Genève maakten. De islamitische landen verklaarden het VN-wapenembargo voor Bosnië 'ongeldig'.

De Bosnische minister van Buitenlandse Zaken Mohammed Sacirbey die de bijeenkomst bijwoonde, bevestigde tijdens een persconferentie de toezeggingen van wapenleveranties. Hij verklaarde dat de militaire leiders en de ministers van Defensie van de acht landen bijeen zullen komen om de details van de 'hulp' aan zijn land uit te werken. De OIC 'Contactgroep voor Bosnië' bestaat uit NAVO-lid Turkije, Iran, Marokko, Egypte, Saudi-Arabië, Maleisië, Pakistan en Senegal.

RECHT

Mahathir zei tegenover de Sunday Times dat onder het VN-handvest elk land het recht heeft zichzelf te verdedigen. "Maar terwijl NAVO en de VN de leveranties van wapens aan alle partijen verbieden, worden de Serviërs bevoorraad met wapens en olie om de Bosniërs aan te vallen. Ze staan toe dat de Bosniërs worden afgeslacht door de Serviërs. Ik heb nog nooit zo'n groot onrecht in deze wereld gezien."

De premier zei ook niet veel vertrouwen te hebben in de dreigementen van het westen eventueel luchtaanvallen uit te voeren op Servische doelen als de Serviërs doorgaan met hun aanvallen. "Ik geloof het pas als ik het zie. Ik beschouw hen (de westerse mogendheden) als leugenaars."

De Verenigde Staten hebben alle Amerikanen opgeroepen uit Bosnië te vertrekken. Gevreesd wordt dat zij als gijzelaar zullen worden vastgehouden, nu op de conferentie in Londen is besloten de Bosnische Serviërs met luchtaanvallen te dreigen indien zij Gorazde aanvallen. Het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington riep alle Amerikanen, 'ook zij die werken voor non-gouvernementele organisaties', op Bosnië-Herzegowina onmiddellijk te verlaten.

De Duitse minister van Buitenlandse Zaken Kinkel zei in een vraaggesprek met het dagblad Express dat er nog geen plannen zijn om de zogenoemde snelle-interventiemacht (RRF) in te zetten ter verdediging van Gorazde. Hij wees er wel op dat de NAVO bombardementen kan uitvoeren op de Bosnische Serviërs in het geval van een aanval op welk 'veilig gebied' dan ook, niet alleen Gorazde.

De militaire samenwerking tussen Kroatië en Bosnië-Herzegowina, die al een federatie zijn aangegaan, wordt versterkt. Dit is zaterdag bekend gemaakt door het Kroatisch presidentschap. Het akkoord omvat afspraken over een gezamenlijk militair optreden en het opzetten van een gemeenschappelijke verdediging.

"Omdat beide landen door de Serviërs worden aangevallen, zijn de militaire aspecten erg belangrijk", aldus de Bosnische minister van Buitenlandse Zaken, Sacirbey, na afloop van de bijeenkomst in Split waar vertegenwoordigers van beide landen en van het federale bestuur aanwezig waren. Met het akkoord gaat Kroatië in op het verzoek van de Bosnische regering voor steun in de noordwestelijke enclave Bihac die dreigt te worden ingenomen door Servische separatisten uit Bosnië en Kroatië. Zagreb zal nu aan de zijde van het Bosnische regeringsleger gaan meevechten.

Hindoevrouwen op bedevaart

■ *KUALA LUMPUR - Zo'n tienduizend Hindoe-vrouwen namen deel aan de pelgrimstocht van de Hindoe-godin Mariamman in Maleisië. In hun rode sarongs vormden zij een kleurrijk lint op de weg naar de Maha Mariamman-tempel. Zij doen dit om bepaalde beloften in te lossen en zij dragen daarbij allen een melkkan mee. Deze Hindoes zijn volgelingen van de Hindoe-god Melmarkvatthar Parasakti Amman die oorspronkelijk alleen in de Indiase staat Madras vereerd werd.*

Japan naar stembus

■ *TOKYO - Een Japans gezin bij de stembus. De kleinste mag van vader en moeder het stembiljet in de stembus doen. De Japanners konden een deel van het Hogerhuis van hun parlement vernieuwen. De animo was niet bepaald groot.*

(AFP-satellietfoto)

Verkiezingen grote nederlaag socialisten:

Japanse regering blijft aan

TOKYO - De Socialistische Partij van de Japanse premier Tomiichi Murayama heeft zondag bij de verkiezingen voor de helft van de zetels van het Hogerhuis een fors verlies geleden. Toch houdt zijn driepartijencoalitie een meerderheid van 68 van de 126 zetels die te vergeven waren. De opkomst was, met nog geen 45 procent, bedroevend.

Murayama zei maandag tijdens een persconferentie dat hij als leider van de driepartijen-coalitie zal aanblijven om een 'politiek vacuüm' te voorkomen. Hij ziet ook geen aanleiding tot vervroegde verkiezingen voor het Lagerhuis waarvan de zittingsperiode nog tot 1997 loopt.

Murayama vindt het ook niet nodig om meteen ministers te vervangen, maar sluit een herschikking van het kabinet in de toekomst niet uit.

De 71-jarige premier voegde eraan toe: "Het was de laagste opkomst sinds de oorlog, en dat toont aan dat het wantrouwen in de politici groot is. Ik neem dit erg serieus."

Uit de einduitslag die door de kiescommisie werd bekend gemaakt, blijkt dat de socialisten 25 van hun 41 zetels verliezen. Zij sleepten slechts 16 van de 126 te verdelen zetels in de wacht; het slechtste verkiezingsresultaat dat de partij ooit boekte. In het voltallige Hogerhuis hebben de socialisten nu nog maar 38 zetels.

Familie vermisten slaags met politie

SEOUL - Boze familieleden van mensen die na de instorting van het Sampoon-warenhuis in Seoul eind vorige maand nog worden vermist, hebben vernielingen aangericht in de straten van de Zuidkoreaanse hoofdstad.

Zij raakten slaags met de oproerpolitie en vernielden twee politiewagens, meldden getuigen zondag. Acht agenten zijn volgens een politiefunctionaris gewond geraakt. De familieleden van de ongeveer 140 vermisten demonstreerden twaalf uur lang om hun eis kracht bij te zetten dat het zoeken naar de resten van hun verwanten zou worden hervat. Zij raakten slaags met de politie, toen zij geen toestemming kregen een zitdemonstratie te houden op het terrein van het ingestorte warenhuis. Ze eisten dat burgemeester Cho Soon van Seoul zijn verontschuldigingen zou aanbieden en opdracht zou geven de zoekactie te hervatten.

Weer Nederlandse titel voor Ethiopiër Tessema

AMERSFOORT — Getaneh Tessema, Ethiopiër, beheerst de Nederlandse kampioenschappen met straffe hand. Na zijn vorig week behaalde titel op de 10.000 meter op de baan, won hij zaterdag in Amersfoort de eerste prijs op de halve marathon. Eerder dit jaar won hij ook al de nationale veldlooptitel.

Bij de vrouwen pakte Anne van Schuppen van HRR Den Haag de tweede hoofdprijs binnen een week. Ook zij was de beste op de 10.000 meter in Bergen op Zoom.

Tessema is een klasse apart en dat weet de bond. Bovendien voldoet hij aan de voorwaarden om mee te doen aan nederlandse kampioenschappen. Zo is hij bijvoorbeeld meer dan twee jaar in Nederland en lid van een club, achilles uit Etten-Leur. De KNAU stuurde zelfs een brief naar het ministerie waarin stond dat hij een verrijking is voor de nationale atletiek. Dat blijkt telkens weer.

Een week geleden in bergen op zoom trotseerde hij een wolkbreuk in het tweede part van de wedstrijd, om met ruime voorsprong op de Limburger Marco Gielen te eindigen. Gielen, die in september debuteert op de marathon (Amsterdam) was nu derde, achter een andere Ethiopiër, Tekeye Gebreselassie. Dat is de broer van de wereldrecordhouder op de 10.000 meter, Haile.

John Vermeule, de kampioen van vorig jaar, eindigde als achtende. Vermeuleis hersteld van een scheurtje in een dijbeenspier. "Ik was pas tweeenhalve week in training, maar ik vond dat ik als kampioen wel moest deelnemen." Vermeule is overigens niet blij met de overheersing van Tessema. "Volgens de reglementen mag hij meedoen, dus zal het wel goed zijn. Maar eerlijk gezegd vind ik het een beetje raar dat een Ethiopiër Nederlands kampioen wordt. Dat klopt niet helemaal, althans dat is mijn mening."

Kolonisten als Serviers

JERUZALEM - De Israëlische minister Shulamit Aloni heeft zondag joodse kolonisten ervan beschuldigd 'etnische zuiveringen' toe te passen op de Palestijnen. Hij vergeleek ze met de Bosnische Serviërs.

De minister van Wetenschap en Technologie baseert haar beschuldiging onder meer op het gedrag van de kolonisten in Hebron. "Ze denken heer en meester te zijn over het land en verbieden op etnische gronden de toegang aan Palestijnen." Aloni leidt de linkse partij Meretz.

Politieke overeenkomst nog niet rond

Militair akkoord Tsjetsjenië

GROZNY - De Russische en Tsjetsjeense delegaties hebben zondag tijdens besprekingen over een einde aan de bloedige oorlog in Tsjetsjenië een militair akkoord ondertekend. De partijen slaagden er echter niet in overeenstemming te bereiken over politieke kwesties, die aan de basis liggen van het conflict.

De Russische minister van Binnenlandse Zaken zei dat besloten is gevangenen uit te wisselen en het radiocontact tussen de twee strijdende partijen te herstellen. Ook wordt er een ontwapeningsschema opgesteld. Naar verluidt houden de Russen en de Tsjetsenen honderden mensen gevangen. Maandag brengen afgevaardigden een bezoek aan een Russisch kamp waar ongeveer duizend Tsjetsjenen zitten.

De Russische onderhandelaar Michailov hoopt dat hij maandag een akkoord kan tekenen over politieke kwesties, onder meer over de status van het gebied. Al enkele malen eerder is de afgelopen maand aangekondigd dat een akkoord hierover ophanden was. Beide partijen spraken zondag over 'zeer vruchtbare' gesprekken. Een dag eerder veroordeelde de Tsjetsjeense leider Dzjochar Doedajev de vredesbesprekingen. Doedajev zei in een televisie-uitzending dat 'de republiek Tsjetsjenië een soevereine, onafhankelijke staat is en de Tsjetsjenen een vrij volk'.

Palestijnse politieofficier vermoord

CHATTI - Onbekenden hebben zondag in de Gazastrook een officier van de Palestijnse politie doodgeschoten. Volgens een woordvoerder van de politie openden twee gewapende mannen met een automatisch wapen het vuur op Amr Salah toen hij zijn huis verliet om naar zijn werk te gaan. Hij werd door acht kogels in zijn buik en hoofd getroffen. De mannen vluchtten weg in een gereedstaande auto.

Met medewerking buitenlandse vliegtuigen

Brand Athene bedwongen

ATHENE - De brandweer heeft de reusachtige bosbrand die vrijdag ten noordoosten van de Griekse hoofdstad Athene uitbrak, zondag onder controle gekregen.

Terwijl de krachtige wind afzwakte, bestookten Griekse, Franse en Italiaanse vliegtuigen het vuur met tonnen water. Er worden nog een vijftal Duitse helikopters verwacht voor het nablussen. Een woordvoerder van de brandweer zei dat er nog enkele vuurhaarden zijn die nauwlettend in de gaten worden gehouden om te voorkomen dat het vuur opnieuw oplaait. Secretaris-generaal Sbokos van het ministerie van Landbouw verwacht dat de brand spoedig geheel zal zijn gedoofd. Duizenden mensen moesten worden geëvacueerd. De Griekse premier Andreas Papandreou sprak zaterdag van een 'ramp van Bijbelse omvang'.

De brand, die waarschijnlijk is aangestoken, begon bij de berg Penteli aan de noordrand van de Griekse hoofdstad waar voornamelijk luxueuze villa's staan. Opgezweept door een flinke wind verbreidde het vuur zich snel en bestreek zaterdag een front van twintig kilometer. Een dikke zwarte rook bemoeilijkte het bluswerk. Helikopters met bluswater konden door het beperkte zicht niet opstijgen.

Nederlandse Blauwhelmen geprezen wegens maximale inzet

Dutchbat: Weinig gruweldaden gezien

ZAGREB - Het Dutchbat heeft weinig gezien van de gruweldaden waaraan de Bosnische Serviërs zich bij de inname van Srebrenica te buiten zouden zijn gegaan.

Landmachtbevelhebber Couzy verklaarde zondag in Zagreb tijdens een speciale persconferentie, dat de Nederlandse Blauwhelmen slechts één daadwerkelijke executie van een moslim hebben gezien. Het ging daarbij om een man die bij een huis door het hoofd werd geschoten. De commandant van de Nederlanders in Srebrenica, overste Karremans, onderschreef het relaas van Couzy die ook de vele verhalen over verkrachtingen niet kon bevestigen. Minister Voorhoeve echter noemde de getuigenissen van de vluchtelingen over wandaden 'talrijk en authentiek'.

Voorhoeve liet weten de terugkeer van de Nederlandse Blauwhelmen uit de enclave Srebrenica met 'gemengde gevoelens' te bekijken. Behalve blijdschap over de terugkeer, is er ook het verdriet over het 'vreselijk lot' van de veertigduizend bewoners van de enclave, aldus Voorhoeve.

Behalve de waargenomen executie constateerden Dutchbatters dat Bosnische Serviërs enkele mannen een woning invoerden. Zij hoorden vervolgens geweerschoten. Toen de Nederlanders daarna in het huis gingen kijken, zagen ze negen lichamen met schotwonden in de rug. Ook in een ander geval troffen Blauwhelmen negen à tien doden aan, aldus Couzy, met schotwonden in de rug en de zij. Onduidelijk was echter of het om dezelfde lichamen ging of de stoffelijke resten van andere moslims.

GENUANCEERD

Couzy nuanceerde zijn conclusie door te beklemtonen dat hij geen duidelijk inzicht heeft in de gebeurtenissen buiten de enclave, onder andere van het vluchtelingentransport naar Kladanj/Tuzla. Om die reden konden Couzy en Karremans niets zeggen over het waarheidsgehalte van de verhalen over verkrachtingen. Couzy liet weten dat van verkrachtingen in of nabij de Dutchbatbasis in Potocari niets bekend is. Hetzelfde geldt voor het transport van vrouwen en kinderen richting Kladanj, voor zover militairen van het Dutchbat dat konden begeleiden. Deze begeleiding verliep overigens niet zoals Karremans van tevoren met de Bosnisch-Servische bevelhebber Mladic had afgesproken. Nadat zo veertien jeeps waren ontvreemd, kon het Dutchbat niet anders doen dan om de tien kilometer posten instellen op de route naar Kladanj. Karremans geeft toe dat de Nederlanders niet hebben kunnen controleren wat er tussen die posten gebeurde, 'maar we hebben geen aanwijzingen dat onderweg ernstige dingen zijn gebeurd'.

BERETROTS

Het Dutchbat uit de enclave Srebrenica heeft maandag met een speciale ceremonie in aanwezigheid van de bevelhebber van de VN-vredesmacht, generaal Janvier, afscheid genomen van voormalig Joegoslavië. Ook minister Voorhoeve (Defensie), vijf Kamerleden en de bevelhebber van de landmacht, generaal Couzy, woonden de plechtigheid bij. Met negen toestellen keren de 309 Blauwhelmen maandagmiddag terug naar huis.

Generaal Couzy zei 'berctrots' te zijn op zijn vrouwen en mannen. Opmerkingen, dat zij te weinig weerstand hebben geboden en hebben meegewerkt aan etnische zuiveringen, slaan volgens de bevelhebber nergens op. De Nederlandse Blauwhelmen hebben het maximale gedaan om de enclave te beschermen en vervolgens op humane wijze de vluchtelingen opgevangen. Minister Voorhoeve complimenteerde de Blauwhelmen voor hun moed en inzet. "Door Uw optreden heeft U geholpen veel levens te sparen. U kunt met opgeheven hoofd weg uit Bosnië", zei de bewindsman.

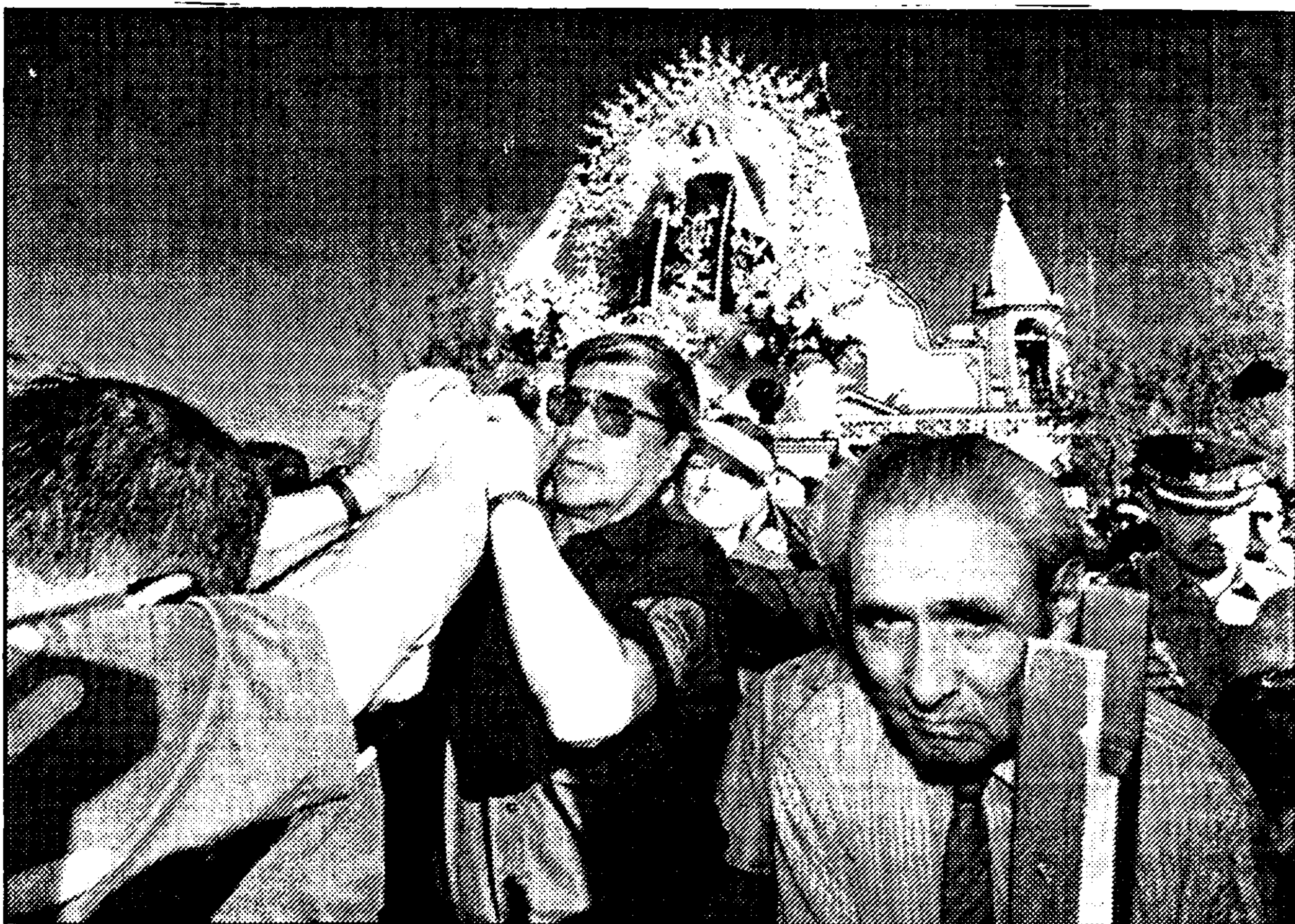
De Franse opperbevelhebber van de VN-vredesmacht in ex-Joegoslavië, generaal Janvier, roemde het professionele optreden en de inzet van de Nederlanders. Ze hebben er wel degelijk het lot van de burgerbevolking verlicht, zei hij. De generaal besloot zijn toespraak met een schuchter dankwoord in gebrekkig Nederlands. "Dank u wel en goede reis", konden de manschappen opvangen.

De militairen moesten lange tijd in de brandende zon in het gelid staan, waardoor er twee flauw vielen. Zij moesten worden afgevoerd.

AFGEBRAND

De omslag in de opinie van Dutchbatters in Srebrenica over de moslim-strijders kwam met de dood van Van Renssen die door moslimsoldaten om het leven werd gebracht. Een soort woede maakte zich meester van het Dutchbat, beschrijven verschillende Blauwhelmen. Later kregen ze het nog moeilijker met de houding van de Bosnische strijders, die hun eigen mensen in de steek hebben gelaten. De steeds betere bewapende moslims hadden vanuit hun posities volgens hen gemakkelijk een aantal Servische stellingen kunnen uitschakelen. Maar in plaats daarvan trokken ze zich terug, gebruikten ze Blauwhelmen als levend schild en lieten vrouwen, ouderen en kinderen aan hun lot over.

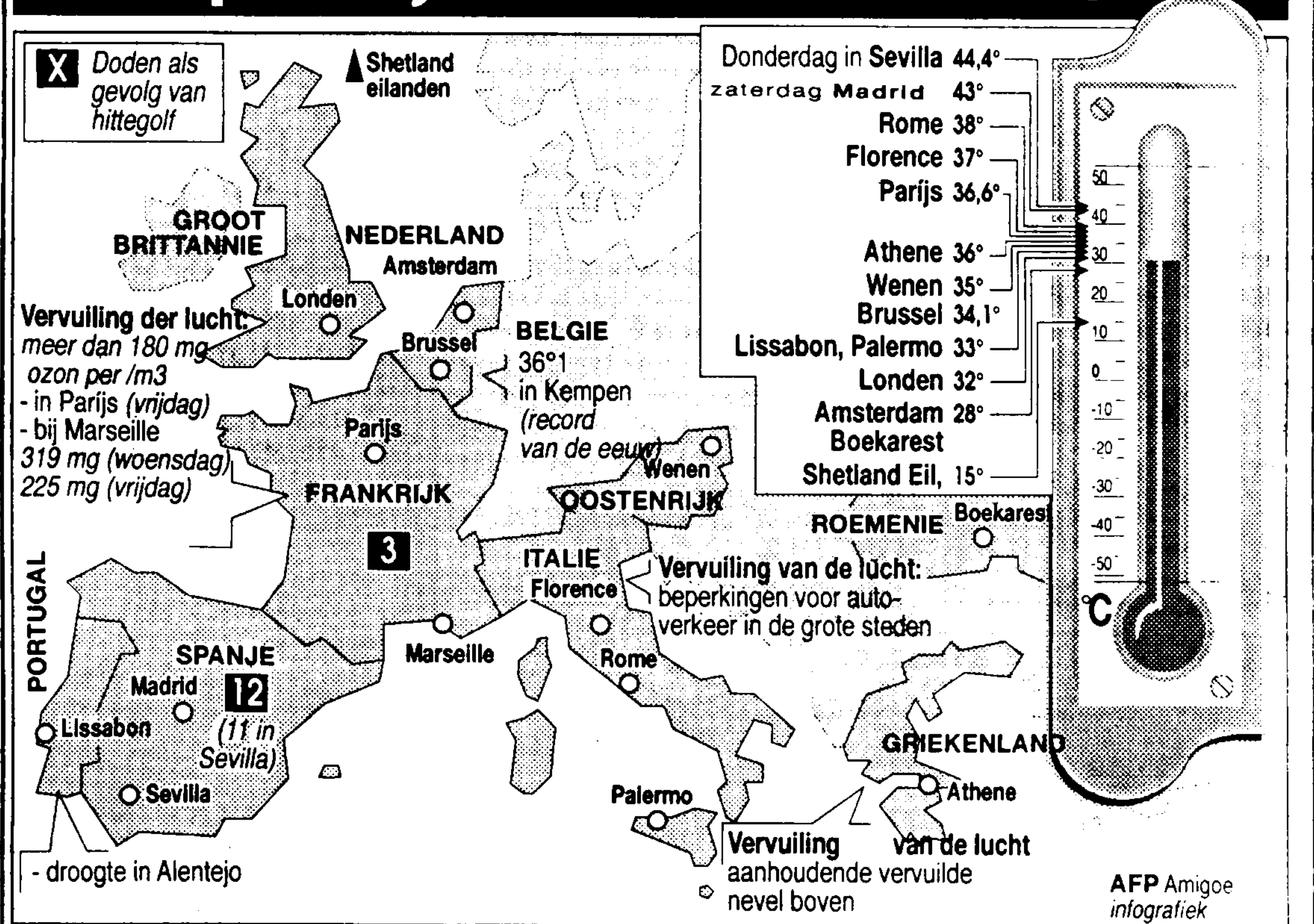
Maria ommegang in noorden van Chili

■ *LA TIRANA - In het Chileense La Tirana, zestienhonderd kilometer ten noorden van de hoofdstad Santiago, werd zondag de jaarlijkse ommegang gehouden met het beeld van Onze Lieve Vrouwe van de Karmel van La Tirana. Dit beeld is een vracht van twee ton, die door het stadje wordt gedragen door een steeds wisselende groep mannen. Tienduizenden mensen uit de omgeving komen naar deze ommegang toe om eraan deel te nemen.*

(AFP-satellietfoto)

Europa lijdt onder warmte

Het grootste deel van Europa was in de greep van de warmte. De hoge temperaturen van de voorbije dagen hadden echter niet de dramatische gevolgen welke de hittegolf in de Verenigde Staten kenmerkte

Overleg met PLO tijdelijk opgeschort door Israël

Hamas-aanslag Tel Aviv: 6 doden

JERUZALEM - Een bomaanslag op een bus in de buitenwijk Ramat Gan van Tel Aviv heeft maandagochtend zes mensen het leven gekost. Ten minste dertig mensen zijn gewond geraakt. Drie gewonden bevinden zich in een uiterst kritieke toestand, aldus de Israëlische politie. De politie sluit niet uit dat ook de dader van de aanslag is omgekomen.

De fundamentalistische beweging Hamas heeft in een telefoontje aan de Israëlische staatsradio de aanslag inmiddels opgeëist. Hamas wijst het vredesakkoord tussen Israël en de PLO af. De beweging heeft de afgelopen jaren verscheidene aanslagen op Israëlische doelen en burgers gepleegd.

Als reactie op de aanslag heeft Israël voor enkele uren de vredesonderhandelingen met de Palestijnen onderbroken en de Westelijke Jordaanoever en Gazastrook afgesloten. Zo'n dertigduizend Palestijnse werknemers zijn daardoor gedupeerd. Ze kunnen niet naar hun werk in Israël of ze moesten daarvan terugkeren.

BESLUIT RABIN

Israël neemt de maatregel elke keer na een aanslag door Palestijnen. Hoelang de afsluiting duurt is niet bekend. "We kunnen niet doen alsof er niets is gebeurd", zei president Ezer Weizman over het opschorten van de onderhandelingen tussen Israël en de PLO over de uitbreiding van het Palestijnse zelfbestuur op de Westelijke Jordaanoever.

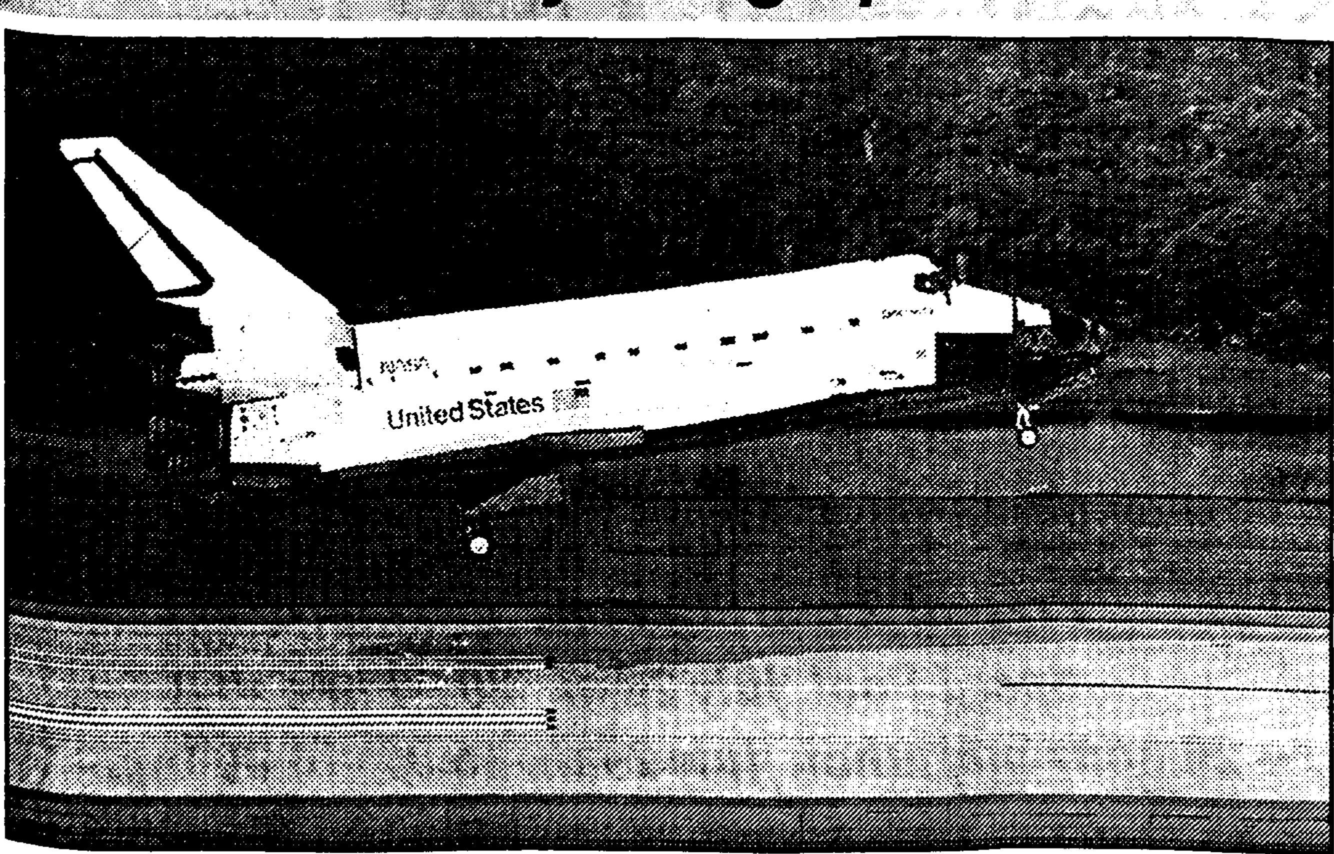
Het initiatief tot het opschorten van het vredesoverleg is genomen door premier Yitzhak Rabin. Weizman heeft er in verband met de aanslagen al verscheidene keren voor gepleit de onderhandelingen met de Palestijnen en Syriërs voor langere tijd te onderbreken. De beslissing daarover ligt echter in handen van de regering en premier Rabin.

PLO-leider Yasser Arafat veroordeelde de terroristische aanslag. "Ik veroordeel deze terroristische activiteit volstrekt. Dit is een poging de vredesbesprekingen en het vredesproces te saboteren", zei hij tegen verslaggevers in Gaza.

Volgens getuigen is de omgeving van de plaats van de aanslag, vlak bij de diamantbeurs van Tel Aviv, afgesloten. De explosie heeft de bus van lijn 20, die de dienst tussen Ramat Gan en Tel Aviv onderhoudt, totaal verwoest.

De laatste zelfmoordactie in Israël was op 22 januari, toen twee Palestijnen van de Islamitische Jihad een aanslag pleegden bij Netanya, ten noorden van Tel Aviv. Deze aanslag kostte 21 Israëliërs, onder wie twintig militairen, het leven. De Jihad is evenals Hamas een felle tegenstander van het vredesproces in het Midden-Oosten.

Discovery terug op aarde

■ *CAPE CANAVERAL - Het ruimteveer Discovery is zaterdag teruggekeerd op aarde (zie foto). Het ruimtevaartuig zou aanvankelijk vrijdagmorgen op de basis Cape Canaveral in Florida landen. De landing was een dag uitgesteld, omdat er mist en laaghangende bewolking in het gebied was voorspeld. De weersvoorspelling bleek echter onjuist. De Discovery ging op 13 juli met vijf astronauten aan boord de ruimte in. De lancering moest vijf weken worden uitgesteld nadat spechten het toestel hadden beschadigd. De bemanningsleden hadden als belangrijkste taak een communicatiesatelliet ter waarde van ongeveer een half miljard gulden in een baan om de aarde te brengen. De satelliet is de laatste in een reeks van zeven Amerikaanse kunstmanen die de gehele aarde omspannen. De astronauten moesten ook een videocamera voor militaire doeleinden beproeven, die met hulp van sensoren de geografische positie van een voorwerp precies kan vaststellen. Op 5 augustus gaat het ruimteveer Endeavour de lucht in. De bemanningsleden zullen tijdens een reis van elf dagen een onderzoeksatelliet lanceren en weer aan boord brengen. Het is de 71ste missie van een Amerikaans ruimteveer en de vijfde van dit jaar.*

(AFP-satellietfoto)

Aardbeving China: dertien doden

PEKING - Een aardbeving in de provincie Gansu in het noordwesten van China heeft aan dertien mensen het leven gekost; 52 mensen liepen verwondingen op en meer dan 4500 huizen zijn ingestort. Dat meldde het persbureau Xinhua zondag. De aardbeving, die zich zaterdagmorgen voordeed, had een kracht van 5,8 op de schaal van Richter. Het epicentrum lag in het district Yongdeng, negentig kilometer ten noorden van de hoofdstad Lanzhou van Gansu.

Discovery terug

CAPE CANAVERAL - Het ruimteveer Discovery is zaterdag teruggekeerd op aarde. Het ruimtevaartuig zou aanvankelijk vrijdagmorgen op de basis Cape Canaveral in Florida landen.

De landing was een dag uitgesteld, omdat er mist en laaghangende bewolking in het gebied was voorspeld. De weersvoorspelling bleek echter onjuist. De Discovery ging op 13 juli met vijf astronauten aan boord de ruimte in. De lancering moest vijf weken worden uitgesteld nadat spechten het toestel hadden beschadigd. Op 5 augustus gaat het ruimteveer Endeavour de lucht in. De bemanningsleden zullen tijdens een reis van elf dagen een onderzoeksatelliet lanceren en weer aan boord brengen. Het is de 71ste missie van een Amerikaans ruimteveer en de vijfde van dit jaar.

Alarmtoestand in deel Italië afgekondigd

Meer doden Euro-hittegolf

SEVILLA/ROME - In Spanje is het dodental als gevolg van de hitte opgelopen tot zestien. Twee mensen stierven zondag in de Andalusische stad Sevilla. Al meer dan driehonderd mensen zijn opgenomen in ziekenhuizen in het zuiden van Spanje.

De eerste hittegolf van het jaar in Italië heeft al aan zes mensen het leven gekost. In de centra van de grote steden heersen temperaturen tot 45 graden. Bovendien hebben de Italianen te kampen met hoge vochtigheid van de lucht. In Milaan, Rome, Genua en voor het eerst ook in Savona aan de Ligurische kust is in verband met de luchtvervuiling de alarmtoestand afgekondigd.

Een 63-jarige boer uit de buurt van Latina, ten zuiden van Rome, overleed, nadat hij tijdens het werk op het land door een ernstige verstoring van de bloedsomloop was getroffen. In het noord-Italiaanse Belluno overleed een 22-jarige man die ondanks de warmte aan het voetballen was. Ook de dood van twee bejaarde vrouwen in Como en die van een jongen aan het strand van Senigallia aan de Adriatische Zee worden aan het zeer warme weer toegeschreven. Een Zwitserse toerist stierf toen hij in de haven van Ancona op een schip naar Griekenland stond te wachten. Veel mensen zijn met problemen met de bloedsomloop en de ademhalingsorganen in een ziekenhuis opgenomen.

Kashmir-verzet

Gijzelaars gewond door toedoen India

SRINAGAR - Een van de vijf westerse gijzelaars die in handen zijn van extremisten in de Indiase deelstaat Kashmir, is zwaar gewond geraakt tijdens een vuurgevecht tussen de extremisten en Indiase legereenheden.

Dit heeft de militante groepering Al-Faran zondag in een in Srinagar uitgegeven verklaring laten weten. Twee gijzelaars, wier identiteit niet werd bekend gemaakt, raakten gewond toen Indiase veiligheidstroepen een aanval deden op een van de geheime schuilplaatsen van de organisatie in Kapran bij Anantnag. Een van de twee is er ernstig aan toe. De afscheidingsbeweging heeft twee Britten, een Duitser, een Noor en een Amerikaan in gijzeling. De Indiase regering ontkent dat er gijzelaars gewond kunnen zijn geraakt bij een aanval van regeringstroepen.

Barsoekov hoofd staatsveiligheidsdienst

Jeltsin uit ziekenhuis

MOSKOU - De Russische president Boris Jeltsin heeft maandag het ziekenhuis verlaten, zo heeft het Russische persbureau Itar-Tass gemeld. Volgens Sergej Medvedev, de perschef van de president, voelde Jeltsin zich goed en is hij naar het herstellingsoord Barvicha buiten Moskou gegaan.

De 64-jarige Russische leider werd op 11 juli met hartklachten in een ziekenhuis in Moskou opgenomen. Hij leed aan ischemie, een ziekte die ontstaat door een gebrekkige bloedtoevoer door de kransslagaders naar de hartspier.

BARSOEKOV

President Jeltsin heeft kolonel Michail Barsoekov benoemd tot hoofd van de staatsveiligheidsdienst FSB. Diens benoeming was al gemeld maar toen ontkend door Medvedev. Barsoekov, nu nog hoofd van de veiligheidsdienst van het Kremlin, volgt Sergej Stepasjin op. Die werd vorige maand ontslagen na de gijzelingsactie door Tsjetsjeense opstandelingen in de zuid-Russische stad Boedjonnovsk. Bij deze actie verloren meer dan 120 mensen het leven. De nieuwe leider van de FSB wordt gezien als een trouwe bondgenoot van generaal Aleksandr Korsjakov, het conservatieve hoofd van Jeltsins lijfwacht.

Kok: Nederland blijft actief in Bosnië

ZAGREB - Voor premier Wim Kok van Nederland staat vast dat Nederland ook in de toekomst een 'redelijk aandeel' moet leveren in de VN-vredesmacht in voormalig Joegoslavië.

Dat zei de premier zondag bij de officiële ontvangst van de Nederlandse Blauwhelmen uit de voormalige moslim-enclave Srebrenica. Kok zei er van overtuigd te zijn, dat er in Nederland wel degelijk voldoende draagvlak is voor verdere aanwezigheid van Nederlanders in ex-Joegoslavië. Het wachten is nu op de hergroepering van de VN-militairen, waarna duidelijk wordt wat Nederland nog kan bijdragen

Turkse grondwet gedemocratiseerd

ANKARA - Het Turkse parlement heeft in de nacht van zaterdag op zondag ingestemd met een democratisering van de grondwet.

Vakbonden mogen zich voortaan met politiek bezighouden en de vakbonden van overheidspersoneel kunnen met de overheid onderhandelen over een collectieve arbeidsovereenkomst.

Turken mogen vanaf hun achttiende stemmen en het aantal Kamerleden wordt van 450 tot 550 verhoogd. Slechts 32 van de 392 aanwezige leden van het parlement stemden tegen de grondwetsherziening. De voorstellen van premier Tansu Ciller hadden betrekking op 23 artikelen van de grondwet, die bij een referendum onder het militaire bewind (1980-1983) met overweldigende meerderheid werd goedgekeurd.

Dresdner Bank verlengt bod op Kleinwort Benson

LONDEN — Dresdner Bank heeft bij haar bod op de Britse zakenbank Kleinwort Benson inmiddels zicht op een belang van bijna 82,8 procent. Aandeelhouders hebben de Duitse bank ruim 111 miljoen aandelen toegezegd, zo heeft Dresdner laten weten. De Duitse bank verlengt het in juni uitgebrachte bod tot 4 augustus.

Dresdner Bank biedt voor Kleinwort Benson omgerekend zo'n Nf 2,5 miljard. Per aandeel wil de bank 725 pence betalen. De op één na grootste bank van Duitsland wil met de transactie haar internationale positie versterken, met name in effectenhandel, begeleiding van aandelenemissies, fusies, overnemingen en privatiseringen. Al enige tijd terug nam de grootste bank in Duitsland, Deutsche Bank, Morgan Grenfell over.

Het 200 jaar oude Kleinwort Benson is voorlopig de laatste in de rij van gerenommmeerde Britse banken die in buitenlandse handen vallen. Swiss Banking slokte eerder dit jaar SG Warburg op. In maart legde de Nederlandse bank/verzekeraar ING de hand op de wankelende zakenbank Barings. ABN AMRO is al eerder in het bezit gekomen van het effectenkantoor Hoare Govett.

China legt wildgroei rond vliegvelden aan banden

PEKING — China legt de wildgroei van kantoorgebouwen en fabrieken in de buurt van vliegvelden aan banden. Sommige gebouwen staan zo dichtbij de luchthavens, dat zij het vliegverkeer hinderen en ongelukken veroorzaken, zo meldde de krant China Daily.

De snelgroeiende economie en de voorkeur van de Chinezen voor het vliegtuig boven de overvolle bussen en treinen hebben geleid tot een forse toeneming van het vliegverkeer en het aantal luchthavens in de Volksrepubliek. Bij de veiligheid kunnen echter vraagtekens worden gezet. Er wordt veel met tweede-handstoestellen gevlogen en de vliegvelden zijn met verouderde apparatuur uitgerust.

Een functionaris van de Chinese rijksluchtvaartdienst CAAC, Qin Zhanggao, maakte melding van het neerstorten van vliegtuigen als gevolg van hoogbouw vlakbij de luchthavens, maar hij wilde de details niet kwijt. Een vliegveld in het midden van het land werd afgelopen jaar ruim anderhalve maand gesloten wegens een te groot aantal bouwwerken in de buurt.

De nieuwe regels schrijven voor dat de luchthavenleiding toestemming moet geven voor hoogbouw in de omgeving. Opslagplaatsen van explosieven, schietbanen en fabrieken die luchtverontreiniging veroorzaken, zijn verboden. Als voortaan een vliegtuig neerstort als gevolg van een te hoog bouwwerk, zal de verantwoordelijke worden gestraft.

RENAULT als bedrijf doorgelicht

De resultaten
(in miljoenen dollars)
1991: 620 — 1992: 1.060 — 1993: 220 — 1994: 720

Het kapitaal
Particulieren — Staat
Volvo — 2,5 Personeel
Bedrijven als groep participerend: Elf-Aquitaine 1,5%, Lagardère Groupe 1,5%, BNP 1%, Rhône-Poulenc 1%

De verkopen
in miljoenen voertuigen (personen- en bedrijfsautos)
Totaal: 1990: 1,90 — 1991: 1,93 — 1992: 2,05 — 1993: 1,80 — 1994: 1,90
Personenauto's: 1990: 1,50 — 1991: 1,60 — 1992: 1,73 — 1993: 1,52 — 1994: 1,61

Werknemers
Totaal van groep: 1992: 146.800 — 1993: 139.900 — 1994: 138.300 mensen
Moederbedrijf: 1992: 61.180 — 1993: 60.600 — 1994: 59.300

AFP/Amigoe

Het automobielbedrijf Renault zal binnenkort worden geprivatiseerd. Ditzelfde staat ook Pechiney en CGM te wachten. Dat heeft de Franse regering bekend gemaakt.

AMSTERDAM — De dollar noteerde vanochtend in Amsterdam nagenoeg onveranderd. De Amerikaanse valuta stond om 10.00 uur op Nf 1,5515 tegen een slotkoers van Nf 1,5530 op vrijdag. In New York eindigde de dollar vrijdag al op Nf ...

In Tokyo was de dollar ook lager. Daar zakte de dollar vandaag tot 88,30 yen van 88,70 yen op vrijdag aan het slot van de handel. Even dook de dollar zelfs onder de 88 yen.

Op de effectenbeurs in Tokyo sloot de Nikkei-index 2,41 punten hoger op 16.591,5. Handelaren kenschetsten de markt als richtingsloos en dun. De beroepshandel voerde de boventoon.

Toen de dollar onder de 88 yen noteerde, reageerde de beursindex kortstondig met een verlies van nog ruim 200 punten.

ABN AMRO verliest met Meys markant bankier

AMSTERDAM — De tragische dood van Dick Meys (52), die vorige week donderdag bij een verkeersongeluk om het leven kwam, betekent een zware klap voor ABN AMRO. Meys gold als één van de toonaangevende bestuurders binnen de bank. Hij was zeer ambitieus, had diplomatieke gaven, maar ging daarnaast discussies over heikele kwesties niet uit de weg.

Lange tijd gold Meys binnen de bank als gedoodverfd opvolger van bestuursvoorzitter Hazelhoff. Nadat Nelissen, afkomstig van de AMRO Bank, in 1990 de eerste topman werd van ABN AMRO en Hazelhoff hem in 1992 opvolgde, leek het in 1994 de beurt aan een nieuwe ex-AMRO-man. Tot veler verbazing werd die positie toebedeeld aan Kalff, die van ABN kwam. Ongetwijfeld tot teleurstelling van Meys. Naar buiten toe liet hij dat echter niet blijken.

Dat Meys gold als één van de voornaamste kroonpretendenten, was niet verwonderlijk. Hij leverde een groot aandeel in de internationale bloei van de AMRO Bank en zorgde er voor dat de bank in de tweede helft van de jaren tachtig uitgroeide tot toonaangevende partij op de Amsterdamse effectenbeurs. Onder zijn bewind introduceerde de AMRO tal van bedrijven op Beursplein 5, tot frustratie van de ABN, de latere fusiepartner.

Meys vertegenwoordigde de bank ook lange tijd binnen de Vereniging voor de Effectenhandel, als vicevoorzitter van het bestuur. In die positie stuurde hij onder meer de ingrijpende hervorming van de beurs. Een bijzonder heikele kwestie, waarbij zijn diplomatieke gaven, opgedaan in de tijd dat hij nog bij het ministerie van Financiën werkte, goed van pas kwamen. Meys bracht alle betrokken partijen (banken, hoekliedien, beursbestuur) zonder al te grote problemen bij elkaar.

Meys heeft een bewogen carrière gehad. Begonnen als wetenschappelijk medewerker op de economische faculteit van de Universiteit van Amsterdam, belandde hij enige jaren later op het ministerie van Financiën. Daar bracht hij het tot directeur-generaal van de rijksbegroting.

In 1980 maakte hij de overstap naar de Nationale Investeringsbank, waar hij al snel tot president-directeur werd benoemd. Drie jaar later werd hij ingelijfd door de AMRO, waar Nelissen op dat moment de scepter zwaaide. Hij heeft bij de bank verscheidene functies bekleed. Zijn faam maakte hem tot kroonprins. De fusie met de veel sjiekere ABN gooide echter roet in het eten. In plaats van het bestuursvoorzittersschap moest hij het in 1994 stellen met de divisie Nederland, één van de belangrijkste onderdelen van de bank.

Niet alleen als bankier, maar ook in het maatschappelijk verkeer wist hij zich uitstekend te profileren. Dat blijkt wel uit het grote aantal nevenfuncties dat hij vervulde, uiteenlopend van bestuuslid van het Rode Kruis tot vice-voorzitter van de Raad voor Verkeer en Waterstaat. Daarnaast had hij een tiental commissariaten bij onder meer Gist-Brocades, de Nederlandse Spoorwegen en het organisatie-adviesbureau Twijnstra + Gudde.

Zijn grote betrokkenheid maakte dat hij vorig jaar bij de kabinetsformatie gold als één van de voornaamste kandidaten voor de functie van minister van Financiën. Ook die fakkel liet hij aan zich voorbijgaan, ten faveure van partijgenoot Gerrit Zalm.

Elsevier zet alle kaarten op hoogste marktsegment

AMSTERDAM — Reed Elsevier neemt afscheid van een groot deel van de publieksmarkt. Wat overblijft zijn uitgaven voor de professionele, zakelijke en wetenschappelijke markt, want daar ziet het concern de hoogste rendementen en de minste conjuncturele tegenslagen. Het is de met goud gevulde top van de uitgeverspiramide.

Onder uitgevers is de piramide een geliefd figuur om de markt aanschouwelijk te maken. Wie het bovenste puntje van dit Egyptische bouwwerk weet te bedienen, weet zich verzekerd van de hoogste winsten. Het is een positie die slechts voor weinig uitgevers is weggelegd. In Nederland zijn dat vooral Reed Elsevier en Wolters Kluwer. De concurrenten 'mogen' zich richten het middensegment of de brede onderkant van de markt. En hoe lager op de piramide, des te geringer de rendementen.

Kort gezegd staat het bovenste deel van de uitgeverspiramide vóor de markt van informatieveelvraten. Het zijn zogeheten superspecialisten, zoals wetenschappelijke medewerkers, medische specialisten en mensen met hogere functies in het bedrijfsleven. Zij verbruiken niet alleen veel (vak)informatie, maar zijn ook bereid er veel geld voor neer te tellen.

Onderaan het bouwwerk bevindt zich de brede publieksmarkt: De anonieme consument die veel minder behoefte aan informatie lijkt te hebben en er in ieder geval lang niet zo veel voor wil betalen.

Deze onder uitgevers populaire marktvisie lijkt te worden ondersteund door de cijfers. Reed Elsevier, dat vorig jaar op een omzet van ruim 3 miljard pond (circa Nf 8,3 miljard) een bedrijfsresultaat van 663 miljoen pond (Nf 1,85 miljard) boekte, behaalde daarmee een brutomarge van 21,8 procent. Brutomarge staat voor bedrijfsresultaat als percentage van de omzet. De publieksmarkt, waar het concern nu zo nadrukkelijk van af wil, zorgde voor een bescheiden marge van 14,3 procent. Veel beter deden de wetenschappelijke en medische uitgaven het: 34,4 procent. De professionele informatie (vakbladen) kwam uit op 25,7 procent.

"Reed Elsevier wil wereldwijd nummer één zijn en dat lukt alleen op een paar kleinere markten voor wetenschappelijke en professionele informatievoorziening", zo rechtvaardigde bestuurder Vlek zijn verkoopplannen. Reed Elsevier zal de opbrengst van de te koop staande onderdelen, die geschat wordt op Nf 2,5 tot Nf 3 miljard, dan ook gebruiken voor versterking van zijn activiteiten op het gebied van wetenschappelijke, professionele en vakinformatie.

Voortaan mogen VNU, Perscombinatie of Wegener zich bekommeren om Elsevier's kranten, zoals NRC Handelsblad, het Algemeen Dagblad en het Rotterdams Dagblad. Reed Elsevier laat weliswaar niet na te melden dat het goed renderende kranten zijn, maar ze leveren eenvoudigweg veel te weinig op voor het Brits-Nederlandse concern.

Maar wat voor Reed Elsevier - en ook voor Wolters Kluwer - te min is, levert echter genoeg op voor de andere Nederlandse uitgevers. Niet alleen kunnen zij hun posities op de dagbladmarkt verstevigen, zij kunnen ook hun financiële ratio's opvijzelen. Bovendien twijfelt geen beursanalist aan de haalbaarheid van een mogelijke aankoop. Banken en participatiemaatschappijen zullen de overnamekandidaten welwillend terzijde staan.

Wegener lijkt het meest gebaat bij de aankoop van de Nederlandse Dagbladunie, de te koop staande dagbladuitgever van Reed Elsevier. Het bedrijf verwerft daarmee in één klap twee landelijke dagbladen en versterkt bovendien zijn toch al krachtige positie op de regionale markt. De brutomarge zal er ook flink op vooruit gaan, want die is met 7,9 procent nu nog aan de lage kant. Bijkomend gevolg is dat de Telegraaf, die zo'n kwart van de Wegener-aandelen in handen heeft, eveneens zijn greep op de Nederlandse markt weet te versterken.

Perscombinatie, behorend tot PCM Uitgevers, oriënteert zich op een aankoop van de Dagbladunie. Als 'psychologisch' bezwaar geldt dat deze uitgever met de Volkskrant, Trouw en het Parool al drie landelijke kranten uitbrengt. Met het AD en NRC Handelsblad erbij zou perscombinatie bijna een monopolie verkrijgen.

WENEN — Siemens verwacht over het lopende boekjaar alsnog een nettowinst van 2 miljard mark te kunnen noteren. Eerder dit jaar had het Duitse elektro- en elektronicaconcern ervoor gewaarschuwd, dat de winstraming wel eens niet zou worden gehaald als gevolg van de buitengewoon scheve wisselkoersverhoudingen. De groei die Siemens in de eerste negen maanden heeft doorgemaakt, maken de negatieve koersinvloeden echter meer dan goed.

Dat heeft president-directeur Heinrich von Pierer vandaag gezegd bij de presentatie van de cijfers over de eerste drie kwartalen van het op 1 oktober begonnen verslagjaar. Daarin beleefde Siemens een winstgroei van 13 procent ten opzichte van dezelfde periode van vorig boekjaar. Het nettoresultaat kwam uit op 1,4 miljard mark.

Voor de schattingen van zowel de omzet als de orderontvangst is het Duitse bedrijf nog een tikkeltje optimistischer gestemd dan bij de bekendmaking van de resultaten over het vorige boekjaar. De omzet zal uitkomen op 88 à 89 miljard mark, wat neerkomt op een bijstelling van één miljard mark. Ook de orderontvangst zal één miljard mark hoger komen te liggen dan Siemens aan het begin van dit boekjaar voorspelde. Aan nieuwe opdrachten rekent het concern dit jaar op 90 tot 91 miljard.

Over de eerste negen maanden van het boekjaar groeide de omzet met 4 procent tot 60,2 miljard mark, terwijl de orderontvangst met 3 procent klom tot 66,9 miljard.

DAMRAK

Philips en Polygram in trek op Damrak

AMSTERDAM — De Amsterdamse effectenbeurs ging vanochtend voortvarend van start. In trek waren onder meer Philips en Polygram, die deze week hun halfjaarcijfers presenteren. De Amsterdamse beursthermometer, de AEX, stond rond 11.30 uur op 457,78 punten, 3,36 punt hoger dan bij het slot op vrijdag.

Een directe aanleiding voor de gunstige stemming op Beursplein 5 was er niet. "De ondertoon is ronduit goed", zei een handelaar. Hij wees daarbij op fraaie resultaten bij grote internationale bedrijven als Exxon en Siemens. Ook was er vanuit de optiebeurs veel vraag naar aandelen. Bovendien bleef de dollar stabiel op koers. "Alles bij elkaar geeft dat een positief resultaat", aldus de beursmakelaar.

Ook de buitenlandse beurzen openden gunstig, met uitzondering van Parijs. De DAX in Frankfurt startte 2,34 hoger op 2204 en de Londense FT-SE startte bijna 5 punten hoger op 3418. De CAC-40 in Parijs begon in mineur: Bijna 2 punten lager op 1907.

De obligatiemarkt hield redelijk stand, ondanks zwaar gekelderde koersen op deze markt in New York. Amsterdam hield de schade beperkt met een gemiddeld koersverlies van een dubbeltje. De 30-jarige staatsobligatie (7,5 procent) verloor meer terrein: Min 25 cent op 100,10 punt.

Beleggers wachten op de halfjaarcijfers van Philips en Polygram. Philips, dat de afgelopen weken een sensationele koerswinst kende, komt donderdag met zijn ongetwijfeld fraaie winstcijfers. Dochterbedrijf Polygram maakt de resultaten morgen al bekend. In aanloop op de ongetwijfeld gunstige resultaten klom Philips met Nf 1,90 op Nf 80,10. Polygram steeg vijftig cent op Nf 99,50

Verder was er winst voor de chemiefondsen Akzo en DSM. Akzo klom Nf 1,30 op Nf 200,90 en DSM boekte Nf 1,70 winst op Nf 143,70. Ook Hoogovens stond met een vooruitgang van Nf 1,40 op Nf 69,60 in de belangstelling. Koninklijke Olie deed met Nf 2,20 winst op Nf 192,70 eveneens goede zaken. Minder positief verging het VNU, dat Nf 1,60 moest prijsgeven op Nf 182,20.

Op de lokale markt werd flink gespeculeerd in Van Besouw. Het in ontbinding geraakte bedrijf blijft voorlopig alsnog op de beurs. De onderneming verdient weliswaar geen cent meer, maar het aandeel klom met bijna 12 procent van Nf 3,80 naar Nf 4,25.

CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)
GELDIG OP MAANDAG 24 JULI EN TOT NADER ORDER:

VALUTA	AANKOOP		VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.290	1.310	1.330
PND STERLING	2.775	2.830	2.890
NED GLD (per Nf. 100)	114.23	114.95	115.75
ZW FRANCS (per Zw. frs. 100)	153.99	154.71	155.51
FR FRANCS (per Fr. frs. 100)	35.78	36.88	37.58
DUITSE MARK (per Dm. 100)	128.15	128.87	129.67
IT LIRE (per it. lire 1000)	0.79	1.09	1.15
AR FLORIN (per Afl.100)	98.00	100.00	*100.20 **100.60
JAPANSE YEN (per yen 10.000)	202.85	203.71	204.51
ECU (per Ecu 100)	-.-	239.12	239.92

*voor bankpapier
**voor overboekingen en bankcheques

Ingevolge artikel 12 van het Centrale Bank-statuut stelt de Bank van de Nederlandse Antillen de koersen vast voor het deviezenverkeer:

Disconto: 6%
Beleningsrente: 7%
CD rente 1 maand: 1.75%
Reserve requirement: 2%
Reserve period: 17 juli-15 aug.
Indicatieve koersen overheidspapieren:
8.625% obl. 1990/1995 koers: 100.87% Eff. rendement 6.00 % Land
8.50 % obl. 1991/1996 koers: 101.62% Eff. rendement 7.25 % Land
7.875% obl. 1993/1996 koers: 100.78% Eff. rendement 6.50 % Land
8.50 % obl. 1992/1997 koers: 101.53% Eff. rendement 7.50 % Eiland
8.625% obl. 1992/1997 koers: 101.80% Eff. rendement 7.625% Eiland
8.625% obl. 1993/1998 koers: 102.09% Eff. rendement 7.70 % Eiland
8.00 % obl. 1993/1998 koers: 100.63% Eff. rendement 7.75 % Eiland
8.00 % obl. 1989/1999 koers: 100.43% Eff. rendement 7.875% Land
8.00 % obl. 1994/2001 koers: 99.46% Eff. rendement 8.125% Land
8.25 % obl. 1989/2004 koers: 99.22% Eff. rendement 8.375% Land

Miljoenen schadevergoeding voor passagiers kanaaltunnel

LONDEN — European Passengers Services (EPS), de Britse exploitant van de passagierstrein door de Kanaaltunnel, heeft in nog geen jaar tijd twee miljoen pond (bijna Nf 5 miljoen) uitgekeerd aan passagiers die het slachtoffer zijn geweest van vertragingen, zo meldde de Britse zondagskrant The Observer.

De problemen ontstonden door mankementen aan de treinen, die sinds november vorig jaar diensten onderhouden tussen Londen, Parijs en Brussel, of doordat de signalering niet goed werkte. Zo moest op 4 juli een trein met bestemming Brussel in Kent in zuid-Engeland stoppen. Alle 284 passagiers moesten uitstappen.

Een week eerder maakte een trein op weg van Parijs naar Londen tot drie keer een noodstop, één in Frankrijk en twee op Engelse bodem. De honderden passagiers kwamen daardoor - op een normale reisduur van drie uur - liefst vijf uur te laat op hun bestemming aan.

Volgens EPS zegt men komt 85 procent van de treinen op tijd aan, dat wil zeggen te vroeg of hooguit 14 minuten te laat. Bij een vertraging van een half uur tot twee uur krijgen de passagiers een gratis kaartje voor een enkele reis aangeboden. Bij een vertraging van meer twee uur kunnen ze een retourticket krijgen. Als het helemaal de spuigaten uit loopt, krijgen de passagiers hun geld terug.

*****

De nettowinst van de Amerikaanse groep Hilton hotels is in de eerste zes maanden van dit jaar gestegen tot 85 miljoen dollar, na een resultaat van 57 miljoen dollar in de eerste helft van vorig jaar. De omzet groeide van 723 miljoen tot 806 miljoen dollar.

■ *ORANJESTAD - Kortgeleden herdacht Marco Dirks het feit dat hij 35 jaar geleden in dienst trad van de nv Elmar. Op de foto Elmar-directeur I.W.F. Wever, die de jubilaris de jubileumspeld opspeld in aanwezigheid van mevrouw Dirks.*

Trauma voor Beatrix

De in 1968 overleden **Greet Hofmans**, de gebedsgenezeres die de toenmalige koningin Juliana in de jaren vijftig zwaar in de greep hield, is nog steeds niet van het toneel verdwenen. Onderzoeker G. Giebels eiste vorige week voor de Raad van State inzage in dossiers die verdere opheldering kunnen geven over de toen zo geruchtmakende affaire.

Prinses juliana zal er niet aan moeten denken. Het nu 86-jarige oud-staatshoofd heeft de zaak voor zichzelf afgesloten. Koningin Beatrix zou openbaarmaking van de dossiers zeker ook verafschuwen, zo bleek uit de woorden van Giebels: "Uit een telefoongesprek met de secretaresse van de koningin bleek mij dat onze vorstin zulke *traumatische* herinneringen heeft aan de affaire, dat ze er niets meer over wil horen." Beatrix, die tijdens de affaire in haar tienerjaren was, had door de affaire mogelijk veel eerder dan de bedoeling was op de troon kunnen komen.

Prins Bernhard haalde Greet Hofmans destijds binnen omdat hij hoopte dat zij iets aan de oogafwijking van zijn jongste dochter Marijke, nu Christina, zou kunnen doen. Dat heeft hij lelijk moeten bezuren. Kreeg hij zelfs steeds meer twijfels over Hofmans, zijn toch al vredelievende echtgenote Juliana kwam helemaal in de ban van de zeer pacifistische Hofmans.

Het werd zelfs zo erg, dat de koningin midden in de Koude Oorlog in de VS enthousiast uitriep dat alle wapens maar beter in zee konden worden geworpen. Zoiets zeiden nette Nederlandse koninginnen veertig jaar geleden niet: Het was geen regeringsbeleid en bovendien zo ongeveer staatsgevaarlijk.

Prins Bernhard wilde Hofmans de deur uit hebben, maar Juliana zou hebben gezegd dat hij dan maar beter zelf kon vertrekken. De monarchie bevond zich in een totale crisis. Er werd een drie man sterke commissie onder leiding van oud-premier Beel ingesteld om te redden wat er te redden viel. Het resultaat was dat Hofmans en het Hofmans-gezinde gedeelte van de hofhouding het paleis uitvlogen en Bernhard bleef, met Juliana.

De Raad van State doet uitspraak op 31 augustus, de dag dat koningin Beatrix, voorzitter van de Raad overigens, vertrekt uit Indonesië.

Nederlands team ontdekt sarcofagen

Archeologen hebben bij toeval twee resten van graven uit de Romeinse en Byzantijnse tijd in het door de burgeroorlog verwoeste centrum van de Libanese hoofdstad Beiroet ontdekt. "De twee bouwsels dateren uit de derde en de vierde eeuw na Christus", vertelt de Nederlandse archeoloog Hans Curvers. Curvers krijgt bij de opgravingen assistentie van studenten van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit in Beiroet.

Volgens de Nederlandse archeoloog bevat de eerste vondst drie sarcofagen waarvan er een uit marmer bestaat. "Ze zijn opgebouwd uit aarde en met Romeins reliëf versierd. De tweede opgraving is een familiegraf bestaande uit zeven tombes gevuld met beenderen van volwassenen en kinderen." De wanorde van de botten duidt er volgens archeologiestudent Elie Karam op dat *grafdieven* sieraden hebben gestolen die volgens Romeins gebruik met de overledenen werden begraven om klaar te zijn voor een tweede leven.

Het werkterrein van de archeologen bevindt zich tien meter onder het straatniveau. Ook onder wat eens het presidentiële paleis was en nu dienst doet als televisiestudio voor de maatschappij van de schatrijke premier van Libanon, Rafik Hariri, zijn sarcofagen ontdekt. "Het hele gebied was vermoedelijk een grote Romeinse en Byzantijnse begraafplaats op een kleine heuvel bij de oude poort van Beiroet", aldus Karam.

Kunstbende opgerold

De Italiaanse **politie** heeft een bende opgerold die ongeveer 100 vervalste beelden van de beeldhouwer en tekenaar *Giacomo Manzu* (1908-1991) had gemaakt. De negentien bendeleden, onder wie de eigenaren van drie gieterijen en verscheidene vooraanstaande galeriehouders in het noorden van Italië, hadden zo'n 15 miljard lire (bijna 15 miljoen gulden) aan hun vervalsingen willen verdienen.

Deskundigen kwamen de bende op het spoor nadat een tachtig centimeter hoge sculptuur van een zittende kardinaal met een vals certificaat van echtheid aan een verzamelaar was verkocht. Diverse vervalsingen zijn op belangrijke internationale exposities te zien geweest.

Manzu wordt gezien als een van de grootste Italiaanse beeldhouwers van deze eeuw. Als zijn belangrijkste werk geldt de *'Deur van de dood'* in de St. Pieter in Rome. Voor de Laurenskerk in Rotterdam heeft hij de bronzen deur 'Oorlog en vrede' vervaardigd.

Diego Maradona heeft **plastische chirurgie** ondergaan. De stervoetballer heeft recent zijn wangen strak laten trekken. De 34-jarige Argentijnse ster, geschorst na het gebruik van dope tijdens het wereldkampioenschap voetbal vorig jaar in de Verenigde Staten, zag er blijkbaar na een fors gewichtsverlies nogal papperig uit in zijn gezicht.

Vooral zijn vrouw Claudia zou hebben aangedrongen op de *face-lift* onder zijn kaken. "Voor haar wil ik er goed uitzien", zei de voormalige international, die werd geciteerd door de Argentijnse televisie.

Elizabeth naar rk-mis

Voor het eerst sinds de zeventiende eeuw zal een **Brits staatshoofd** een rooms-katholieke mis bijwonen. Koningin Elizabeth woont op 30 november een dienst ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de kathedraal van Westminster bij. Het Britse staatshoofd is tevens hoofd van de Anglicaanse kerk.

In 1977 was koningin Elizabeth zeer kort bij een rooms-katholieke viering aanwezig, maar meer dan een door het koor gezongen lied heeft ze toen niet gehoord. In november is het de eerste keer dat ze in een RK-kerk een viering geheel bijwoont.

Sinds in 1688 de laatste rooms-katholieke koning, Jacobus II, in de *'glorious revolution'* het veld moest ruimen voor Willem III, is het Britse koningshuis het protestantisme trouw gebleven. Volgens een wet uit 1701 kan niemand die banden met de kerk van Rome heeft of met een 'papist' is getrouwd, de troon bezetten.

Smith schuldig bevonden

Een jury in de Amerikaanse staat **South Carolina** heeft een 23-jarige moeder schuldig bevonden aan de verdrinkingsdood van haar twee zoontjes. De jury beslist vandaag over de hoogte van de straf. De 23-jarige Susan Smith kan tot de elektrische stoel worden veroordeeld.

Smith werd ervan verdacht in oktober 1994 haar auto in een meer te hebben gereden. De 3-jarige Michael en Alex van 14 maanden verdronken daarbij, vastgeklemd in de veiligheidsgordels. De zaak veroorzaakte veel opschudding in de Verenigde Staten. Smith, gehuld in tranen, verscheen op de Amerikaanse televisie en verklaarde dat een zwarte man haar auto had gestolen en haar zoontjes ontvoerd.

De openbare aanklager schilderde Smith af als een koelbloedige moordenaar die probeerde de liefde te herwinnen van een ex-vriend die geen kinderen wenste. De verdediging daarentegen portretteerde Smith als een berouwvolle vrouw die vocht tegen depressies en verlatingsangst en een verleden van seksueel misbruik door haar stiefvader.

Vergeetachtige strandganger

Een inwoner van Stadskanaal dacht slim te zijn. Bij zijn bezoek aan het strand van **Cadzand-Bad** liet hij niets van waarde achter in zijn auto. Zijn autopapieren, bankpasje, geld en horloge begroef hij naast zich in het zand. Niemand die de spullen daar zou vinden.

Maar ook hijzelf niet, bleek achteraf. Bij het verlaten van het strand nam de man al zijn bezittingen die op het zand lagen, mee. Even later kwam hij tot de ontdekking dat hij was vergeten juist de belangrijkste zaken weer op te graven. De goede plek kon hij toen niet meer vinden. Er bleef hem niets anders over dan bij de politie **aangifte** van vermissing te doen.

Anti-spijbelcursus

Omdat steeds meer **schoolkinderen** in Napels spijbelen, nemen tweehonderd echtparen uit de armste wijken van de zuid-Italiaanse stad komende herfst weer in de schoolbanken plaats. Zij zullen daar leren hoe zij spijbelen kunnen voorkomen. De *Europese Unie* subsidieert het initiatief.

Na tachtig uur onderwijs krijgen de ouders een premie van 1,6 miljoen lire (bijna 1.600 gulden). In ruil daarvoor moeten zij voorlichtingsbijeenkomsten in hun wijk organiseren. Het stadsbestuur hoopt door het spijbelen tegen te gaan, ook een halt toe te roepen aan de criminaliteit onder kinderen en pubers.

Rebellerende pelikanen

Rebellerende **pelikanen** zijn afgelopen weekeinde ontsnapt uit het vogelpark *Avifauna* in Alphen aan den Rijn. Vermoedelijk vliegen ze ergens in de buurt rond.

De verzorgers zouden de watervogels, die normaal gesproken in de open buitenverblijven wonen, afgelopen zaterdag kortwieken. Vijf van de 17 roodrugpelikanen zagen dat niet zitten. Onder de ogen van de verzorgers stegen ze op en verdwenen achter de horizon.

Avifauna denkt dat de dieren zich in de omgeving van het vogelpark bevinden, omdat ze daar al een paar **keer zijn gesignaleerd**. Het **vogelpark wil de vliegers** graag terugkrijgen en houdt zich aanbevolen voor tips. ■

Revolutie
zonder
zeer bekwame
leiding
brengt
meer ruïne
dan orde

PATER BRENNEKER

■ *LA TIRANA (Chili) - Een beetje verlegen, maar toch met een lach poseren deze twee fraai uitgedoste meisjes voor de fotograaf. De opname werd gemaakt tijdens de traditionele jaarlijkse processie voor de heilige maagd van La Tirana in Chili.*

Benetton brengt 'wenende' madonna

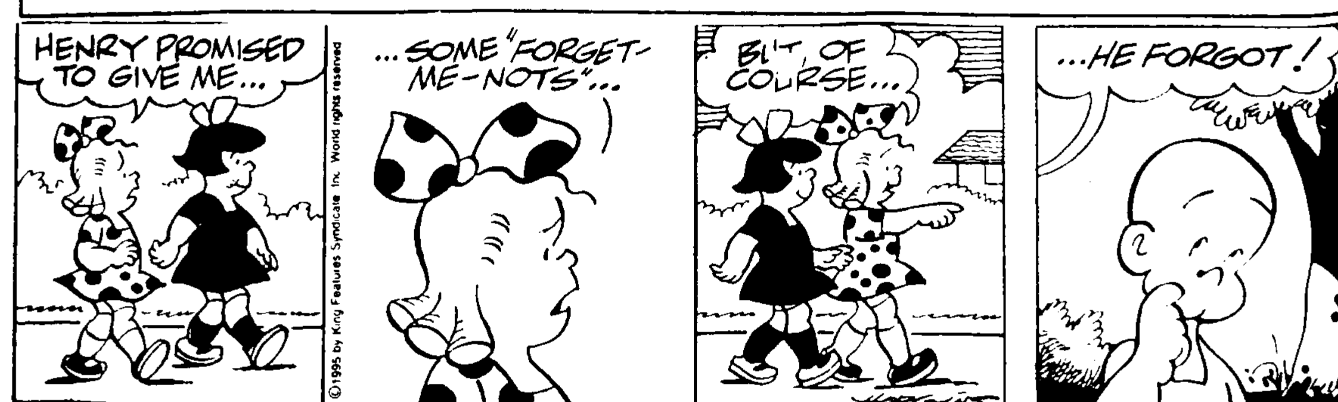
De 'wenende' **madonna** uit Civitavecchia in Italië heeft tot ergernis van de bevolking van deze havenstad een plaats gekregen in de nieuwste reclamecampagne van de Italiaanse kledingfabrikant *Benetton*. Dezelfde campagne toont ook spermatozoïden onder de microscoop, kernexplosies en Cubaanse vluchtelingen in Florida.

Volgens priester Pablo Martin maakt Benetton de 'spirituele rechten van de mens' belachelijk. Ook de eigenaar van het beeldje, de elektriciën Fabio Gregori, was niet bepaald verheugd. "Hier wordt misbruik gemaakt van een evenement dat wij graag in zijn spirituele betekenis hadden willen handhaven".

De burgemeester van Civitavecchia, de oud-communist Pietro Tidei, bekeek het van de andere kant. "Als burgemeester hoop ik dat de reclamecampagne van Benetton bijdraagt aan de bekendheid van onze stad."

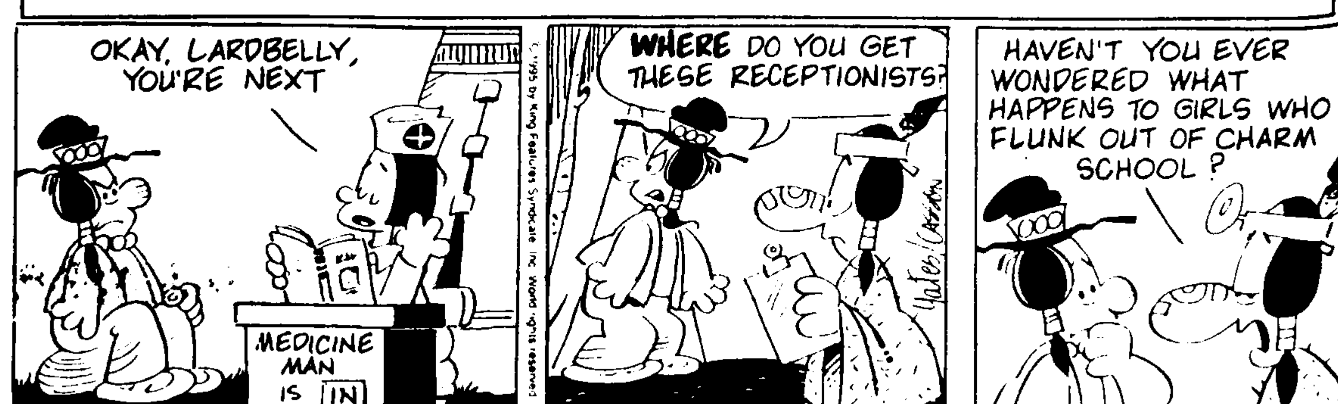
Gregori had het beeldje in het Kroatische bedevaartsoord Mejugorje gekocht. Bij thuiskomst bleek het dit voorjaar bloed te wenen. Onderzoek wees uit dat het hier om mannebloed ging. De elektriciën weigerde daarop zijn bloed te laten onderzoeken.

Het Vaticaan heeft afstand genomen van de verering van het beeldje.

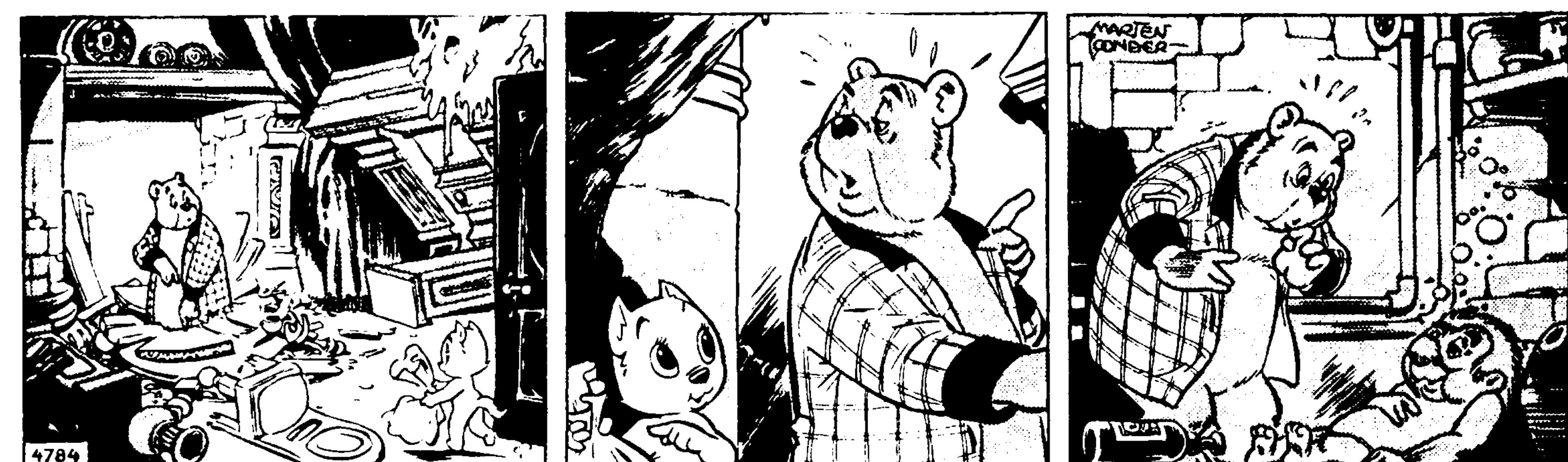

TOM POES EN DE GRAUWE RAZER Door Marten Toonder

4784 — Heer Bommel deinsde terug totdat hij krakend in de resten van een tafel stond en staarde met holle ogen naar de deur.

"Hoe v-vreselijk", stamelde hij. "Ach, nu is de grauwe razer weer uit de kelder gekomen..."

"Het is de razer niet, hoor", zei Tom Poes, die met een bultige zak binnentrad. "Het is de..."

"Repelaar!" kraste iemand omfloerst uit de jute. "Netel... hik... netelijder! Halfsleet! Hik..."

"Het is de kraai", verklaarde Tom Poes. "Hij heeft raapbrand gedronken en daardoor kon ik hem vangen."

"De kraai!" riep heer Ollie smartelijk. "Ben ik dan nog niet genoeg gekrenkt! Breng hem weg! Breng hem naar de dierenbescherming voor een goed doel!"

"U snapt het niet", zei Tom Poes geduldig. "Als u razer wilt opvoeden, moet u met de kraai beginnen."

"Rekelaars!" kraste het beest in de zak. "Opgelapte rekelaars!"

"Luister maar", hernam Tom Poes. "Omdat de vogel hem alleen maar scheldwoorden geleerd heeft, begrijpt de razer geen nette taal. Daarom....."

"Genoeg", hernam heer Ollie zich oprichtend. "Van jullie heb ik niets te verwachten. Mijn goede vader zei altijd: 'Ollie, jongen, je moet je moeilijkheden zelf onder ogen zien'. Welnu, dat ga ik doen."

Hij voegde de daad bij het woord en zo kon men hem even later in de kelder zien afdalen.

Doch, helaas, de ogen van het monster waren gesloten. Het akelige ventje lag nog steeds bij de omgevallen fles te ronken.............

AGENDA

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'

Santa Maria 17. tel. 682344/682947, 682412/682574. Kantooruren: 07.00-16.30 uur.
Wachtzuster na 17.00 uur tel. 603661.
Telefonisch spreekuur in ieder wijkgebouw dagelijks van **08.00-08.30/14.30-15.00 uur**

- Huize Halman Otrobanda: tel. 628288; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.
- Sta. Maria 17: tel. 682344; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Bonam: tel. 371865; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel. 367824.**
- Sentro Mediko Montagne Abao: tel. 673711; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.
- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel. 618577; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel. 687707; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: tel. 671628; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur.
- **Inloopspreekuur** voor zuigelingen en kleuterzorg: vr. van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat; tel. 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

Kantoor Gosieweg 15, tel. 692231/692232; open van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16, tel. 649422; open van 08.00-16.00 uur.
Wachtzuster vanaf 20 juli 17.00 uur t/m 28 juli 07.00 uur tel. 681847 of page 310-1179.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 35, tel. 648077/648387; open van ma. t/m vr. van 07.00-17.00 uur. **Wachtzuster** tel. 649641 of 601760.
Consultatiebureau diabetici: elke wo. van 09.00-11.00 uur. Voor informatie tel. 648077.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. Tel. 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: elke do.van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: elke di. van 12.30-14.45 uur.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda: Muizenberg, Muizenberg z/n. Tel. 692390/692391.
Punda: Mampuritu, Sta. Rosaweg 329 (gebouw Sentro Mediko Sta. Rosa). Tel. 674475/674750.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	**112**
Politie:	**114**
Brandweer:	**114**
Hospitaal:	**624900**
Aidslijn:	**128**
Kodela:	**135**
Artsendienst Bandabou:	**641658**
SOS-lijn (psych. hulp):	**127**
RCC (nood op zee):	637911
Dierenasiel:	654300
Dierenartsdienst:	**614000**
Thorax Centrum:	**685917**
Medisch Centrum Blaauw: (24 uur bereikbaar)	**695505**
	695547
Fundashon Lechi di Mama:	**672289**
	375628
	375023

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Fundashon Famia Planea)

Assistentie geboorteregeling:
Kliniek Bitterstraat 1-A (tel. 611323): dagelijks open van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op ma. en vr. van 14.00-16.00; di. t/m do. van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op wo. van 13.00-15.00 uur.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

AMIGOE
Colofon

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
telefoon (10 lijnen): 672000
Scherpenheuvel z/n of postbus 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
ABN-Amrobank rek. nr.: 11-07-313
Maduro & Curiel's Bank rek. nr.: 874.825.10

Directie:
fax: 674084
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding
Sheila Rhodes (secretaresse)

Redactie:
fax: 674744
hoofdredacteur N. Hendrikse
chef lokale redactie Hennie Harinck

overige leden redactie:
Theo Dol
Toon van Dongen,
Jeroen Heuvel
Marjo Nederlof,
Marius Noort,
Ronnie Rens jr.,
Sonia Tjin-Kon-Fat
Lulu Jimenez (secretariaat),
Solange Isselt (opmaak)
Ronny Smiet (fotograaf)

Managing editor Aruba:
Michael Willemse
overige leden redactie:
Heleen Bongers
Eef Hermers
Jos van der Schoot
Ramiro Tromp
Djispie Franken (fotograaf)

Advertentie-afdeling
fax: 674524
acquisitie: Viola Bernardus en Jolène Hollander
aanname advertenties: maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Etleen Clemencia (Aruba)

Correspondenten:
Bonaire: Hubert Linkels - tel. 07-8627
Nederland: Jeannette van Ditzhuijzen

Persagentschappen: ANP en AFP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers. Foto's: AFP

Drukkerij: Rotaprint nv.

Distributie/abonnementen:
Districo nv. tel: 370503, 370504, fax: 370304
Losse nummers 75 cent
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen NAf 17,50 p/m.
Aruba: NAf 17,= p/m.
Nederland: NAf. 81,15 p/m (luchtpost) of NAf. 28,– p/m (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

TV-11 (kanaal 11)

MAANDAG: 16.00 Cartoons; 18.30 Reportajes; 19.00 Magazin; 19.30 Informador 11; 20.00 Ocurrió Así; 21.00 Sevcec; 22.00 Sine den bo Kas; 23.30 Journal; 24.00 Sluiting.

WEGA di number Kòrsou

1880 9849 5348 *zaterdag*

WEGA di number Kòrsou

5599 4422 4073 *zondag*

Kashmirs strijd

AFP Amigoe *Infografiek*

Deze kaart van Kashmir belicht de stad Jammu, waar Hindoe-activisten slaags raakten met de politie nadat er een bloedige bomaanslag bij een school was gepleegd welke men toeschreef aan de guerrilla van de moslims. De spanning in Kashmir is voor de zoveelste keer hoog opgelopen.Sinds 1989 zijn er bij politiek geweld zo'n twaalfduizend mensen omgekomen.

TDS / TELECURACAO

TUESDAY
JULY 25, 1995

7:00 A.M. 75 **CBS This Morning** Scheduled: singer Bette Midler ("Bette of Roses"); how to clean a messy desk; adopting a family through the Minnesota Foster Child program. Rebroadcast: "Hey Harry, Do My Job!" (Part 2 of 4). (CC)
77 **ABC Good Morning America** Scheduled: authors Barbara Ingersoll and Sam Goldstein. (CC)
85 **NBC Today** Scheduled: actor Kevin Costner (Part 1 of 2); author Anne Rice; singer Jon Secada; "Black, White and Angry" (Part 2 of 5) -- overcoming racial discrimination in the workplace. ∩ (CC)
7:30 A.M. 79 **CNN Crossfire** (R)
9:00 A.M. 75 **CBS Maury Povich** Scheduled: Children confess to lying to the authorities and accusing their parents of abuse. (CC)
77 **ABC Live -- Regis & Kathie Lee** Scheduled: comic Carrot Top; dessert contest.
79 **CNN Larry King Live**
85 **NBC Montel Williams** Scheduled: a family in turmoil after a woman's husband left her for her aunt. (Part 2 of 2)
95 **SUR Muy Personal**
10:00 A.M. 77 **ABC Rolonda** Scheduled: women whose criteria for having children includes the potential fathers' appearances.
85 **NBC Leeza** From February: actors Zachery Ty Bryan, Tia and Tamera Mowry, Brandon Call, Cassidy Rae, Jodie Sweetin and Rider Strong. (R) ∩
11:00 A.M. 77 **ABC Mike & Maty** Scheduled: former President Jimmy Carter, "first brother" and author Roger Clinton. (CC)
85 **NBC Donahue** ∩ (CC)
91 **LIFE Biggers and Summers**
3:00 P.M. 79 **CNN Larry King Live** (R)
85 **NBC Rolonda** Scheduled: women whose criteria for having children includes the potential fathers' appearances.
4:00 P.M. 77 **ABC Oprah Winfrey** Scheduled: little girls obsessed with their looks. (CC)
6:00 P.M. 95 **SUR Muy Personal**
10:00 P.M. 95 **SUR Jaime Bayly en Vivo**
11:35 P.M. 75 **CBS Late Show** Scheduled: singer Natalie Merchant, comic-actress Janeane Garofalo. ∩ (CC)
85 **NBC Tonight Show** Scheduled: comic Dennis Miller, singer Curtis Stigers. ∩ (CC)
12:37 A.M. 85 **NBC Late Night** From July: talk show host Leeza Gibbons, actor Abe Vigoda, musician John Hiatt. ∩
1:36 A.M. 85 **NBC Later** ∩ (CC)
1:37 A.M. 75 **CBS Late Late Show** ∩ (CC)
4:30 A.M. 77 **ABC Oprah Winfrey** Scheduled: little girls obsessed with their looks. (CC)

MAANDAG
1995

5.00 P.M. Atardi Hubenil
6.00 P.M. Tempu pa Dios
6.03 P.M. Going Great
6.30 P.M. Nieuws in het Nederlands
6.45 P.M. Telenovela: Entre la Vida y la Muerte

OVERLIJDEN

Dios a tuma den su reino na edat di 24 aña na Ulanda nos yu, ruman, subrino i primo stimá

Hubert Reginald Pascual Conradus

(Hubertje)

Akto di entiero lo wòrdu anunsiá despues.

Greenpeace: 'vermist' trio aan boord Vega

AUCKLAND - Drie 'vermiste' leden van de milieu-organisatie Greenpeace, onder wie ere-voorzitter David McTaggart en de Nederlander Henk Haazen, zijn aan boord van het zeiljacht Vega.

Het drietal heeft zich, aldus de milieu-organisatie, twee weken lang opgehouden in het door Frankrijk tot verboden zone uitgeroepen gebied bij het atol Mururoa in de Stille Zuidzee. Daar wil Frankrijk binnenkort ondergrondse kernproeven uitvoeren. Greenpeace verzet zich tegen dit voornemen. Franse mariniers enterden twee weken geleden het actieschip de Rainbow Warrior II en voeren sindsdien voortdurend patrouilles uit om ervoor te zorgen dat actievoerders buiten het verboden gebied blijven.

AI: Kenya schendt mensenrechten

PARIJS - Amnesty International hekelt de schending van mensenrechten in Kenya. Vooral vrouwen zijn daarvan het slachtoffer en hun vervolging is onderdeel van een patroon van onderdrukking, meldt de organisatie in een maandag uitgegeven rapport.

De Afrikaanse staat heeft het imago van een modern en vrij land en talloze bedrijven, hulporganisaties en journalisten gebruiken het als uitvalsbasis. Maar critici van de regering, mensenrechtenactivisten en gewone burgers hangt willekeurige arrestaties, marteling en de dood boven het hoofd.

Amnesty publiceerde het rapport op de dag dat in Parijs een conferentie van Kenya's donorlanden plaatsvindt. De mensenrechtenorganisatie roept de donors op de zwakke reputatie van Kenya op het gebied van mensenrechten mee te wegen als zij zaken doen met Nairobi.

GOEDKEURING

Vooral vrouwen die de regering bekritiseren, zich inzetten voor mensenrechten of voor gedetineerde familieleden, staan in Kenya bloot aan vervolging, aldus Amnesty. Vrouwen worden mishandeld, verkracht en gemarteld door Kenyaanse veiligheidstroepen, of worden gedood bij politiek geweld dat kennelijk de goedkeuring heeft van het bewind, aldus het 21 pagina's tellende rapport 'Vrouwen in Kenya: Onderdrukking en verzet'. IJveraars voor de mensenrechten, onder wie veel vrouwen, voeren al enige tijd campagne voor een nieuwe grondwet, een onafhankelijke rechterlijke macht en de intrekking van repressieve wetgeving. Het regime ziet dit soort activiteit als een bedreiging en treedt er hard tegen op.

Golfstaten met regen verrast

DUBAI - De staten aan de Perzische Golf, waar het in de zomer normaal gesproken kurkdroog is, zijn maandag voor de derde achtereenvolgende dag verrast door zware regenval.

De slagregens veroorzaakten verkeerschaos en ontregelden het openbare leven in de Verenigde Arabische Emiraten, Oman en Iran. De wadi's, rivierbeddingen die alleen in de winter water bevatten, en droogstaande waterreservoirs werden plotseling overstelpt met regen.

Diner voor twee duur in Tokyo

LONDEN — Japan is het duurste land om uit eten te gaan. In de hoofdstad Tokyo kost een diner voor twee gemiddeld Nf 270, zo heeft het in Londen gevestigde onderzoeksbureau ECA berekend. Nederland staat op de lijst van 181 onderzochte landen op de 41ste plaats. Wie in Amsterdam met z'n tweeën uit eten gaat moet daarvoor gemiddeld Nf 118 uit de knip trekken.

Tokyo staat ver bovenaan de ranglijst. Nederland staat net onder Parijs, waar voor een etentje voor twee personen Nf 123 moet worden neergeteld. Nederland is daarmee net iets duurder dan Italië. In Rome kost een etentje voor twee gemiddeld Nf 115. In Peking kost een tweepersoonsdiner Nf 81,50.

Het onderzoeksbureau ECA, *Employment Conditions Abroad ltd.*, berekent voor internationale bedrijven de kosten van het levensonderhoud in het buitenland. Aan de hand van de gegevens van het bureau kunnen bedrijven berekenen wat ze hun in het buitenland werkzame medewerkers voor salaris moeten betalen.

Tot de kosten in het buitenland kan ook het schoolgeld behoren. Het ECA heeft ook de de internationale scholen op een rijtje gezet. Daaruit blijkt dat Thailand de ranglijst aanvoert. Een internationale school in dat land vraagt een jaarlijks schoolgeld van Nf 41.235.

TV

TeleCuraçao **TDS**

MONDAY EVENING — **JULY 24, 1995**

	7:00	7:30	8:00	8:30	9:00	9:30	10:00	10:30	11:00	11:30
8 TELE CURACAO	(7.05) Desirée's Banket: Spekkoek	Showbiz	Telenotisia		Wega di Number Kòrsou (9.05) 60 Minutes		Dr. Quinn, Medicine Women	(10.45) Nova		
71 TBN	Mike Purkey	Bishop Jakes	Behind the Scenes	Jay Sekulow	Benny Hinn		Praise the Lord			
73 A&E	Rockford Files "Sleight of Hand" Rockford's search for his girlfriend leads to a fugitive syndicate chief. (CC)		Biography "Coco Chanel: A Private Life" Gabrielle "Coco" Chanel, the woman whose name became synonymous with glamour and fame, was raised by nuns in a poorhouse.		Sherlock Holmes Mysteries "The Boscombe Valley Mystery" Holmes sets out to prove the innocence of a man accused of murdering his father after a violent argument. (R)		Lovejoy Mysteries "Three Men and a Brittle Lady" Lovejoy must catch a dealer in fraudulent merchandise; Charlotte decides not to move to Paris.		Law & Order "Mother Love" Stone is forced to bring a mother charged with murdering her drug-addicted daughter to court.	
75 CBS	Inside Edition (CC)	Extra ∩ (CC)	Nanny When Fran befriends an attractive male nanny, Mr. Sheffield reveals his possessive side. (R) ∩ (CC)	Dave's World Dave and Beth panic when both Julie and Shel think about buying the house next door. (R) ∩ (CC)	Murphy Brown Murphy takes matters into her own hands when Corky is sexually harassed by an executive. (R) (CC)	Cybill Careers interfere in Cybill and Ira's relationship when they are each offered new opportunities. (R) ∩ (CC)	Chicago Hope "The Virus" When four patients die of a mysterious virus, terror strikes everyone at the hospital. (R) ∩ (CC)		News	(:35) Late Show Scheduled: actor Kevin Costner, singer Sinead O'Connor, comic Anthony Clark. ∩ (CC)
77 ABC	Jeopardy! (CC)	Wheel of Fortune (CC)	Major League Baseball New York Mets at Chicago Cubs. From Wrigley Field. (Live) (CC)						News	(:35) Nightline (CC)
79 CNN	World News	Business Asia (R)	World News	Noticiero CNN	World News	World Business Today (R)	World News	O.J. Simpson Trial Daily Wrap-Up	World News	Noticiero CNN
81 ESPN	Tennis ATP du Maurier Ltd. Open – Early Rounds. From Montreal. (R)			Uno a Uno Con Pele (R)	Copa America Highlights		Women's Pro Beach Volleyball From St. Louis. (Taped)		Sportscenter	
83 CINE	(6:30) Pelicula ★★½ "El Angel Malvado" (1993) Macaulay Culkin. Un chico no tiene a quien pedir ayuda cuando descubre que su primo tiene una mente completamente diabolica.		Pelicula ★★½ "Salto de Fe" (1992, Drama) Steve Martin, Debra Winger, Lolita Davidovich. Un evangelista estafador viaja a Kansas y encuentra que el camino a la religion está lleno de riqueza y tristeza.				Pelicula "Trabajo Sucio" Stan Laurel y Oliver Hardy se involucran con un cientifico loco en esta pelicula de de 1933.			(:45) Pelicula ★★½ "El Angel Malvado" (1993) Macaulay Culkin, Elijah Wood.
85 NBC	Extra ∩ (CC)	Inside Edition (CC)	Fresh Prince of Bel-Air "Will Steps Out" The Banks family buys the services of Susan Powter for Uncle Philip. (R)	In the House "Birthday Presence" (R) ∩ (CC)	Movie "Leave of Absence" (1994, Drama) Brian Dennehy, Jacqueline Bisset, Blythe Danner. A married man asks his wife for a six-month leave of absence so he can care for his dying mistress. ∩ (CC)				News (CC)	(:35) Tonight Show Scheduled: actor Doug E. Doug, fitness expert Richard Simmons, singer Alison Krauss.
87 TOON	Thirteen Ghosts of Scooby Doo	Scooby Doo Where Are You!	Quick Draw McGraw Elements	Jetsons	(:10) Bugs & Daffy		Tom and Jerry		Thirteen Ghosts of Scooby Doo	Scooby Doo Where Are You!
89 TBS	(:05) Andy Griffith Thelma Lou brings her cousin to town and insists that Barney get her a date.	(:35) Andy Griffith Gomer joins the Marine Corps and immediately runs afoul of Sgt. Carter.	(:05) Matlock "The Diner" In an extended flashback, Ben remembers his first case as a defense lawyer -- a case championed by Ben's dad, Charlie. ∩ (CC)		(:05) Movie ★★½ "Matlock: The Witness Killings" (1992, Mystery) Andy Griffith, Steven Flynn, Warren Frost. On a hometown visit, Ben Matlock is retained to defend a man charged with two homicides linked to a 15-year-old crime.				(:05) Movie ★★½ "Perry Mason: The Case of the Scandalous Scoundrel" (1987) Raymond Burr, Barbara Hale. Mason uncovers blackmail schemes when he agrees to defend a woman accused of murdering her former employer.	
91 LIFE	Designing Women "Keep the Home Fires Burning" ∩ (CC)	Designing Women "My Daughter, My Self" ∩ (CC)	Unsolved Mysteries Missing 4-year-old whose alleged abductor has contacted her family. ∩		Movie "Darkness Before Dawn" (1993, Drama) Meredith Baxter, Stephen Lang, Chelsea Hertford. Mutual drug addiction drives a once happily married couple to the brink of destruction. Based on a true story.				Unsolved Mysteries Woman disappears in 1970 after surgery causes memory loss; Royal Canadian Mounted Police search for killer of part-time cab driver. ∩	
93 TNT	(6:00) Pelicula ★★ "Joshua's Heart" (1990, Drama) Melissa Gilbert, Tim Matheson. Los corazones de un niño y la novia de su padre quedan heridos cuando los adultos se separan.		Pelicula ★★½ "The Miracle Worker" (1979, Biografia) Melissa Gilbert, Patty Duke Astin, Diana Muldaur. Annie Sullivan, la profesora de Helen Keller y su lucha para comunicarse con su estudiante.				Pelicula ★★ "Final Justice" (1985, Suspenso) Joe Don Baker, Venantino Venantini, Rosanno Brazzi. Un policía lleva un asesino italiano a Europa pero su cargo escapa y busca ayuda de la hampa.			
95 SUR	Telenoche	Telenoche	Noticiero de Colombia	Telejornal	Noticiero de República Dominicana	Noticiero Pat	Jaime Bayly en Vivo		Veinticuatro Horas	
97 PPV					Ultimate Fighting Championship VI July 14, 1995: from Casper, Wyo., martial artists from a variety of disciplines compete for the Ultimate Fighting Championship. Also, a world championship superfight between Ultimate Fighting Champion Dan Severn and World Shootfighting Champion Ken Shamrock.					

HET WEER

Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt met vanmiddag vroeg nog kans op een plaatselijke bui. Later in de namiddag op de meeste plaatsen droog. In de komende nacht en morgenochtend mogelijk af en toe zwaar bewolkt met kans op enkele plaatselijke buien.
Zwakke tot matige, overdag af en toe vrij krachtige tot krachtige oostelijke wind (tussen vijf en 25 knopen).

Weeroverzicht:
Een *tropical wave* ten noorden van de benedenwindse eilanden trekt verder weg in westelijke richting. Onder invloed van een zwakke storing in hogere luchtlagen kunnen ook in de komende 24 uur enkele buien tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	**Het weer**	**Max**	**Min**	**Neerslag mm**
Aruba	zwaar bewolkt	32	25	0.2
Bonaire	half bewolkt	32	25	0.2
Curaçao	half bewolkt	32	25	3.4
Sint Eustatius	licht bewolkt	32	27	2.7
Sint Maarten	licht bewolkt	33	28	0.0
Amsterdam	licht bewolkt	23	–	-.-
Atlanta	zwaar bewolkt	37	26	0.0
Bogotá	zwaar bewolkt	20	10	-.-
Caracas	—.—	29	–	-.-
Miami	nevel	–	–	-.-
New York	licht bewolkt	32	24	10.2
Paramaribo	licht bewolkt	–	–	sp0
Port-of-Spain	regenbui	29	24	9.1
Santo Domingo	licht bewolkt	–	–	-.-